ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Dobes_Pavel-Neco_o_Americe.PDB

PDB Name: Neco o Americe.txt
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 14.2.2005
Modification Date: 14.2.2005
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Pavel Dobeš
Něco o Americe

Autor knihy Pavel Dobeš i spoluautor všech povídek Vladislav Růža děkují Bohu, svým ženám i Komodorovi za to, že jim umožnili navštívit Ameriku.
AMERIKA, to nejsou jenom mrakodrapy, dálnice, rychlá auta, kamiony a plechovkové pivo. To nejsou jenom Harley Davidson, Hank Williams a Jim Beam. Ale mnět o budete těžko vysvětlovat.

Hradec Králové, 7. srpna 1993

Můj milý deníčku!

Ve 13:30 vyjel autobus hromadné dopravy z Hradce Králové do Prahy. Apolenka s Matějem stáli připraveni na druhé straně silnice, že mi budou mávat, až se autobus rozjede. Rozjel se, děti mávaly, šly kousek po směru jízdy, pak autobus zrychlil a Matěj vystartoval taky. Za ním Apolena a za nimi máma, která nezachytila ostrý start. Měla trochu starost o mě, hlavně o děti, ať je něco nezajede. Všichni mávali v běhu a mámě se houpaly prsa. Pak autobus zabočil do jiné ulice a já už jsem je neviděl.

Praha

Na Florenci je u informací patnáctimetrová fronta, tak se musím jít poradit až do metra, kudy dál. Už deset let se všude dopravuji autem nebo pěšky. Když dávám Škodovku do servisu a mám jet domů trolejbusem, žena mi najde v jízdním řádu vhodný spoj a pověsí mi na krk lístek s adresou domů. Kdybych se ztratil, tak ať se zase najdu. Dnes se potřebuji dostat na letiště. Na zádech mám zelený ruksak, k němu z jedné strany připnutou karimatku, z druhé strany péřový spacák, ve kterém švagrová za svobodna nezmrzla ani v lednu v Adršpašských skalách. Boty mám pevné, to kvůli hadům, sako černé, lehké, to zase kvůli kasínům v Las Vegas. Po kapsách vízum do Spojených států, 800 USD, nějaké marky a 3 tisíce českých korun pro každý případ. Při přendávání ruksaku na stanici Dejvická mi ruplo ve švu nebo v některém popruhu, ale nevím přesně co. To jsem nezjistil. Z Ruzyně telefonuji domů o radu, ale vzal to záznamník a s tím já se o takových věcech bavit nemíním.

Jdu na vyhlídkovou terasu, potřebuji vidět přistávat letadla. Jenže nic nepřistává a start není zajímavý. Start prý je, jako když se rozjíždí autobus. Mě zajímá přistání. Ne, že bych měl z něho strach, ale chci vědět dopředu aspoň teoreticky, co mě čeká, mám-li někam letět. Čas běží, je už pozdě. Nic naplat, moje první přistání v životě bude tedy praktické.

Sraz v 17:35 jsem neprošvihnul. Seznamuji se s dalšími účastníky výletu, dostávám letenku a zdravotní pojišťovací kartu do světa. V letištní hale si dávám kolu. Ostatní pijí pivo, já se šetřím. Zavazadla jdou kontrolami. Kamarád si veze vepřový řízek a je nešťastný. "Tolik rentgenů by to prase nepřežilo," říká.

Na betonu ruzyňského letiště stojí velmi malé letadlo a cpe se do něj velmi mnoho pasažérů. Z druhé strany se nakládají bágly, kytary, stany, hle jak jsme skladní. Trup letadla vypadá zvenčí jako šedá kovová roura. Zevnitř právě tak. A je tady pěkně husto. Stewardky nám odebírají torny, tašky, řízky, chleby, piva a cpou to do kastlíků nad sedadly. Naši hoši jsou tím velmi znepokojeni. Chtějí mít svačinu na klíně, pěkně po ruce. Nadávali jak pohani, ale ani Dánové, kterých je tady polovina letadla, ani stewardky nerozumějí česky. Naštěstí pro nás, pro všechny.

V 19:30 pomaličku rolujeme a po 10 minutách máme za sebou vzlet. Nijak se to nedá rozeznat od jízdy v autobuse, akorát že krajina je najednou nějak nízko. Sedím na sedadle 12. řady, která nemá okna, tak koukám dopředu přes něčí rameno, ale ostřílení Dánové vytahují noviny a překrývají svým hótntótským tiskem všechny výhledy ven. Počkám. Během letu musí některý z nich přece občas otočit list. Pět minut po vzletu jsme nad Kralupami, ty jsou nad Vltavou a to všechno i s naším letadlem je pod velikým žlutým sluncem, které na nás svítí zleva.

20:15 - stolečku prostři se. Šunkový salám, zelenina, bramborový salát, plátky polouzeného - polosyrového masa, pivo, víno, limonáda. Baštíme, za ušima boule. Obávám se, aby si chlapci nezapomněli v letadle proviant, až budeme vystupovat. Krásné stewardky kmitají, obsluhují, nikdo nic nerozumí, akorát já říkám, že "later" (později), když mi chce nalít kávu, protože ještě dopíjím Tuborg Green Label a také zjišťuji, proč mi celou dobu letu blbnou uši.

Hluboko pod námi vidím oblaka. Nastoupali jsme do výšky 6 tisíc metrů. Je 20:00 a slunce svítí. Vracím plechovku od piva a je tady kafe. Stewardka se mě ptá, jestli si myslím, že už je "later". Říkám ano a pro jistotu přikyvuji. Je šťastná. S nikým si tak dobře nepokecala. Oblaka pod námi udělala souvislou vrstvu podobající se obrovské sněhové pláni od obzoru po obzor.

Ve 20:30 okolo mě začaly lítat panáky skotské. Komusi se podařilo objednat Johnieho Walkera v malé lahvičce z umělé hmoty. Nejdůležitější je prolomit kód. Pak už může kdokoli z naší výpravy ukázat prstem na jeho drink a žádat totéž. Letadlo se jmenuje FOKKER 50, letenka se nazývá boarding card a svítí slunce. Je nás 50 cestujících, dva piloti, dvě letušky a jsme někde vysoko nad Evropou. Kde přesně, to vědí jenom palubní přístroje. Z lidí nikdo. Jednou za půl hodiny se zapne automat, který nám trochu změní kurs, FOKKER cukne vpravo nebo vlevo a buďto povyleze, nebo naopak poposedne o pár metrů níž. V letadle se nekouří, přestože větrání je úplně skvělé. Řekl bych, že nic nemůže v letadle fungovat spolehlivěji než větrání.

20:50 - zatáčka (asi korekce letu)

20:55 Kluci čeští mě pustili ke svýmu okýnku, abych viděl hluboko pode mnou přes prasklinu ve sněhové pláni jiný svět. Svět s výběžky poloostrovů, s mořem a jeho zálivy.

20:58 jdeme na přistání. Jsme v mlze, dole to moře a vlevo před námi šíleně šajnuje slunce. V uších zaléhá a zapínám si pás, abych nevrazil hlavou do sedadla přede mnou. Pod námi je parník - to je poslední, co vidím, a za ním rozbrázděné moře. Je 9:09, už 8 minut klesáme a já jsem zapnutý a hodný, ušní bubínky bolí, bolí.Teď to píplo jako v metru a vyjely podvozky. Děláme zatáčku vlevo. Slunce svítí, ale míň.

21:12 gumujeme plochu. Zatáčíme a zase ještě jedeme, a to hodně rychle. Uši bolí šíleně pořád. Nikdy to nepřestane, ani když stojíme. V Copenhagenu je šero, osvětlení už svítí. Přistání drnclo méně, než když jedu autem přes železniční přejezd v Holicích. FOKKER je asi dobré letadlo. V návodu k použití, který čouhá z kapsy každého sedadla, si překládám poslední vtipnou radu. Moc mi to nejde. Vychází mi: "Během letu nevystupujte z letadla."

Ve 21:16 zazněl gong. Stojíme. Chci se zvednout, ale nejde to. Musím se rozepnout.

Kodaň I

Jsme v letištní hale, schovávám si svůj cestovní pas a přidružuji se k naší výpravě, která vyloženě tápe. Paní, která tady tomu velí, nás nakonec našla, ale polovina lidí jí vytýká místo pozdravu různé nedostatky, takže ani ti, co byli zticha, se nedozvěděli, co bude dál. Paní nám na hodinu zase utekla, tak jsem si vyměnil 100 DM za 360 dánských korun. Dělá to sice nepořádek v kapsách, ale taková už je Evropa. Kdo se chce po ní pohybovat, musí mít mnoho peněženek nebo kapes.

Problém hlavní: batoh jsem si poslal z Prahy rovnou do New Yorku a mám u sebe pouze osobní věci po kapsách a fotoaparát. Paní nám říká, že by to chtělo spacák, protože nocleh máme zajištěn v City Public Hostel, což je městská veřejná ubytovna.

Problém vedlejší: bez zavazadel jsou všichni, protože v Praze se opičili a poslali si bágly rovnou do Ameriky jako já. Na Ruzyni to považovali za dobrý nápad, teď toho litují. Naštěstí pro mě, schytala to ta nevinná paní. Jdu vedle ní přes deset ulic k té ubytovně a povídám si s ní. Naštvaní chlapi nám nechtějí skákat do řeči a já udržuji hovor, přičemž doufám, že se klukům podaří tu naštvanost rozchodit.

Jsme na místě. Šílená ratejna. Lidi z celého světa a každý z nich chrápe nějakým jiným způsobem. Půjdu ještě na vzduch. Teď bych neusnul. Skoro nic u sebe nemám, ale i to málo si chci nejdříve zamknout. Čtu tady na ceduli, že zde mají safe boxy. No, jakési plechové skříňky vidím, ale jsou bez klíče, bez zámku. Mladík v recepci mi může prodat za nekřesťanské prachy visací zámek. Nemusím ho koupit, ale ve hře je těch osm set dolarů, které mi může kdokoli ve spánku potáhnout z kapsy. Rovněž doklady jsou důležité, pokud chce člověk cestovat. Musel bych celou noc hlídat každého, kdo se otočí kolem mé palandy. Mám ležení téměř hned vedle dveří s nízkým pořadovým číslem 101. To bych se nevyspal. Kupuji visací zámek a jdu do města.

Na náměstí svítí neónový nápis Barbar Bar a pivo tam čepují dvě atraktivní černošky. Kdo má dánské koruny, může si objednat. Kdo má pouze dolary nebo marky, musí přihlížet. Děvčata za barem mají hrdost. Cizí měna je nezajímá.Je nasnadě, že po hodince sezení se náš kolektiv silně redukuje. Dávám se do party s nějakým Ďáblíkem, kterého už jsem jednou viděl v ostravské hale Tatran, kde jsem měl kdysi koncert. Dělal se mnou tehdy rozhovor pro svůj časopis Tramp, resp. vypustil na mě s tužkou a blokem svoji dceru, která byla skvělá a udělala na mě ten nejlepší dojem. Čertví, jestli už je vdaná?

"Kurva, Pavel, nebuď taký zaraženy!" vytrhává mě Ďáblík z rozjímání. "Pojď, jdem se podivat za šlapkami. Vim, kde je ta ulica," táhne mě kodaňskou nocí.

Jdeme pod lucernami okolo výkladů plných erotických rekvizit. Teď v noci je dost chladno, tak občas zahneme do nějaké putyky, sníme hamburger a pokračujeme v chůzi.

"Ta byla jak smrť!" komentuje Ďáblík setkání s prostitutkou, které jsme se právě vyškubli. "Čekal sem, kdy na mě vytahne kosu." Perfektně se s ním bavím, ale nikdy nevím, co myslí vážně a co ne: "Co říkáš téhleté?" ukazuji mu docela zajímavou dámu odněkud z Ásie. Mávl rukou: "Za taku štětku bych neutratil ani pětikorunu. Poďme dál, kurva, tam to bude lepši!" hustí mi do hlavy. Nic lepšího už nemohlo být. Akorát ve výkladech se začaly objevovat výkonnější vibrátory, na 3 monočlánky. Ale ulice celkově vypadala čím dál sklesleji.

"Mi už se chce, kurva, jít spat," říkám Ďáblíkovi a tak jsme ve dvě v noci zatroubili na ústup. Ve tři jsme našli ubytovnu a předvedli ostatním, jak se má chrápat.

Kodaň II 8. srpna 1993

V 9:00 hledám koupelnu, sprchuji se bez mýdla, obličej si myju vodou, s přičiněním zubní pasty. Snídaně se tady nabízí za 17, za 20 nebo za 22 dánských korun. Platím si u pokladny 22.- Kr a dostávám modrý tiket. Ten nejlepší. Peníze mě nezajímají, protože chci snídat vydatně. Nějaká studentka mě vede do jídelny. Na společném stole jsou bílé housky, černý chléb, marmeláda, máslo, káva, ovocná šťáva a čaj. Korunou toho všeho je hromada vloček a spousta mlíka. Nikde rybí salát, nikde šunka s vejci, nikde kakao a vánočka. "To je vše, co mi můžete nabídnout?" ptám se služby a ona hodila úsměv a říká, že je to tady přece free. "Hlavně že tady máte vstupenky ve třech barvách," pomyslil jsem si. "Růžové, žluté, no a pro blbce jako jsem já, modré." Procházím okolo plakátu Make Love, Don´t War! Nechává mě to bez vášní. Na druhé straně chodby visí Andy Warholova kreace Double Marilyn. Nikdy jsem neviděl nic odpornějšího, než vločky rozmočené v mlíce. Beru si z plechového sejfu své dolary a svůj fungl nový visací zámek. Tady nemám co dělat. Zajdu do muzea, možná se i vykoupu, ale zatím není teplo. Vypadá to, že dnes vyjde slunce později, když včera šlo tak pozdě spát.

Promenuji po městě s půlkou výpravy a teprve v 11 hodin se mi podařilo ztratit se. Navštěvuji muzeum Clyptotheke a potkávám tam několik Rodinových soch. Vstupné se dneska nevybírá, protože je neděle. Jsou tady Ernest-Henri Dubois, Paul Dubois, Alexandre Falguiére s "Evou" a "Idyl" Stephana Sindinga. Jeana Gautherina ("Det Table Paradais") si dokonce fotím. Rozhlížím se, jestli tu někde neuvidím Ďáblíka, to by ho zajímalo. Jinak jsou tady všichni. Gaugin, Lautrec, Claude Monet i Picasso. Obraz Nielse Strfberka z r. 1979 si opět fotím. Nakonec jsou tady ještě Degas, Renoir, Morisot a Paul Cézane ("Selfportret"). Slušná squadra.

V Tivoli si dávám konečně aspoň hamburger a dvě hodiny času na svůj deník. Okolo mě projíždějí rozjásané davy v různých vláčcích, které se pohybují velmi svižně a mizí nahoře v korunách stromů nad mojí hlavou. Tady budu chodit psát písničky.

Přesně v 16:00 budou odjíždět autobusy na letiště. Sraz máme u budovy hlavního nádraží, což není daleko. Teď je 15:18, dobrý čas na osobní hygienu. Odcházím z Tivoli a poznamenávám si ještě, že bez traumatu. Protože toalety, záchody a WC jsou v Kodani zdarma a je tam vše, co tam má být.

Má tam být klozetová mísa, toaletní papír, mají tam být pisoáry, umývadla, voda teplá i studená, dávkovače s tekutým mýdlem, papírové ručníky, odpadkové koše, zrcadla, vysoušeče a dveře s klikou. Dále tam má být ventilace, světlo, čisto a přiměřeně teplo. Ticho tam být nemusí, ale nechci o tom více prozrazovat, protože jak znám některé české podnikavce, udělali by nám z veřejných záchodků diskotéky a přitvrdili na vstupném.

Jdu do buféče, mám půl hodiny. Objednávám si steak podle obrázku nad pokladnou. Prohlížím si obraz důkladně a z mnoha různých úhlů, tak jak jsem to viděl u návštěvníků Clyptotheke. Jdu k němu úplně zblízka, stoupám si na špičky, pak poodstoupím o tři kroky dozadu a zvažuji své šance. Pokud se někde ještě nedopustím chyby, vypadá to že dnes opravdu poprvé pojím maso. Pohledem si také kontroluji slečnu, která mi bude steak připravovat, protože jsem rozhodnut nedat peníze z ruky dříve, dokud nenabudu jistoty, že dostanu skutečně kvalitní jídlo.

Jdu k pultu a tak jako ráno, i teď si objednávám to nejdražší jídlo. Pět minut čekám, než ho vyjme, vyklepe a vytříská ze zmražené kazety a pak během chvíle cinká mikrovlnka, že je rozmrazeno. Maso letí na rychlý rošt a z každé strany se škvaří pár vteřin, mezitím se v mikrovlnce dělá jediná brambora, hodně zeleniny, která vypadá částečně jako spařená, zčásti zase jako čerstvá. Brambora je rozříznutá jako houska pro hamburger, tak neúplně, a je v ní vložen kousek bylinkového másla. V Česku bych na to čekal půl hodiny, ale je pravda, že bych nemusel držet bufet v šachu.

Nikdo z personálu si nedovolil zkoušet na mě levárnu. Masa bylo asi půl kila, z jedné krávy těch steaků může být tak nejvíc šest. Nebo dvanáct, když budu počítat všechny nohy. Stálo mě to 45.-Kr a napadá mi, kolik stojí v Dánsku kráva?

Dvacet minut jsem se rval s masem, které bylo spíš syrové než udělané, a to jsem nejrychlejší jedlík, ze všech lidí, co znám. Kromě, (ovšem pozor!) MUDr. Houfka z Dolného Oného, kterého jsem měl jednou to potěšení hostit. Trhám maso na malé kousky a řežu podélně na tenké plátky. Poprvé v životě už nemůžu, ale nenechal jsem na talíři nic, kromě trochy kečupu v kelímku, do kterého jsem nakonec típl cigaretu. Byl to boj hladu proti hojnosti. Boj hmoty proti hmotě, kdy na konci bitvy jedna pozře druhou.

Když jsem vyšel před bufet, začaly zvonit zvony z blízké věže. Bylo přesně 16:00 hodin.

B 767

Čas 20:18. Boeing 767 společnosti SAS letí nad Severním mořem. Teplota za okny letadla je mínus 45 stupňů Celsia. Můj soused se jmenuje Karel.

"Já jsem Pavel, těší mě," podáváme si ruce, "odkud seš?"

"Z Trutnova," odpovídá. Možná, že z Rychnova, nerozuměl jsem dobře a už se nechci ptát. "Jó, tam to znám!" souhlasně pokyvuji hlavou.

"Píšeš si deník?" zajímá se můj soused.

"No, trochu."

"To je dobrý nápad," říká, ale nemyslí si to. Jen kvůli srandě si také vytahuje průpisku, jako já.

Kdo sedí u okna a dívá se na křídlo letadla, vždycky má prý pocit, jako kdyby už už chtělo upadnout. Je to fakt. Pořád mi tam utíkají oči. Jedním okem koukám na předkrm z mořských příšer, druhým na křídlo letadla. Jedním okem vidím večeři, kávu, moučník a plechovku Carlsbergu, druhým okem vidím utrženou konstrukci křídla Boeingu, krkolomný pád z výšky 9 400 metrů a svůj pohřeb ve vlnách Severního moře. Jsme na 9o36´ západní délky a 63o33´severní šířky. Blížíme se k Islandu, hluboko dole jsme nechali skotský Aberdeen. Karel je príma parťák s citem

pro situaci. Objednává skotskou i pro mne. Rozjímám, a je mi líp. Ke každému jídlu přinášejí nové příbory zatavené v plastiku, zrovna tak sůl, pepř, cukr atd. To beru, to je normální. Ale že i sluchátka jsou zatavena v pytlíku z PVC, to už považuji za přepychovou službu nóbl podniku. Ještě že jsem si vzal sako!

V televizi nám vysílají údaje o letu, občas ITN News a semtam nějaké krásné klipy z hudebního kanálu. Koukám se na hodinky, porovnávám čas. V Kodani je právě za deset deset, to vidím na svých hodinkách, které mám na ruce. Ale tady na palubě je teprve za deset minut osm. Letíme už skoro dvě a půl hodiny a čas se posunul teprve o dvacet minut. Vót těchnika!

V letadle se hodně konzumuje. Já sám mám pocit, že přibírám každou hodinou aspoň půl kila. No ale, co chcete dělat? Letadlo je nudný společník. Pokud zrovna nehavaruje.

Rychlost se pohybuje okolo 900 km/hod. a fronta na toalety roste, což s tím nesouvisí. Nápis "Occupied" už svítí nepřetržitě.

Po dvou hodinách se mraky pod námi rozplynuly a my vidíme ve veliké hloubce modrozelenou hladinu oceánu a na ní plavou ...é ... é ... ledové ...é ...é ... kry. Připadám si jak náš první kosmonaut. Vytáhněte mi jazyk z krku a něčím ho polijte. Spousta ledových ker, každá z nich je veliká jak panelák, ale téměř se nepohybují. Pokud ano, tak myslím, že směrem ze Severního ledového oceánu do Atlantiku. Obráceně by to nemělo logiku. Ale co tady vlastně logiku má? Že z Evropy do New Yorku je to nejblíže zkratkou přes Grónsko? Že čas běží spíš dozadu než dopředu? Nebo že ty chuchvalce vodní páry pod námi, co vypadají jako sněhová pláň, nejsou sněhovou plání, přestože ze školy vím, že v takovém mrazu by se pára měla srazit a voda zmrznout? Ale ony se ani nesrazí, ani nezmrznou? A tak já se na nějakou logiku můžu vykašlat. Je 22:00 hodin večer, venku je mínus 51 stupňů, svítí slunce a mně je to jedno proč.

Vyplňujeme přihlášky k pobytu ve Spojených státech a mohu říci, chtějí toho vědět docela dost. Asi jako když doma hledáte nové zaměstnání, rozvádíte se a zároveň vstupujete do strany.

"Pod námi je loď!" volají kluci. V dálce je vidět Grónsko a kry jako hory. Nejvíce je však těch malých, které jsou seřazeny v souvislých pásech, pruzích a skupinách. Občas se mezi nimi objeví něco většího, co se jim nepodobá tak ani tak a my hádáme: "Je to loď, vrtulník, nebo co?"

Krásné jsou hory na pobřeží Grónska. Řekl bych, že jsou to velehory, ale z výšky 10 700 metrů neručím za svůj odhad. Zvedají se přímo z ledové tříště a jejich štíty jsou přikryty sněhem a prachem, přičemž dál do vnitrozemí se zvedá už jen sníh. Vystupuje výš, než-li ty šedohnědé štíty při pobřeží, ale jestli jsou pod ním hory anebo je to vevnitř duté, nebo jestli snad i ty hory na kraji u moře jsou jen zaprášené kry a ledovce, to nevím.

Letíme dál a už je jenom 7 hodin večer. Jasno. Mínus 52 stupňů, slunce svítí. Škoda, že nemám dalekohled. Našel bych si tam dole Eskyláka. Určitě ještě nespí. My s Karlem také nespíme.

Konečně zhasl nápis "Occupied".

Semotamo si chodíme také zakouřit. Zadní třetina letadla je "kuřák", ale úředníci z dánských aerolinek jsou hrozní diletanti. Nekuřáky posadili dozadu, přičemž nás závislé, dali do první linie. Prý to jinak nešlo, prý počítač to neuměl zvládnout. Aspoň se vždycky projdem. My chodíme s Karlem na cigárko do ocasu a tamní nekuřáci zase využívají našich uvolněných míst vpředu, aby se na chvíli vzpamatovali a nalokali se čerstvého vzduchu.

Chcete si chvíli připadat jako ve vývěvě? Zajděte si spláchnout teflonový záchod. Doporučuji. Akce je provázena šíleným hlukem. Je to lepší, než v rychlíku. Ale držte si u toho peněženku. Aby vám ji to nevtáhlo někam do vesmíru.

Hra na noc se v letadle praktikuje tak, že ti, co sedí u oken, zatáhnou rolety. Pak si všichni změní polohu sedadel do vodorovnější polohy a začnou zívat. Dámy jen tak napůl, se stisknutými rty. Kdo si potřebuje číst, seřídí si reflektorek do klína, aby světlem neomezoval souseda.

Také usínám, ale po půlhodině mě budí Kája: "Je půlnoc, tak něco napíšem do deníčku, ne?" plácne mě do ramene a strká mi do ruky plechovku piva. "Máš pravdu," říkám a sahám po tužce.

Můj milý deníčku!
Je tedy půlnoc, do rolet pere slunce, za okny štípe mráz. U nás doma nejspíš svítí Měsíc a štípou komáři. Proletěli jsme nad Grónskem. Na obrazovce běží film, tak nevíme kde jsme a co a jak. Bez buzoly a sextantu se neorientuji. Zapomněl jsem si také přitlumit ventilaci po těch nekuřácích. Takže letíme, popíjíme pivo, přemýšlíme co napsat do deníku a vlasy nám vlají jako na motorce.

Vzadu naši nejlepší borci pořádají na účet letu SK 0913 mejdan. Na pořadu je teď koňak s tonikem. Není to žádná extra kombinace, je to náhradní řešení. Dvě hodiny po vzletu totiž došla whisky. Oslava probíhá 5 hodin 28 minut a potrvá ještě 2 hodiny 15 minut (to je čas "time to destination", který nám zbývá do přistání v New Yorku). Nechcete si mezitím zopakovat pár amerických fyzikálních jednotek a zeměpisných pojmů?

Altitude 34 000 feet (stop) ..... Výška 11 300 m
Speed 540 MpH (mil za hodinu) ..... Rychlost 866 km/hod.
Longitude 65o27´W ..... (Západní délka)
Latitude 57o01´N ..... (Severní šířka)
Temperature - 58oF (Fahrenheit) ..... Teplota - 50oC
Local time 6:35 PM ..... Místní čas 6:35 (po poledni)

To je bomba. Půl sedmé a pět minut. Nad pobřežím Newfounlandu!

Doma už se komáři dávno proštípali do 9. srpna. Takže my dorazíme do Ameriky včera. Je fakt, že teď poletíme čím dál více k jihu a hodně času se tím ztratí, ale New York určitě bude ještě dlouho na nohou.

Pod námi se opět rozestoupily mraky a my vidíme sever Kanady jako hnědou, hornatou pustinu, plnou jezer a řek. Po úzkých kanadských smrcích zatím ani vidu. Vpravo zůstává Fort Chima, blížíme se k Labrador City. Ze dvanácti voleb ve sluchátkách dávám přednost country hudbě a pozoruji přitom krajinu. Hru na noc nedodržuji. Dole pod námi, rozděleno pohořími se táhne pět koryt paralelně - vedle sebe. Ale v žádném z nich voda pořádně neteče. Řečiště je každou chvíli přerušeno nějakým nánosem vystupujícím ze dna. Asi je to roční dobou. Na jaře tady voda, podle mne, teče.

Potom jsme ještě dlouho letěli, byli jsme ve výšce 35700 Ft, sluníčko svítilo na oblaka připomínající barvou i jakostí ovčí rouno hustě rostlé, krátce střižené, ale toho pohledu jsem si moc neužil, protože jsem brzy začal vidět ty "své" ovečky, a než jsem je stačil všechny spočítat, spal jsem jako dudek.

Ve 2:30 otevírám oči na svačinu. Bolí mě uši. Nasazuji si sluchátka, ale k ničemu to není. Sestoupili jsme o sedm tisíc metrů a během příštích minut musíme jít ještě o 5 kilometrů níž, chceme-li přistát.

Dostáváme horké, napařené froté utěrky na obličej a na ruce. Píšu si to, ale písmo je kostrbaté. Levou rukou si držím každý moment jiné ucho, sešit mi klouže po koleně, odevzdávám zbytek moučníku, sluchátka, ručník, příbor a pořád za všechno "děkuji" a zase "děkuji". Letušky se od toho prudkého klesání téměř vznášejí v uličkách a nenápadně si přidržují sukně.

Venku je tma jako v pytli. Pod námi na pobřeží svítí několik velikánských měst propojených zářivými čárami a křivkami, které se pohybují a pulzují. Tisíce červených světelných bodů odtékají až k obzoru a levým bokem se každá ta čára přimyká k jiné pulzující čáře, která svítí zase zářivě bíle, a teče směrem k nám. K čemu ze známých věcí to přirovnat? Zatím nevím.

A jak naše letadlo sestupuje níž a níž, začínám něco rozeznávat: "Že by síť dálnic, automobily, mrakodrapy?" Ta bolest v uších je hrozná. Deník mi padá na podlahu a moje vytřeštěné oči hledí ven přes okno letadla: "Proboha," polykám na sucho, "vždyť jsou v tom lidé!"

9:06 PM, New York. Náš Boeing jede po přistávací ploše. Rychlost téměř nulová, okolo 180-ti km v hodině. A stále ještě brzdíme. Hledáme cestu k terminálu SAS a deset metrů za námi brzdí úplně jiné letadlo. To mi vůbec nenapadlo, když jsem ho viděl ještě ve vzduchu nad New Yorkem, ve spirále nad námi, že se sejdem takhle "na krev".

Let trval 8 hodin, z nichž 6 se nepočítá, ty jsme dostali od Ameriky grátis. No, grátis zrovna ne. Dostali jsme bezúročnou půjčku. Až se budeme za pár týdnů vracet do Evropy, víme to a počítáme s tím, že Amerika bude těch 6 hodin po nás vyžadovat zpět.

Úředníci nám zkontrolovali víza a shledali vše v pořádku. Zavazadla už také přijela a točí se kolem nás na pohyblivých pásech. Kluci si berou své bágly, jen já tady stojím a nevěřím svým očím. Jede tu nějaký žlutý, kožený kufr, modrý tlumok padesátikilák a zelený ruksak podobající se tomu mému. Jdu hledat k vedlejšímu eskalátoru. Tam nejsou už vůbec žádná zavazadla a pás se zastavuje. Vracím se. Žlutý kufr je už pryč, modrý padesátikilák je už také pryč, pás se rovněž zastavuje a přede mnou leží zubožený zelený ruksak podobný tomu mému frajerovi, se kterým jsme si před nedávnem řekli "čau" v Praze na Ruzyni. Jenže tento je celý zválený, šňůrky má povolené, řemínky vlající a spací pytel, který jsem měl k němu připevněn řemínkama zleva, ten chybí.

"No, co je tohleto!?" dusím se vzteky.

Naše výprava odchází pryč, vrátný píše do knihy: "Služba proběhla bez závad," a já tady stojím sám.

"No, z mého báglu chybí spacák!" hlásím česky do prázdné haly. Američanka, co má službu se na mě tváří příjemně, jakože když chci, tak si tady ještě klidně můžu "pobejt". To nevadí, že už všichni mají po směně a chtějí domů, jelikož další letadlo ze Skandinávie přiletí až zítra.

"Tobě chybí spacák, jó?" vracejí se pro mě kámoši. "Nó," říkám. Právě kolem nás procházejí stewardky z našeho letadla, nemohou nás nepoznat a ptají se "vo co kráčí?"

"Já jim to přeložím," nabídl se mi blonďatý kluk, který uměl anglicky nejlíp ze všech. Když to stewardky pochopily, navázaly vysílačkou spojení s partou, která na ploše vykládala bagáž z letadla. Chlapi jdou znovu do zavazadlového prostoru a vysílačkou hlásí, což slyšíme i my, že v letadle je čisto. Konec akce.

Jedna z letušek mi radí, pro případ, že bude v horách zima, abych si pak zalezl do spacáku k nějaké dívce. Všichni se nenuceně smějeme. Jenom já trochu nuceně. Potom si ještě chce napsat jedna ze slečen moji americkou adresu, pro případ, že by se spacák našel například v Kodani, kde se zavazadla překládala. Dávám jí adresu a telefon na Lisu z Manhattanu, se kterou se mám potkat na zpáteční cestě. Dnes tady není, tráví prázdniny u své rodiny, někde v Oklahomě, ale kdyby měla u sebe můj spacák, až tady pojedu podruhé, nebylo by to fajn? Také teprve teď mi dochází, co asi ruplo u mého batohu, když jsem v Dejvicích přestupoval z metra.

"Já jsem Michal Kužel," představuje se mi sympatický mladý muž, šéf cestovní kanceláře America Tours, "vítám tě v New Yorku." Veze mě svým autem do hotelu YMCA (čti: "uáj em sí éj"). Pozoruji s obdivem jeho šoférské umění a ptám se, jestli to nebude pro mě těžké, až budu muset ráno nasednout do podobného "zázraku" a projet New Yorkem.

"Na lepší se dobře zvyká," směje se Michal. "Těžké pro tebe bude, až se budeš chtít projet po Hradci Králové tím autem, co máš doma," uzavírá, aby přešel na jiné téma, takže nevím, kam míří.

"Až půjdeš převzít pokoj na hotelu," obrací list, ale já se moc nesoustředím na nové téma, "tak se vykašli na to, jestli je tam dobře povlečeno nebo jestli chybí dveře od skříně. Hlavně (!) si zkontroluj, aby fungovala klimatizace. Bez toho umřeš!" ... "Ha!!!" spadla mi brada.

Hotel YMCA

Jsme na místě. Uájemsíéj (piš YMCA) stojí na křižovatce osmé a 63. West side, hned vedle Central Parku. Před hotelem sedí naši. Někdo už půl dne, někdo den, někdo dva. Z těch, co jsou tady nejdéle, se už stali Newyorčané. Berou mě na pivo k číňanovi na 8. ave asi o šest ulic níž. Křižovatky přecházíme zásadně na "DON´T WALK" neboli na červenou, "Takhle na ně musíš," říkají, když auta brzdí před přechodem. Moc je neposlouchám, spíš koukám kolem sebe. Jsem v New Yorku poprvé. Černoši sbírají plechovky od piva a prodávají je jiným čenochům, kteří je odvážejí dál. "Tak se do rána jednak vyčistí město a jednak homeless mají na zítra vystaráno," vysvětlují mi kluci. Pak málem šlápnu na chlapa, který spí v jakémsi koutě přímo na ulici. Cestou směrem tam,vidíme takové dva. Cestou zpět, tři. Zajímavý byl také Číňan, který mi prodával pivo. Málem po mně skočil, když jsem si plechovku otevřel a vycházel s ní na ulici. V USA se na veřejnosti nesmí požívat alkoholické nápoje. Vyběhl za mnou ke dveřím, pivo mi sebral, dal do papírového pytlíku a potom mi ho teprve vrátil. Tak jdu po ulici, cucám si z plechovky v papírovém pytlíku cosi tekutého a lidé netuší, co bych tam mohl mít, předpokládají, že coca colu.

Do Central Parku si sednout nemůžeme, tam mě kluci nepustí. Povídají mi hrůzostrašné historky o těch lidech, kteří tam přespávají v různých krabicích od Sony, od Panasonic a podobně. Povídají mi o tom, jak ti lidé bez domova jsou hned celí nervózní, když se tam v noci vochomejtá někdo, kdo tam nepatří. Tomu já mám porozumět v tom smyslu, že nejhorší zločiny byly spáchány z nervozity. Dobrá, sedíme tedy na schodech před hotelem YMCA, k parku to máme dvacet metrů, ale nejdeme tam. Jsem strašně utahaný. Čtyřiadvacet hodin na nohou, pokud budeme považovat za regulérní tu noc před odletem, kdy jsem se válel na posteli jako mrcha a ne a ne usnout.

"Dnes není krabic potřeba,"soudím. Nepršˇí, není chladno. Je naopak dusno a vedro. Jak je to možné? Nechápu. Může být tak jedna hodina v noci (opravdového newyorského času) a všichni máme propocené kalhoty a košile.

Dopíjím pivo, utírám si pusu do pytlíku a vyjíždím výtahem do 11. patra. Jdu spát, ale nesedí klíč. Dveře nejdou odemknout. Tak si beru dvojlůžkový pokoj v 10. patře a lehám si na horní ze dvou postelí. Jsou dvě hodiny. Umývadlo tu není, nebo něco takového, ale je tady televizor s 99 programy.

Můj milý deníčku!
Postel mám u okna a za oknem je New York. Vidím město veliké, jehož sláva se mě netýká! Usínám.

NEW YORK Aug. 9, 93

Můj milý deníčku,
dnes mě vzbudil Straka! Dovedeš si představit ten hrozný pocit, že ráno otevřeš oči a první člověk, kterého spatříš, je chlap? A za ním stál Souček. Od osmi zjišťovali kde bydlím, v devět se jim to podařilo.

Během ranní hygieny jsem v myšlenkách vyběhl před hotel, kde jsme měli právě sraz s ostatními šoféry a odkud měl následovat hromadný odchod k půjčovně aut. "Počkejte na mě kluci, už brzy budu!" volám na ně v duchu.

Než jsem se umyl a vyšel před hotel, šoféři byli pryč. "Kde je mám hledat?" ... Nikdo neví. "Tady někde na Manhattanu?" Všichni krčí rameny... "Tak díky!"

Petr Frolík jde s kamerou udělat pár jitřních záběrů na mrakodrapy přes koruny stromů. Bere mě s sebou. Homeless už vstali, už nejsou nervózní. To já o sobě říci nemohu. Cucám kafe s brčkem, měl bych mít radost, že chodím Central Parkem, ale hryže mě špatné svědomí, že jsem měl být někde jinde.

Před 11. hodinou začínají přijíždět z půjčovny první auta a já konečně zjišťuji, kde půjčovna je. Ve 12:00 přebírám klíčky od vozu, mapu New Yorku, pokyny ohledně servisu po Spojených státech a zodpovědnost za minivan 1Plymouth Voyager. Druhým šoférem je Pavel Kubát. Oba dva jsme prošli počítačem půjčovny Rent a Car DOLLAR a měli jsme štěstí. Stalo se také, že někteří lidi neuspěli a muselo se pak na hotel pro jiné tolikrát, až bylo řidičů dost. Václav Souček, který má stejně dobrý kádrový profil jako já se stává prvním šoférem jiného z 21 vozů sjednaných America Tours.

Po dvanácté hodině přijíždím se svým fungl novým autem před hotel YMCA a vítají mě kluci. Láďa Straka - novinář, Pavel Kubát - tiskař a typograf, ale hlavně štěstím rozesmátý, nějaký Láďa Růža, ajznboňák na trati Praha - Hradec Králové - Ostrava, se kterým jsme se už dlouho neviděli. Naposledy před čtyřmi dny v hospodě "Na růžku", za oceánem, kdesi v Evropě. Objímá mě, krčí mi sako a hlásí jak na nádraží: "2Komodor dal k nám do auta dvě ženskéé!"

Můj milý deníčku,
nevím, kdo to Komodorovi poradil, ale jak znám Láďu Růžu, tak už asi vím kdo.

Komodor (povídka)

Od časných ranních hodin postáváme na 63. ulici před hotelem a vyhlížíme své řidiče s jedenadvaceti auty. Bude jim to chvíli trvat. Musí totiž popojet od půjčovny aut a objet tři bloky aby se dostali sem, což bude zřejmě pro mnohé tvrdý oříšek. Naštěstí na to mají půl dne, takže mnozí to stíhají v časovém limitu. Je pravda, že tři z nich svá auta přitlačili, ale žádnou výhodu z toho nezískali. Stejně museli čekat na ostatní.

Komodor Kužel nám dal pokyn, aby teď jedno auto za druhým vyrazilo na cestu: "Projedeme městem a na prvním velkém parkovišti za New Yorkem zastavíme, abychom projednali další."

To se dá uskutečnit v Havířově nebo v Pardubicích, kde vede městem jedna hlavní silnice. Ne však na Manhattanu, kde se vám do toho montuje ostatní doprava a spousta dopravních značek. Škoda, že jsme se s autem neseznámili před jízdou, byť jen alespoň v Technickém magazínu.

Na povel "Vpřed!" jsme odpověděli zvoláním "Hurrá!" a zaburácením asi čtyř motorů z jedenadvaceti. Shodou okolností to byly ty vozy, které dorazily poslední a ještě se nepodařilo je zhasnout. My, řadoví členové posádek, radíme svým řidičům jak na to. Některým autům běhají po předním okně stěrače, některým po zadním. Nejveseleji je u Voyageru č. 7, který nestírá, jen ostřikuje, ale zato se z něj vždycky vyvalí dobrá mexická muzika, v době než stačí okénka sjet dolů a zase nahoru.Venkovní zpětná zrcátka se mu všelijak vychylují, jako kdyby chtěl změnit geometrii křídel a nabrat první kosmickou.

Milión aut brázdí newyorské ulice, ale jenom jednadvacet z nich postříkává chodce a mává na ně výhrůžně svými stěrači.

Velitel konvoje komodor Kužel se ztratil hned na první světelné. Podle jeho rukou kreslených map se pak různě potkáváme s auty svých přátel. S některými souběžně, s některými v protisměru, s některými i třikrát.

Na smluveném parkovišti nejsme první, ale také zdaleka ne poslední. Zatímco kterási posádka se holedbá, že projela jen dvě nádrže, my se rozhlížíme po nějakém jídle. Ti, kterým se čekání zdá příliš nudné, jdou do kina.
Se západem slunce dorazil jako poslední náš průvodce Michal Kužel. Toho přivedl na místo srazu nevidomý černoch, který kráčel před jeho autem a ukazoval mu cestu bílou holí.

V tu chvíli pochopil i on, Komodor, že bude lepší, když se na něj nebudeme tolik vázat. Řekli jsme si název příštího hotelu a dotankovali do plné. Před námi byl Nashville a za námi Venca Souček.

(Konec povídky)

Můj milý deníčku!

Včera jsem si zalítal, dneska jsem si zajezdil. Projel jsem několikrát neznámým městem křížem krážem. Ani Ti neřeknu proč. To prostě jedeš, Tvůj jízdní pruh se zničeho nic zvedne, zabočí, a už jedeš přes most někam do Brooklynu nebo do Queensu. Nejen, že tam nechceš jet, ale ještě musíš zaplatit za průjezd po tom mostě. A potom samozřejmě platíš ještě jednou, když se Ti to podaří někde v klidu otočit a vracíš se. Chtěli jsme se dostat na kontinent, do New Jersey, ale furt to nějak nešlo. Potil jsem se u volantu i zevnitř. Kolegové, co seděli v autě za mnou, říkali, že se mi také kouřilo z hlavy. Jsou blbí. Teď sedíme u motorestu, kompletně jsem se posvlíkal, kalhoty a sako nepřipadají v úvahu. To šlo včera, v 1 hodinu po půlnoci. Oblékl jsem si košili s krátkými rukávy a bermudy. Holky, když viděly, kolik peněz nás to stálo, než jsme vyjeli, začaly vynášet z motorestu zeleninové saláty a takové ty přílohy a dresingy, co jsou zadarmo. Můj milý deníčku, nech si to pro sebe, ale docela jsem si pochutnal.

MÍLE je jednotkou vzdálenosti (1 600 m). Rychlost se měří v mílích za hodinu (miles per hour), váha v librách (1lb = asi půl kg), objem v galonech (3,78 l) a peníze v dolarech.

MAXIMÁLNÍ RYCHLOST na dálnicích je 65 MpH, galon benzínu stojí $1,00 až $1,40. Osmdesát procent spotřeby benzínu jde na jízdu, dvacet vezme zapnutý Air Conditioning. Ovšem bez klimatizace by se asi těžko dalo někam jet. Připomínám, že New York leží přibližně na téže rovnoběžce jako u nás Madrid. Pokud se někomu z nás podaří nějakým zázrakem dostat se až na jih, do Californie, bude na tom se zeměpisnou šířkou tak, jako někde na Sahaře.

SPEED CONTROL je jedno z tlačítek na volantu. V Evropě se tomu také říká Tempomat. Pomocí Speed Control si nastavíte rychlost, kterou chcete jet, a když to odstartujete, plynový pedál vám v tu chvíli odjede zpod nohy, zaboří vás to do sedadel a frčíte. Kopce nekopce. O výhodách se rozepisovat nechci a chybu v tom nevidím. Ale pozor, i do tohoto typu auta je potřeba dvakrát denně dolívat benzín.

SILNICE Č. 78, to je ta, kterou projedeme státem New Jersey směrem na západ. Přes Pensylvanii do Harrisburgu. Pak Jednaosmdesátkou na jihozápad. Maryland, West Virginia, dále Virginií od Winchestru až do Bristolu a budeme v Tennessee.

SILNICE Č. 40, to je zase ta, na kterou najedeme za Knoxville a budeme po ní pokračovat směrem West. Zítra před polednem dorazíme do Nashville a ubytujeme se v hotelu Days Inn. Ve srovnání s newyorským hotelem YMCA to bude luxus. Každý pokoj bude mít vlastní koupelnu, koberce budou i na chodbách. Vykoupeme se a půjdeme na koncert do Grand Ole Opry. Ale nejdříve se tam musíme dostat, nejdříve musíme do Nashville dojet.

UFO (povídka)
Jména některých osob i události následujícího příběhu jsou vymyšleny a v máločem se zakládají na pravdě. Bude-li se vám přesto zdát, že se z pozadí příběhu začínají vynořovat známé tváře, jedná se o podobnost čistě náhodnou.

Navazování kontaktů s mimozemšťany, kteří za bezoblačných nocí navštěvují naši Planetu a manévrují na svých létajících talířích po setmělé obloze, patří dnes už k našim všednodenním zážitkům. Ne každý z nás sice takové spojení navázal, ale jistě i vy dáte za pravdu mému tvrzení, že každý z nás někoho takového alespoň od vidění zná.

Problematické však je přimět tyto lidi k pravdivému vyprávění o svých zážitcích. První den jsou povídaví,

nadšení, trošku vyjukaní, ale potom, když si je vezmou do parády vojenští odborníci z NASA nebo kteříkoliv jiní experti a
začnou jim tlačit do hlavy úplně nesmyslná vysvětlení, tak to každého zblbne natolik, že druhý den fakt už nikdo z nich neví, co je pravda a co se jim jen zdálo. Jejich myšlenky jsou rozmazané a rozostřené, stejně jako fotografie, které se objevují v tisku a které pak celé věci spíš ubližují, než aby jí mohly pomoci.

My osobně jsme byli svědky, když se to stalo Součkovi během naší první americké noční jízdy při průjezdu státem Virginia, takže o tom můžeme podat svědectví takzvaně "z první ruky".

Okolo půlnoci sjíždějí naše dvě auta z dálnice a vyhledávají benzínovou pumpu. Bereme pohonné hmoty a večeři, ať vydržíme do rána. Bobeš si na svoji pizzu nakládá spoustu miniaturních kyselých okurčiček a povídá, že v noci by se dalo jet po dálnici daleko rychleji než těch povolených 65 mil za hodinu: "V noci se rychlost neměří. A když, tak jen velmi výjimečně. Nákladní 1trucky, které vezou zboží po Státech, si najedou v noci největší flák cesty. Některé trucky mají prostě taková zařízení, že i kdyby policajti měřili, tak nemají nárok. To zařízení likviduje radarovou techniku v okruhu deseti mil," řekl Bobeš, poprvé si pořádně kousl do své pizzy a rozkašlal se.

"No a když to zařízení nemáš, tak je ti to houby platný," protestuje Souček.

"No a když to zařízení nemáš, tak jedeš za někým, kdo ho má," poskakuje Bobeš po jedné noze okolo parkoviště a hledá vodu, aby uhasil oheň v puse po snědených feferonkách. Nebyly to okurčičky, jak se domníval. A potom se řeč nějak zamluvila.

"V klidu si tu pizzu užij, já převezmu řízení", využívá Kubát Bobešovy indispozice a bere mu volant. Straka si bere mapu a dělá Kubátovi navigátora.
Souček, šofér druhého vozu, střídání odmítá a pokračuje v cestě opět sám. Nikdo mu to nevyvrací. Pokračujeme v cestě. Automat Speed Control udržuje rychlost 65 mil za hodinu. Reflektory našeho vozu razí světelný tunel do noci před námi a osvětlují beton dálnice až kamsi k pomyslnému horizontu. Za námi se drží Souček a za jeho červenými koncovými světly se opět uzavírá temná noc.

Monotónní jízda uspává naši posádku a nám vzadu se začínají klížit oči. Řidič Kubát ohleduplně tlumí hudbu z rádia, která dýchá jen o něco silněji, než klimatizace. Po hodině jízdy se obzor za námi na východě rozzářil, ale nemohlo to být slunce. V takovou noční hodinu je to vyloučeno. Co to tedy je? Z rádia se místo hudby začal ozývat vysoký hvízdavý tón, který nabýval na intenzitě. Straka, co seděl na sedadle vpředu, se snažil chytit jinou stanici, ale ten zvuk se objevoval na všech frekvencích.

A teď dávejte pozor: Po další půlminutě selhává automatický režim. Kubát chaoticky mačká tlačítka na volantu, ale chce-li udržet auto v jízdě, musí sešlápnout a držet pedál nohou. Silné bílé světlo se k nám zezadu přibližuje strašnou rychlostí, klimatizace už také selhává a v autě začíná být pěkné vedro. Něco podivného visí ve vzduchu. Začíná se zvedat vítr a s velikým hřmotem se na nás valí obrovské blýštivé trucky bizarních konstrukcí. Kubát a teď už vlastně i Straka společnými silami svírají volant a snaží se udržet náš vůz při kraji dálnice. Jediný, kdo překonává strach a snaží se pořídit nějaké svědectví videokamerou je Petr Frolík. Ale barevné diody na jeho "osmičce" blikají přesně tak chaoticky jako přístroje na palubovce, takže zřejmě nemá cenu nic snímat.

Poslední, co jsme viděli, když nás mílely ty příšery, byl Součkův zsinalý obličej nalepený na předním skle jeho auta, které jakoby vcucnuto do toho vzduchového nebo magnetického pytle mizí v nejtěsnějším závěsu za těmi nestvůrnými neidentifikovatelnými tělesy.

Vystupujeme z automobilu, který kluci v poslední chvíli zastavili na travnatém pruhu za krajnicí a třepeme se strachy. Krajina je neobydlená a pustá. Vzduch má ozónovou příchuť jako po bouřce, ale všude dokola je sucho jako předtím. Všechno ostatní je jak předtím. Jen po Součkově autě ani památky.

Ať se děje, co se děje, musíme jet dál. Protože tam někde vpředu jsou kamarádi a možná potřebují naši pomoc. Zkoušíme nastartovat vůz a daří se to. Bobeš si opět sedá za volant, protože rozklepaný Kubát teď potřebuje bourbon jako prase drbání. Jedeme a nad ránem se nám podaří zachytit na autorádiu první stanici. Zaplať pámbu!

Posloucháme zprávy: "Z neznámých příčin v noci na dnešek havarovalo sedm letadel, které prolétaly nad státy Virginia a Tennessee poblíž silnic č. 81 a 40. Piloti havarovaných letadel shodně vypovídají, že po ztrátě spojení s řídící věží a následném selhání navigačního systému byli nuceni nouzově přistát. Po náletu nad vybraný terén a zároveň se ztrátou výšky všechny funkce jejich letounů opět naskočily a oni mohli v klidu dokončit přistávací manévr."

Další zprávy: "Krátce po páté hodině ranní byla po noční výluce znovu obnovena dodávka elektrického proudu do měst Kingsport, Johnson City, Knoxville, Chattanooga, Nashville a Memphis."

Po rozednění vidíme podél silnice podezíravou americkou Policii a jednotky US Army, které jsou rozmístěny všude tam, kde je potřeba zablokovat přístup veřejnosti ke spadlým letadlům. Zastavujeme na pokyn Policie a náš Plymouth Voyager je podroben prohlídce. Nejdou po báglech s jídlem nebo ošacením, zajímá je elektronika. Zkoumají rádio, zabývají se anténou, pouštějí si stěrače, proměřují výkon našeho alternátoru a baterie. Nakonec přišli ještě chlapi z NASA, omlouvají se nám a jako protislužbu nabízejí, že si u nich můžeme nechat zadarmo změřit radioaktivitu nebo dofouknout gumy. Děkujeme.

Asi po 30-ti minutách jízdy, po šesté hodině ranní, nemůžeme uvěřit svým očím. Na parkovišti před motorestem stojí opuštěné Součkovo auto s ohořelou anténou. Okamžitě zastavujeme vedle něj a běžíme dovnitř.

"Ahoj kluci, kde jste tak dlouho?" vítá nás vysmátý Souček. "Čekáme tady na vás už dva dny."

"To jste snad museli letět..?" odpovídáme.

"Proč? Chytnul jsem se za trucky a tady, pár mil od Nashville táboříme a čekáme na vás."
"Ale vždyť to se nedá stihnout ani teoreticky," namítáme.
"Pojďte si dát raději něco k jídlu, vy teoretici," zahrává do autu jakoukoliv vážnou debatu Souček.
Petr Frolík, který si v rohu místnosti dobíjí baterky videokamery nás volá k sobě. "Pojďte sem, kluci, na moment," dává Bobešovi nakouknout do hledáčku, "to jsou ty noční záběry."
"Ukaž, dej to sem," bere mu Kubát kameru.
"Co tam vidíš?" ptá se Pivoňka Kubáta.
"Bílé světlo, .. teď nějakou poušť nebo co, pyramidy.."
"Co dál?" jsme netrpěliví.
"Asuánskou přehradu! ..... a zase to bílé světlo..."
Důkazy máme v ruce.
Ti chlapi z NASA nám kazetu nezabavili, protože Frolík na ní v autě seděl. Ale Venda Souček nás velice zklamal. Jako chlap i jako kamarád. Když za ním dneska přijdete a zeptáte se ho na ten noční zážitek, co to vlastně bylo, bude vám schopen zapřít nos mezi očima a bezostyšně vám tvrdit, že o žádné Ufouny nešlo.
Že té noci prostě tak rychle a dobře jel.
(Konec povídky)

NASHVILLE I Aug. 10, 1993

Můj milý deníčku,
ubytovali jsme se v centru města, kterému se tady říká Down Town. To je v Americe takový zvyk, že centrum kteréhokoli města je prostě Down Town. Je tady největší hustota krámků, prodejen, historických budov, úřadů, zábavních podniků, barů, restaurací atd.
Do oběda dorazilo do Nashville 21 aut s newyorskou poznávací značkou. S Komodorem je to dohromady dvaadvacet. Všechna auta jsme naskládali do parkovacího prostoru mezi betonové pilíře pod hotelem Days Inn. Abychom se ale vůbec nějak srovnali a neudělali více škody než užitku, černoši z recepce nám dělalí regulovčíky.

Obědváme v Down Townu. Vybral jsem řeckou jídelnu, protože Řeky považuji za své krajany. Jednak jsem s nimi v Ostravě chodil do školy, jednak jsem se u nich koupal v Egejském moři. To bylo předloni. Vím, které jídlo jak chutná i jak se jmenuje. Chtěl jsem Vláďovi a děvčatům koupit řeckou mraženou kávu frapé.
Nevyšlo to. Majitel má sice řecký profil, nos, čelo i barvu vlasů, ale jinak je to Američan jako poleno. Nespojilo se mu to. Kávy prý si můžeme nalít, kolik chceme, no a na zmrzlinu ať si zajdem naproti do cukrárny. Fajn!
Po obědě jdeme obhlížet klobouky a čepice. V obchodním domě je velká sleva. 50 % OFF! Zkoušíme si na hlavy narvat všechno možné, ale nekupujeme nic. Vycházíme znovu do rozpálených ulic. Dole u břehu řeky Cumberland kotví trvale parník. A každý večer se na palubě tančí. Mrkáme na sebe spiklenecky, možná, že nás tady dnes v noci uviděj. Vláďovi se tady vůbec nějak líbí a nechává se fotit s každým, koho se mu podaří odchytit.
"Vyfotil bys mě s tou černoškou?" prosí Vláďa.
"Tak ji drž, ať ti neuteče," říkám a dávám do Minolty další film.
"Pak, že nerostou!" triumfálně se usmívá do objektivu.
"Je jenom potřeba vědět...," nahrávám kamarádovi k síti.
"Kde je hledat!" smečuje Růža, objímá macatou černošku kolem těla a dává si záležet, protože takhle ji bude na snímku objímat ještě moc let a ta fotka bude jednou možná viset zarámovaná v ložnici nad jeho postelí.
Já s děvčaty zase máme největší radost ze suvenýrů. V takovém krámku se nasmějeme vždycky opravdu nejvíc. Nevíte, co je to za radost, když znáte princip a můžete si už dopředu tipovat, co v tom kterém městě asi považují za největší bombu. Válíme se smíchy, když nás to pak udeří přes oči hned za dveřmi. To fakt nejsme štonc ze sebe vypravit ani "dobrý den". Zrovna dneska ráno jsme se na chvíli zastavili v muzeu Hanka Williamse, pár mil východně od Nashville. Tam, jak jsme našli ten ztracený auťák. Před muzeem sedí v křesle dvě figuríny. Indián a Indiánka. Jsou jako živí. Na ceduli je napsáno: "Don`t touch The Indians!(Nesahejte na Indiány!)" Až potud vpořádku. Ale když jsme vstoupili dovnitř, uviděli jsme sošky Mexikánců. Pomóc! Na regálu jich stálo v řadě asi dvacet a každému z nich vpředu, z rozepnutých kalhot, rostl kaktus. Naši už byli dávno v bufetu a já tam ještě pořád stál a rozvažoval se mezi gumovým hovnem, které si lze připevnit na čepici a mezi whisky v botě, protože jsem si představoval, že až tu whisky vypiju, tak že bych tu láhev, tu prázdnou skleněnou botu, mohl dát třeba Pepíkovi Koblihovi z Ostravy, a on by si v ní mohl nosit na šichtu čené kafe, ať se mu neklíží oči, až půjde na noční. Ale pak se mi ten nápad zdál uhozený, celé to bylo drahé a navíc, ten odlitek byl těžký jako kovadlina a já bych se s ním musel tahat přes celou Ameriku tam a zpět. A co, kdybych později zjistil, že jsem nekoupil dobře? Dneska jsem v terénu vlastně poprvé. Snad uvidím něco ještě zajímavějšího a na tu skleněnou botu se mi podaří zapomenout.

Můj milý deníčku!
Koncert začne ve 3 nebo ve 4 hodiny odpoledne. To záleží na tom, kolik si kdo myslí, že ve skutečnosti je. S určitostí to nemůže tvrdit nikdo z nás. Komodor už vůbec ne.

Nová koncertní síň je kousek za městem v Opry Landu. Parkoviště jak tři Václaváky. Od našeho auta k

hlavnímu vchodu je to čtvrt hodiny chůze. Míjíme "espézetky" států Tennessee, Georgia, Ohio, South Carolina, ale také např. i New York. Kupuji si lahvičku vody. Je výborně chlazená. Stánkař má své zboží zahrabané v hromadách ledu, ale nemá mnoho zákazníků. Ta flaštička má i se zátkou dvě deci a stojí $1,75.

Koncert (povídka)
Jména některých osob i události následujícího příběhu jsou vymyšleny a v málo čem se zakládají na pravdě. Bude-li se vám přesto zdát, že se z pozadí příběhu začínají vynořovat známé ksichty, jedná se o podobnost čistě náhodnou.

Navštívili jsme už pěknou řádku festivalů folk a country, vždyť v našem zájezdě snad všichni kromě tady Bobeše a Součka jsou trampové. Ale dnes stojíme před největší scénou této hudby vůbec. Před Grand Ole Opry v Nashville.

Tisíce aut z celých Spojených států přijíždějí na obrovskou plochu parkoviště. Jsou to ty nejlepší bouráky, jaké si vůbec dovedeme představit. Vloni, když se hrálo na kytary v Břuchotíně, přijel takovým fárem jedině Wabi Daněk.

Farmáři z jihu přicházejí se svými ženami, dětmi a otroky, vlastně už dávno ne otroky, ale spíš kamarády, kteří z vděčnosti nad tím, že jim jejich bílí přátelé před mnoha lety darovali svobodu, prokazují jim dodnes některé pozornosti, jakože kupují občerstvení, přidržují slunečníky, opatrují děti, myjí nádobí, čistí boty, starají se o řízení auta, o ekonomiku farmy, řídí investiční rozvoj a vyučují jejich potomky spisovnému jazyku a literatuře, historii, účetnictví a právům.

Všichni se zatím procházejí. Je zde možnost navštívit muzeum, nakoupit si suvenýry nebo postát nad otisky končetin slavných umělců, vytlačených kdysi osobně v betonových kvádrech, rozmístěných dodnes všude kolem. Jinak je v Nashville 16 hodin 20 minut, 151 Čechů, asi 97 Fahrenheitů a začínají pracovat nervy.

Nesedí vstupenky. Komodor jich má v ruce 149. Ať počítá, jak počítá, nás je o dva víc. "Musíme se nějak rozpočítat," rozhoduje nakonec.

"Sežeň si losovací buben!" dal se slyšet nějaký chytrák v davu za námi. To nebyl dobrý vtip. Lepší bylo, když se tam chtěl Straka dostat na novinářský průkaz z Pochodně.

Přesně v 16 hodin se za obrovského potlesku diváků zvedla veliká, tmavě červená opona z těžkého sametu, deset na čtyřicet metrů. Kapela na jevišti fantastickým způsobem odstartovala koncert prvními takty ryzího nashvillského soundu , což způsobilo, že potlesk narostl ještě víc. Desítky kilowattů hudebního výkonu z reprobeden tlačí do lidí refrén nějakého amerického superhitu, z čehož jsme skoro nepříčetní.

"Toč tím bubnem rychleji!" nervózně pokřikujeme na Komodora, neboť chceme být už také vylosováni a vidět aspoň kus toho pekla, dokud nespadne hala. Než Michal Kužel pořádně zatočil osudím, aby se lístečky skutečně dobře promíchaly, honí se nám v hlavě katastrofické myšlenky. Víme, že ačkoliv je losování hned po volbách druhou nejspravedlivější formou, kterou osud zasahuje do života lidí jejich vlastní vinou, bojíme se, že zůstaneme přilepeni na dně bubnu právě my dva. Pivoňka s Bobešem.

Tribuny zaburácely s novým náporem. Naši vstřelili gól! Ale o to se teď nemůžeme zajímat, protože osudí ztratilo na rychlosti, chvíli se už jen tak pohupuje, Komodorova ruka se mrštně protahuje dvířky z plexiskla, šmátrá v nádobě Štěstěny, víří lístky a: "To mám ale kliku!" zvedá významně palec Michal Kužel, který právě vylosoval sám sebe, což nás nepřekvapuje. "Jó," otáčí se ještě ve dveřích koncertního sálu, "a nezapomeňte potom vrátit buben!"

Osudí se točí dál, další mrštné ruce se protahují dvířky dovnitř a ven, tahají další a další papírky, až najednou slyšíme volat i Pivoňkovo příjmení.

"Mám štěstí! Ne, že ne. Bohové jsou mi nakloněni," myslí si Pivoňka a mne si ruce. Jde tedy také k bubnu, zatočí, promíchá, vyndá, - ("Pozor na něj! Teď bude podvádět!") - ani pořádně nerozbalí lístek a volá: "Bobéés!" Pak rychle sežmoulá papírek aby se na nic nepřišlo a "šup", už je v odpadkovém koši.

Sedíme na koncertu, o jakém jsme vždycky jen snili. Sedíme výborně. V sedmé řadě sektoru F, vlevo, před obrovským jevištěm. Slyšíme skvěle. Ale máme pocit, že špatně vidíme. Po jevišti běhá borec ve fialovém oblečku se zlatými flitry. Vpředu, na kalhotách u poklopce, má vyšitý nějaký nápis a ukazuje ho směrem k paní v 1. řadě. V hale zní potlesk. Pak se borec otáčí, přizvedává si sako a ukazuje nápis na zadku. Všichni se smějí, tleskají a on jen mávne rukou, jakože to ještě nic nebylo. Pak zpívá ještě pár písniček a jsme rádi, když odchází.

Moderátor za řečnickým pultem ohlašuje další číslo. Přicházejí dva dědkové s bluegrassovou skupinou. To je jiné kafe! Všechno ostatní po nich je už nuda ve své typické poloze a pop music v tom horším smyslu slova. Myslím si, že Vacek i Kmoch dělali dechovku velmi dobře. Skvělé aranže, nové, neobvyklé texty, určité napětí neboli "rajc", prosím. Ale to, co z dechovky Na Vlachovce zbylo, je přesně tohleto sladké předvádění se, jako vidíme v Grand Ole Opry nyní před sebou.

O přestávce vycházejí černoši na cigáro a protože jsou hraví, hned se chtějí zúčastnit tomboly, kterou před vchodem ještě stále pořádá zbytek naší výpravy, totiž ti, na které doposud nevyšel los. Kluci se jim snaží vysvětlit, že to není žádná tombola, nám se ale líbí více druhý nápad, prodat jim raději každému za dolar jeden bezcenný papírek, než jim něco vysvětlovat. Stejně nakonec totiž nic nepochopili. Mají svobodu 100 let. My ji dostali před třemi roky.

Druhá půlka koncertu vypadala přesně jako ta první. Světlá chvíle nastala, když začal hrát nějaký Russel s kapelou. To jsme si už říkali, že zůstaneme sedět a nikam nejdem. Dokud ovšem nezačal mluvit. Pak byl užvaněný a bohužel opět i strašně vtipný. Zvedli jsme se a šli do baru. Vtipy různě hrubého zrna padaly z jeviště na farmáře a jejich rodinné příslušníky. Věkový průměr umělců klesl ze šedesáti na padesát let, zásluhou mladé dámy, která koncert

šlusovala. To my už ale postáváme ve foyeru, nebo jsme roztroušeni po záchodech. Jediný náš zástupce v diváctvu je novinář Straka , kterému hudba nevadí a tudíž klidně spí s rukou na spoušti svého služebního Pentaxu v sedmé řadě sektoru F. Což o to, chrápali bychom všichni, kdyby v sále nebyla taková kosa a kdyby za námi za každým zvlášť nechodil rozveselený Komodor. Našel totiž v kapse svého safari dva chybějící lupeny. "Sorry!" plácá se do stehen. "Tady jsem je měl!" zalyká se smíchy. "V levé kapse. Cha cha. Sorry! - chacha..," a slzy mu tečou po bradě.

(Konec povídky)

Můj milý deníčku!

Závěr koncertu vypadal tak, že opona šla pětkrát dolů a pětkrát zase nahoru. Při posledním zvednutí opony už nebylo v sále tolik lidí, protože ti zadní postupně vycházeli ven a potlesk se zmenšoval. To vzbudilo Láďu Straku. Vyběhl jako na povel a utíkal na střed pod jevištěm, odkud vypálil dva blesky, čili pořídil dvě fotografie. Na prvním záběru zachytil nohy umělců, na druhém už jen zvlněný šarlat. Ta druhá fotka je zajisté unikát. Tak krásně snad ještě nikdy nikdo oponu nevyfotil. Ale až se nás Láďa bude za měsíc ptát, kterou z fotografií má zveřejnit v sobotní příloze, myslím, že se přece jen přikloníme k myšlence, aby dal do Pochodně raději tu s těma nohama.

Nashville II

Večer po koncertu probíhá ve foyeru hotelu Days Inn válečná porada. My šoféři jsme obsypali Komodora svými těly, připomínkami a návrhy.

Aby se z nás nezbláznil, bere si jednoho po druhém. Potřebuje sestavit sedmičlenné party jmenovitě, potřebuje určit, kterým autem kdo pojede a trasy jejich společných cest musejí odpovídat těm turistickým cílům, které si jednotliví účastníci z nabídky America Tours vybrali a které v českých korunách doma, ještě před odjezdem zaplatili. Ty turistické atrakce byly dvojího druhu. Některé byly v základní ceně zájezdu, na některé jsme si individuálně připlatili podle vlastního výběru, anebo ještě lépe řečeno, podle kombinace svých tužeb a finančních možností.

Základní nabídka zněla: N.Y.C., Nashville, Colorado, Niagara atd. atd. a zpět do N.Y.C.

Připlatit si bylo lze: Grand Canyon, Monument Valley, National Park of Yellowstone, Las Vegas, Washington a já nevím co ještě.

Komodor by měl nejraději všechny šoféry pohromadě a v pohotovosti po celou dobu pobytu v USA, aby mohl kdykoli operativně plnit přání svých náročných zákazníků. Zkusme ještě chvíli přemýšlet s ním. A teď dávejme moc veliký pozor, protože vyhovět následujícím dvěma kritériím bude nesmírně namáhavé.

1. Není možné, aby někdo NEviděl atrakci, na kterou si připlatil.

2. Naprosto nemyslitelné je, aby se Frantovi doneslo, že Pepa VIDĚL atrakci, na kterou si NEpřiplatil.

Otázka zní jednoduše: "Kam uklidit neplatícího Pepu?"

(Pepa tam však musí jet, protože sedí s Frantou v jednom autě a cíl se nesmí minout, protože Franta předplaceno má.) Aha?! Franta by se cítil podveden, že jako hlupák a nebetyčný vůl zaplatil za to, k čemu Pepa přišel jako slepý k houslím. Franta podá protest. Musí Pepovi zabránit to vidět. Přece na světě musí existovat nějaká spravedlnost. A Komodor je tady od toho, aby na spravedlnost dohlížel.

Kdo je schopen těmhle lidem vymyslet zasedací pořádek a šoférovi dát přesnou trasu jízdy, ten je mezi všemi komodory král!

My šoféři jsme to viděli jinak. Volant v ruce, dálky před sebou. Kašlali jsme na Komodora a on to věděl.

Dvě hodiny trvalo, než jsem se k němu dostal na řadu a hodinu a třičtvrtě z toho jsem strávil souboji kopím, rapírem a dýkou zepředu i z boku - s lidmi z naší party, zády naštěstí přitlačen ke zdi. Souček, Straka, Kubát, ty dvě holky (furt jsem nevěděl jejich jména, tak mi je Kubát sehnal napsané na papírku).

Komodor potřeboval auta se šoféry k dispozici na ty individuální zájezdy a já jsem se chtěl vyčlenit, vyškubnout, abych mohl jet do Californie. Věděl jsem, že jediná cesta vede přes ucelenou 7-člennou partu, která tam chce jet a je ochotna také něco pro to obětovat. Jsem připraven upsát se Komodorovi vlastní krví, a zaručit se vlastní hlavou, dále celým finančním obnosem, který vyhraji v Las Vegas, že: 7 lidí "BUDE SPOKOJENO", že "NEBUDE NESPOKOJENO", že "UHRADÍ ROZDÍLY FINANČNÍ" , že "nebudou protesty ani žaloby u soudu" a že "...že chtějí jet se mnou". Podpírám svoji argumentaci pohrůžkou , že "své!" auto nikomu nepůjčím atd.." - už mi to všechno také zkratuje v mozku.

Straka mi chce rozbít hubu. Uráží ho, že s nimi jednám jako s kusy (mluví za všechny), jako s předměty, které nemají právo na vlastní názor, na vlastní vyjádření. Že prý kdo mi dal právo, mluvit za všechny? Má pravdu.

Rozhodnutí stejně nepadlo. Ještě pár dnů pojedeme víceméně společnou trasou, protože jsou zaplaceny některé National Parky a campová zařízení KOA v Nebrasce, Utahu a v Arizoně. K rozuzlení by mělo dojít v příštích dnech.

Tři dobře mířené bourbony podané v rychlém sledu dokázaly bitvu opět proměnit v docela zábavný večer. Jdu s Růžou a s holkama, zas nevím ta jména, večerními ulicemi po nashvillských klubech. Osvítil nás asi Duch svatý. Hraje se tady daleko, předaleko líp, než odpoledne ve Velké opeře. Objednáváme si bourbon silně ředěný sodou a za chvíli k našemu stolu přichází dokonce kytarista té kapely, která bude dnes celou noc hrát a která střídá sólistu, jenž tady doteď koncertoval k poslechu. Že prý, ať něco zahraju. No, sedí tady pár kluků z naší výpravy, co přišli už dříve,

před námi, a zřejmě se tady po lokále rozneslo, že je tady nějaký muzikant ze vzdálené země, což jsem měl být já. Ale měl jsem trému. Řekl jsem mu, že mám radost z toho, že ho poznávám a že si chci hlavně poslechnout jejich kapelu, no a užít si své dovolené. Že se ještě rozmyslím.

Dobře jsem udělal, že jsem tam nešel šudlat. Co bych tak chtěl hrát? To by si vzdálená země trhla ostudu. Tady v Nashville se hraje country hudba v takovém obsazení, jako u nás bigbít. Přemýšlel jsem, že když tady není Miloš Dvořáček, tak že bych mohl s tou kapelou něco secvičit sám. Jednu písničku bychom určitě dohromady dali, ale lokál už byl plný lidí, kteří určitě nechtěli poslouchat zkoušení, nýbrž bavit se a tančit. Já také.

Oči mohu nechat na holce, která hraje na baskytaru. Je vážně krásná. A nejen to. Zpívá polovinu repertoáru kapely a na basovku hraje dost vyzývavým způsobem. Na dlouhých blonďatých vlasech klobouk, vysoké kožené boty až ke kolenům no a jeansové kraťasy, ustřižené samozřejmě a jak jinak, než do půl zadku.

Na hotel jsme se vrátili velmi pozdě a cestou po chodbách jsme vráželi lokty do automatů na výrobu ledu, kterých je tady všude plno. Při každém takovém spuštění se z nich sype asi kýbl ledových kostek, které když nechytíte do nádoby, tak propadnou dolů, do nenávratna. Nemám rád takové plýtvání, proto vždycky, když někdo aktivuje výrobník, nabírám aspoň hrst ledu, který se jinak s rachotem sype dolů na mřížku a potom do kanálu. Dáváme si led na obličej a za krk a do pusy a dělá nám to skvěle, protože jsme se právě vrátili z velkého výletu Nashvillem a navštívili více nočních klubů. V jednom z nich nás vítali nebývale vřele, jenže Růža, když pochopil, o jaký podnik se jedná, okamžitě pod záminkou, že musíme navštívit ještě jednu party na Music City Queen, nás vytáhl z toho hampejzu na vzduch, na nábřeží řeky Cumberland.

Můj milý deníčku!

Celá Amerika je klimatizovaná. Auta, prodejny, koncertní síně, benzínové pumpy, vesnice i města, no, a samosebou i hotelové pokoje. Naše děvčata, když si dala přes noc kalhotky na klimatizaci, ráno je našla jako kusy ledu, a dál do místnosti už žádný studený vzduch nešel. Budeme se muset naučit s tou technikou pracovat.

Středa, 11. srpna 1993

Po obědě v čínské restauraci odjíždíme z Nashville. Láďa Straka vidí na mapě město Jackson: "Pojeďme do Jacksonu," říká, "zní to tak kovbojsky". Kluci mu přisvědčují a já na to štěstím celý bez sebe: "Ano, pojeďme tam!" Ani Strakovi nepřipomínám, kolik jsem kvůli takové bezstarostné větě (aby ji vůbec mohl kdokoli z nás říct) utržil včera šrámů při krvavé srážce v hotelové recepci. Dnes dopoledne jsem se také moc nevyspal. Jednak jsem se vzbudil horkem, protože děvčata ucpala klimatizaci, jednak jsem trpěl nekonečné dvě hodiny na další poradě. Tentokrát ale rozhodnutí padlo! Verdikt zněl přibližně takto: "V našem autě pojede následující sestava. Řidič - Dobeš. Další řidič - Pavel Kubát. Osádka - Vladislav Růža, Ladislav Straka, Petr Frolík, Markéta a Klára. Řidič převzal peníze na benzín pro trasu Nashville - Cedar City v Utahu, kam dorazí v pátek do půlnoci. Jinak má osádka vozu naprostou svobodu pohybu, při dodržení zákonů Spojených států Amerických." Stručně řečeno, Komodor mi dal okolo stovky dolarů, a slíbil, že mě vlastnoručně odstřelí, když udělám průser.

Jedeme tedy do Jacksonu a je to náš volný program. S výpravou jsme se rozloučili a jedeme Amerikou, pro začátek alespoň dva dny, na vlastní pěst. Václav Souček se při včerejším utkání rozhodl pro původní záměr, spřátelil se s jinou partou a odjel směrem Colorado nebo tam někam.

Jackson (11.8., po poledni)

Sjeli jsme z dálnice a dlouho hledáme Jackson. Zastavujeme na jakési návsi, kde je samoobsluha, jinak strašné vedro a snad všichni lidi černí. Beru si z lednice jednu coca colu a jdu si zakouřit před sámošku. Přijíždí žlutý, potlučený bourák bez střechy a vystupuje z něj usměvavý dvoumetrový černoch, asi pětatřicetiletý. Dveře zavírá tím způsobem, že se k nim zapře zadkem a potom couvá dozadu, aby je dotlačil k autu. Poslední jeho pohyb vypadá tak, že patou přizvedává a přikopává dveře do karoserie. Mezitím si prohlíží naše luxusní auto s newyorskou značkou a velice hlasitě a srdečně mě zdraví. Asi aby zamaskoval své upadlé dveře, ptá se mě co já dělám tady, v těchto končinách. "Hledám Jackson," říkam, a také mu vysvětluji, že naše parta je z Evropy, že jsme tady na výletě. "Všude tady kolem je Jackson" směje se a vytáčí svou velikou rukou půlkruh až někam daleko, kam není vidět přes stromy, domky a terén krajiny. "Dobrá," vzpomínám na veškeré rezervy svého anglického jazyka, "řekni mi tedy, jak se mohu dostat autem do Down Townu?" Vysvětluje mi cestu, hlavně rukama, za což jsem mu vděčný a to už přicházejí mí kolegové a kolegyně z nákupu a všichni kecáme a kecáme. Slunce pálí jak za trest a není se před ním kam schovat, jedině v tom krámu nebo v autě. Típám už asi třetí cigaretu a pokračujeme v jízdě do Down Town. Je nám jasné, že to nebude žádné kovbojské město. Jsme v oblasti, kde se dává rostlinné výrobě přednost před živočišnou. Proto je tady tolik černochů. Ale že by měli bělochy nějak v nelásce, to jsme nezjistili. I malé, osmi- desetileté černé holky, které kolem nás procházely, když si šly koupit nanuk, a které jsme si se zájmem prohlíželi, se na nás nejdříve usmály a teprve potom daly hlavy dolů, vyprskly smíchy a utekly. Měly trému před cizími strejdy. Na tmavěhnědých lýtkách mělo jedno z děvčat bílé podkolenky s modrými pruhy nahoře a přes lýtko připnutý malý, černý, přenosný telefon. Asi velitelka, která ručí za to, že děcka přijdou včas k obědu nebo k večeři.

Jackson je spíše vesnice, než město. V Down Townu je jedna hlavní ulice s několika vedlejšími napříč, tři banky, dvě hospody, pár krámků, nějaké úřady, no a policejní stanice. Jinak nikde ani živáčka. Jdeme středem ulice. Slunce pere shora, na žádném z obou chodníků není stín. Sedm statečných. Za záclonami v oknech celý Jackson. Na křižovatce, kterou přecházíme stojí starý, vyzáblý, černý muž. Protože jdu přece jen asi o krok napřed, před ostatními,

vybírá si mě, aby mi podal ruku. Srdečně mě zdraví. Tisknu mu ruku a marně přemýšlím, odkud toho chlapa znám.

Už mnoho let tady neviděli turistu. To se dozvídám, když si chci koupit pohlednici. Prodavačka posílá svého manžela, aby oběhl město a zeptal se v jiných prodejnách. Vrací se s nepořízenou. Mí kamarádi mezitím narušili siestu Liquer Storu. Obchod plný bourbonu. Nic jiného se tam kromě kořalky nedalo koupit.
Ale to nikomu z nás ani v nejmenším nevadilo. Pohlednici pošlu odjinud.

Pokračujeme v cestě do Memphisu. Začíná se konečně objevovat tu a tam nějaký stín a v autě se rozpoutává bourbonová smršť. Sedím za volantem, takže připíjím na volnost a svobodu jen symbolicky. Vlastně si jen tak líznu z každé nové láhve, abych ochutnal. Svobodný jsem. Nabízím společnosti plechovku s ořechama, protože vím, co je k bourbonu dobré a posledních pět kousků si nechávám na dně pro sebe, kdyby nás někdo stavěl, tak ať neurazím podezřelým dechem. Mejdan na čtyřech kolech pokračuje, blíží se Memphis, pro jistotu ale zapínám speed control.

Memphis

Poslední město ve státě Tennessee, pro toho, kdo jede silnicí č. 40 směrem West. Z Memphisu dál vede most do Arkansasu. Most se pne přes velmi širokou řeku, která je kalná a široká asi jako Oravská přehrada, když se budete dívat ze Slanické osady na Námestovo. Takže to, co na druhém břehu vidíte, to se můžete jen více či méně úspěšně domnívat. Na tennessee-ské straně (či jak to mám napsat) kotví zastaralé nemoderní parníky s pohonem typu "parní kotel - mlýnské kolo". Ta řeka se jmenuje Mississippi a teče do stejnojmenného státu, který leží pár set metrů odtud po proudu.

Město Memphis leží na hranicích tří států, podobně jako švýcarská Basilej. Parkuji auto co nejblíže mostu. Parkoviště je poloprázdné, stejně jako i celý Memphis. Město je v naprostém klidu. Bílá policejní auta se líně plouží pomalou rychlostí k policejní stanici, anebo zase od ní, takže si můžeme pozorně prohlédnout zelenou pěticípou hvězdu, logo stáje memphisského šerifa na předních dveřích každého z těchto vozů.

"Tady někde asi budou mít hnízdo," říká Straka. Přestože mám nutkání, co nejdříve splynout s vodami Mississippi, neskáču do řeky přímo z mostu, což by bylo nejrychlejší, ale kupodivu jdu, a to navenek vcelku klidně velikým obloukem k těm místům, kde jsou ty parníky, stánky, restaurace, terasy a nějaká věž, odkud je očividně nejschůdnější přístup k vodě. Nevím ještě, jak to všechno udělám, provedu a zařídím, ohledně mého prvního kontaktu s tímto divem světa. A protože ten okamžik chci ještě trochu oddálit, prohlížím si se zájmem historické tramvaje jakoby od Křižíka, natřené zeleně, hnědě a trochu také černě a zlatě. Tramvaje, kde lehce cvakají kontroléry, když se zatočí klikou na plošině, tak, jak jsem je znal z Ostravy, kam jsem s našimi přistěhoval jako desetiletý v roce 1959. Tyto tramvaje tady dodnes vozí pasažéry. Jejich provoz je čistý, jsou téměř bezhlučné a překrásně zvoní. My starší si vzpomínáme. No, a ti mladší budou muset někam vycestovat, budou-li se chtít vymanit z dogmatu, které tvrdí že totiž Vesmír vznikl Velkým třeskem v únoru 1948.

On totiž na Severní Moravě šel pokrok, aspoň co já pamatuji, vždycky svižnějším krokem, než v Americe. A tak jsme dali postupně na frak i těžním věžím na Slezské Ostravě (jediným dominantám krajiny, když křížky a kapličky byly zbourány už dávno), odstranili jsme Karolinku v centru města (nechci ani domyslet, jak skvěle by tuto secesi využili uměnímilovní Pařížané) a až bude zlikvidována i poslední urbanistická senzace - propojení města a fabriky ve Vítkovicích, stane se Ostrava městem bez historie a na mapě českých (moravských) dějin vznikne nové bílé místo. Nic se nestalo, nic tady nebylo. Pár lidí tady kopalo uhlí, ale pes po nich neštěkl. Rád bych se mýlil.

Stoupáme po schodech nahoru do budovy, na kterou jsme se doptali a odkud vede visutá kolejnicová "lanovka" k té vyhlídkové věži u řeky. Dá se jít i horní plošinou toho "mostu do nikam" pěšky. Ale lidé tady nás zvou k projížďce prosklenými kabinkami. Je to prý tady všechno památka na Elvise Presleyho a tudíž zdarma i pro nás, pokud také uznáváme jeho velikost. Moc jsme jim nerozumněli, vždyť mluvili cizí řečí, ale rádi jsme jim dali zapravdu a ušetřili si těch 15 minut chůze vzduchem.

A když vláček dorazil na druhou věž, všichni ho viděli, jak běží dolů po schodech, pak přes jakýsi travnatý násep, kde nevedla cesta ani chodník, potom přes kamenitou hráz, to už neměl na sobě košili, čert ví, kde ji odhodil, na hrázce po něm zbyly ležet kraťasy i trenky, prodírá se po kolena v trní, má na obou nohách krvavé šrámy, fotoaparát a hodinky se snaží pověsit na vrbové proutí. které ho šlehá do obličeje, rozhrnuje poslední větve té džungle a noha se mu propadá do bahnitého břehu. Vrhá se po hlavě, po držce i po kolenou do vody Mississippi, akorát pytlík si drží, kdyby krokodýl nebo něco podobného.

Mohl se utopit, když tam proplouval pod starým zetlelým stromem a rochnil se a plácal v tom prostoru mezi břehem a jakýmsi ostrovem, který díky tomu, že tam vůbec byl, nedovolil řece, aby ho odnesla až dolů do New Orleansu.

"Musím si tě vyfotit !" řve na mě Láďa Straka, který doběhl jako druhý, našel tam ležet Minoltu a nevšiml si, že stojí na mých hodinkách. "Foť!", volám na něj zpátky na břeh a vytřepávám si vodu z očí a z uší, "ať mám co doma ukázat rodině."

Za čtvrt hodiny nás našli ostatní.

Můj milý deníčku,
buď rád, že jsi zůstal v autě. To bys nepřežil!

Arkansas (Podvečer, stále středa 11.8.1993)

Před odjezdem z Memphisu si předáváme s Pavlem Kubátem službu. Já jemu svěřuji volant a on mi předává svoji láhev.

"Musíš to oslavit," říká, "viděl jsem, jak s tebou to Mississippi zamávalo." Dávám mu za pravdu.

"Á propós," ptám se Kubáta, "ty ses jediný nevykoupal. Proč ?"

"Protože pro mě je posvátná řeka Colorado. Zachovávám věrnost, rozumíš ?"

Sedáme do aut, vjíždíme do Arkansasu a pojedeme tak dlouho, dokud ho nepřejedem až na jeho druhý konec. Mejdan na čtyřech kolech pokračuje. Připíjím také na svého bráchu, který teď právě, v tento den a v tuto chvíli, doma oslavil 39 let. Povídáme si skvělé historky, hraje dobrá muzika, auto i řidič jsou v dokonalé formě.

"Jeli jsme v černým bouráku
no, fáro všech fár
Vzadu havajský trio
a soukromej bar"

Ferlinghetti

Zavítali jsme ještě krátce do Little Rocku a z kterési noční zastávky posílám ještě od benzínové pumpy své ženě pohlednici z Tennessee. Jenže jsem to popletl a text jsem napsal na tu druhou pohlednici, kterou mi koupil a daroval blbec Straka, jak dva trampové sedí v horách u ohně. Prý, abych věděl, jak mám vypadat na potlachu. Až to přijde domů Daně, bude jí jasné, že mi přeskočilo.

V hluboké noci nad ránem jsme zastavili na opuštěném parkovišti u hraniční cedule na přejezdu z Arkansasu do Oklahomy. Dnešní norma byla splněna. Z Nashville, odkud jsme dopoledne vyjeli, až sem to dělá bratru 430 mil.

Můj milý deníčku (písmo i stavba vět jsou akrobatické)!

"Když i náš šofér byl už nasáklý jak knot, pomohli jsme mu zastavit auto a polehali jsme pod stromy. Chtěli nás tam obtěžovat mravenci, ale jenom nás očuchali a utekli zpátky hluboko do lesa."

V 8 hodin ráno nás vzbudilo slunce a turistický ruch. Popojeli jsme autem k umývárnám, kafebaron Petr Frolík vařil čaj. Cestou z koupelny byli mnozí z nás drtivě šokováni. Po parkovišti se procházela paní s živou opicí. Viděli jsme to všichni.

Oklahoma Aug. 12, 1993

Vpravo se pasou mustangové, kus dál hrají američtí chlapi americký fotbal. Silnicí č. 40 projíždí modrý Voyager s newyorskou poznávací značkou a osádka vozu zpívá sedmihlasně Eskadronu. Je čtvrtek ráno, 8:26 AM. Když se míjíme s jezerem Eufanta Lake, tak mě kdosi poklepává zezadu po rameni. Otočím se a dívám se tváří v tvář Jacku Danielsovi, tátovi americké whisky. "Nemusím, díky." Beru Kubátovi volant, ať se nasnídá on.

50 mil před Oklahoma City čteme na mapě název Prague a hned nato se objevuje i směrovka u silnice. Odhlasováno. Jedeme tam.

Prague

Městečko Prague leží 10 mil jízdy na sever od hlavní trasy, asi 50 mil před Okla City. Sundáváme čepice, než vstoupíme do města. Naši předkové skončili v pěkný díře. Objímáme krajany, ale naši Pražané nám nerozumí. Nikdo z nich už dávno češtinu nepoužívá. Zvou nás do muzea, které nechávají otevřít na 12. hodinu. Zatím máme počkat v hospodě.

Specialita šéfkuchaře inzerovaná na dveřích do bufetu je "Klobasnake". Vtipná kombinace českého slova klobása a amerického snake - had. Ze slušnosti si ji dáváme. Špatný. Potom nám ještě pekař peče preclíky jako zákusek na cestu a přichází paní s klíčky od Museum of Prague. Jsme překvapeni. Hovoří s námi česky. Je zde teprve od r. 1951.

Před muzeem stojí veliký železný kotel, práce kováře, ve kterémžto kotli se kdysi vařila polívka nebo možná klobasnejkový guláš pro celou výpravu těch, co osídlovali Ameriku pod plachtami krytých vozů a z určitých důvodů už dál na západ nedojeli.

Bylo to až dojemné, co tam všechno uchovávali jako památku na domov. Lidové kroje, sokolskou uniformu s pérem, pohlednice, staré mince, ale například také péro z hodin. V poslední místnosti jako oltář na plátně vymalované Hradčany, tak jak je známe z dob Karla Hašlera, s Karlovým mostem a Vltavou. Plátno je vymalováno olejem a připomíná obrazy, které mají rádi romantici: "Srna pijící ze studánky v lese", "Čí to húsky na téj vodě" nebo "Pod tou naší starou lípou".

Do sbírky starých mincí jsme věnovali pár úplně nových a když jsem té paní ukazoval 500 Kč bankovku, vzala mi ji z ruky a srdečně děkovala. Bylo mi trapné tahat jí pětikilo zpátky, zvláště když jsme se před chvílí fotili u těch Hradčan s Karlovým mostem, a tak jsem aspoň umenšil své fiasko tím, že jsem ji vyměnil za 200 Kč. Vysvětlil jsem jí, že

Jan Ámos Komenský udělal pro české školství více kladných bodů než Božena Němcová. Pochopila a nezdráhala se. Nakonec mě docela převezla ještě jednou. Dala mi s velkou slávou podepsat darovací dekret. Teď se zase stydím, že jsem nebyl štědřejší.

Můj milý deníčku,
nikdy se nechlub penězi, které nechceš utratit!

P.S. Při nákupu zásob na cestu nám majitelka krámku přibalila grátis ještě láhev šumivého californského sektu na přilepšenou. Poděkovali jsme, a rádi opustili město Prague, protože jsme se už nechtěli víc fotit, vedro bylo už nesnesitelné, tak jsme chtěli sedět v autě, protože také proto, že už jsme se hodně zdrželi.

P.P.S. Paní z muzea se vyjádřila, že by byla ráda dostávala tu a tam z Čech nějaký časopis, tak jí občas něco českého pošlu. Adresa je jednoduchá: Museum of Prague, Prague , 74864 Oklahoma, USA.

Oklahoma City

Beton v Okla City už byl rozpálen na 150oF, asfalt tekl jako voda a beton se začínal právě rozpouštět. Museli jsme okamžitě najít útočiště, někam zapadnout. Byla to hospoda, napůl sázková kancelář. Všude po zdech visela čísla. Minulé výsledky a tipy na příště. Dali jsme si jídlo, neboť klobasnejky nás nenasytily fyzicky, jen duševně.

Z hospody jsem odcházel poslední, v důsledku tom, že jsem ještě neměl dopitou svoji coca colu. Paní, co měla na starosti lokál, mi vlila zbytek coly ze sklenice do kelímku, dosypala ledem a dolila čerstvým nápojem, zavíčkovala a zabrčkovala. Vyšel jsem na ulici, ukazuji klukům, co se mi přihodilo a pak za námi ještě jednou běží tatáž paní, stokilová černoška a mává na nás mým fotoaparátem. Běžím jí napůl cesty naproti a děkuji, že mi ho přinesla. Nestačíme se divit, jak jsou vůči nám všichni hodní a přátelští. U nás doma jsme byli zvyklí vidět, jak se dovedou číšníci chovat uctivě k německým turistům a štvalo nás to (pohoršovalo). K nám se tady chovají ještě líp. A přitom platíme v dolarech jako každý jiný.

V té hospodě jsme se také dohodli, že zavoláme dr. Vodovi, který tady žije a v České republice sponzoruje jistý fotbalový klub. Láďa Straka, sportovní redaktor Hradeckých novin, od něj získal navštívenku a rád by s ním ještě jednou pohovořil s odstupem času i místa. Zatímco my hledáme telefonní budku, Láďa si vzpomněl, že tu vizitku má pod sklem svého redakčního stolu. Zašli jsme tedy do první velké budovy úřadu, na kterou jsme narazili. Je to universitní knihovna. Černoch, který na zvláštním stojanu či křesle ve vestibulu leští úředníkům polobotky, nám radí, kde je oddělení telefonních seznamů. Číslo na dr. Vodu jsme našli, s telefonováním jsme si neporadili. Prostě to neumíme. Upřímně řečeno, dobře, že jsme to vzdali. Nevím, kdo z naší výpravy by chtěl zrovna držet telefonní sluchátko v případě, že by to zvedl někdo ze sekretariátu dr. Vody, a tomu člověku by měl diplomaticky vysvětlit, že se jedná o schůzku ohledně rozhovoru pro noviny a ten rozhovor, že se má konat nejpozději do 10 minut atd. Pryč od toho. Před budovou je dekorativní plocha se čtyřmi vodotrysky, které tady vlhčí vzduch náměstí. Hladina je vysoko asi tak do půl stehen, a protože naše oblečení v Americe je tričko, kraťasy a kristusky (tedy pantofle povětšinou z PVC), krátíme si cestu přes náměstí rovnou tím hlubokým brouzdalištěm, aniž někdo z nás musí zouvat boty nebo vyhrnovat kalhoty.

"Tomu já říkám dr. Voda!" povídá Petr Frolik a všichni přitakáme.

Vodotrysk č. 2, u kterého jsme se cákali nejdýl, přestává stříkat. Buďto jsme na něco šlápli nebo stoupli, nebo co? Já nevím. Co nejrychleji mizíme. Z náměstí i z města. Možná hlídač a videokamery?

Sedmero mokrých stop mizí mezi domy k parkovišti, auto odjíždí, voda se rychle odpařuje a po pěti minutách už po nás nezbyla v Okla City ani pára.

Clinton

V půl páté odpoledne navštěvujeme ze dvou důvodů Clinton. Jednak chceme zvědět, jestli ten název nějak souvisí se světoznámým saxofonistou, který to v USA dotáhl až na úřad presidenta, jednak chceme Kláře nechat opravit nemocný zub, šestku vlevo nahoře. Výsledek? Bill Clinton je odjinud a "Pan doktor tam sice ještě ordinuje," hlásí od telefonu paní hostinská, "ale musíte spěchat, protože už bude 5 hodin".

Místní muž, kterého jsem do problému zasvětil hned ve dveřích té hospody, mě bere do svého auta, aby mi ukázal cestu k zubaři. Jedeme klasickým Cadillacem a houpeme se jako na lodi. Když křižujeme asi devátou křižovatku, takže už ztrácím orientaci, napadá mi, jestli to není nebezpečné, takhle se oddělit od výpravy a riskovat ztrátu jednoho člena. Vždyť i strategie vojenských námořních sil Spojených států, po zkušenosti z 2. sv. války u ostrova Quadalcanal, zakazuje americké flotile operovat rozděleně.

No, ale ten člověk je skutečně boží. Zastavuje u zubaře, domlouvá ošetření, veze mě zpět a popisuje záchytné body, podle kterých se budu orientovat, až pojedu s Klárou sám a načisto.

Jsem frajer. Beru Kláru do svého auta a bravurně zvládám průjezd městem. Povídám Kláře, vlevo je obchodní dům, tady je Modrá restaurace, park, sportoviště, aleje stromů, jako bych byl místní rodák. Pak mě ramena opět spadla, protože zdravotní sestra telefonovala až na nějakou ústřednu snad do Evropy, kde ji ujistili, že na zuby se tato naše pojišťovací karta ne-vzta-hu-je!!

"Ukaž jim, Kláro, ten zub, ať nám poradí, co máme dělat, popřípadě kolik by to stálo, kdybychom platili z

ruky."

Za podívání do pusy platíme ihned teď $23,00. Tady je stvrzenka. Opravit zub lze na 3 zákroky v rozmezí několika dní. Základní cena bez výhod činí 300 dolarů.

Zatímco Klára trpělivě vyjednávala se zubní sestrou, já jsem objížděl Clinton a sháněl někoho z domorodců, kdo by vzal naši Kláru jako svoji rodinu na svoji pojišťovací kartu, ale nikoho, kdo by si chtěl komplikovat život podvodem, jsem nenašel. Kluci už byli 2x po večeři, když jsem s Klárou po 7. hodině večer přijel do té hospody. Já jsem měl kafe studené, sodu teplou a kamarády silně nervózní.

Zdravotní sestra poradila Kláře, že když nemá peníze, tak by mohla také cucat pod tím zubem antibiotika, ale že je těžko sežene, když nemá peníze. Toho jsme se chytli. V ruksaku máme penicilín, takže ty velké peníze začneme utrácet teprve tehdy, až když to opravdu nepomůže.

Před námi je dlouhá cesta. Jedeme.

"It´s a long way to Tiperrary, it´s a long way to go ...(píseň)"

Můj milý deníčku,
opravu zubů si nikdy neplánuj na dovolenou!

Texas (Stále 12.8.93)

Somráci jsou na světě všude. Zastavili jsme v největším městě na severu Texasu. Jmenuje se Amarillo. Zastavuji u silnice, pravými koly zajíždím na chodník, ať nekomplikuji provoz na hlavní třídě a vystupuji z auta, abych zjistil, kde teď, o půlnoci, mají otevřené květinářství. Dva metry za mým autem stojí dva chlapi, jeden z nich má v ruce pořádně silnou, metr a půl dlouhou sukovou hůl. Významně s ní poklepává do dláždění chodníku, oba chlapi si mě berou mezi sebe. Zepředu i zezadu mám jednoho, z boku tu sukovici. Podle značky na autě si mě otipovali. Vidí, že se jedná o burana z New Yorku, a tak si řekli, že ho natáhnou o pár dolarů.
Povídám jim, že Klára, kamarádka, má svátek, a tak že jsem přijel do Texasu pro žlutý růže. "Žlutý, rozumíš ? Jiná barva mě nezajímá!" Byli tak vyděšení, že zapomněli, co po mně vlastně chtěli. Já byl vyděšený víc, ale ty dvě vteřiny, které jsem získal, mi stačily na to, abych oslovil na chodníku jiné chodce. Už v New Yorku jsem si všiml, že somrák nikdy nedělá dva pokusy. Buďto se to podaří napoprvé, nebo jdou od válu.

U Mc Donaldů mi mexické holky říkají, že to květinářství je hodně mil za nějakými mosty a na úplně jinou stranu, než máme namířeno, ale naštěstí mezitím Straka s Růžou našli poblíž hezký záhon přesně těch růží, o které mi šlo. No, tak jsme z nich odštípli dva kusy (ať Markétě také není líto) a věnovali je děvčatům. To se může jen málokteré děvče pochlubit, že dostalo žlutou růži z Texasu.

Vzpomněl jsem si na jeden zážitek. Bylo to v Krnově. Krásné slunečné, trochu mrazivé nedělní dopoledne. Hledám bufet, kde bych se nasnídal. Pozdravilo mě na ulici asi čtrnáctileté cikánské děvče. Když jsem šel zpět, čekala tam znovu ještě se čtyřmi malými haranty a podávala mi růži. Nevěděl jsem, jestli si ji mám vzít, poděkovat a jít. Měl jsem pocit, že se to nehodí, že pěkná holka by spíš měla kytky brát. Že by to mělo fungovat obráceně. Stál jsem tam proti ní nerozhodně a ona mi říká: "Vemte si ji, pane Dobeš. Je kradená!"

Odjíždíme z Amarilla, sedáme do auta. Já ještě mávám na ty dva borce se sukovicí a oni mají radost, že jsem sehnal žluté a také volají Ahoj! Jsou to kámoši. Jedu sám černou nocí, všichni spí, Klára s penicilínem v puse.

Přemýšlím o Skunkovi, kterého jsem nikdy nepoznal. Lidé na osadě u Hradce Králové mi říkali, že si dopisoval s holkou, která mu odjela do Ameriky. On jí psal anglicky, aby se naučil jazyk a ona jemu odepisovala česky, aby nezapomněla. K vánocům jí on posílal desky se Smetanou a Dvořákem, ona jemu Kristoffersona a americkou country. Skunk písničky překládal a hrál je v létě na osadách u ohňů. Jeho verze se ujaly.

Píseň "Dnes je pro mne černý, nejsmutnější ráno,
dopis dostal jsem černě ozdobený,
nevím ještě, co je tam uvnitř napsáno,
když ho vidím, oči mám zarosený."

otextoval Skunk takto: "Sedím na džípu nad Clermontem,
bílou hvězdu US army přikryl prach.
Já tě vidím, mámo, jak voníš slámou,
jak sklízíš bavlnu tam na farmách."

Dálnice se sbíhá do jednoho pruhu, jedeme přes stavbu nějakého mostu. Auto skáče po betonových blocích, zleva i zprava se okolo mě míhají ocelové výztuže zabudované vertikálně, jako když se pracuje v místech, kde prosakuje voda. Obávám se, že to odřu, ale všechna auta jedou také jako by se nechumelilo. Rychlost omezená není. Nakonec vyjíždím z té železobetonové hrůzy bez šrámu a posádka už také znovu usíná. Po pravé ruce za mnou svítí světla v Albuequerque (čti Albíkerkí) a za ranního svítání, což bude brzy, dovezu náklad do Arizony.

Mám jen galón nafty a starou rezervu

Láhev rumu a slepičí konzervu
Můj starej Ford je vážně opium dálnice
Za mnou Albuequerque, přede mnou hranice
(Skunk)

Arizona /3 milióny obyvatel/ (Brzy ráno, 13. srpna.1993)

Zastavili jsme na skvělém místě. Jsou tady veliké balvany a pod nimi indiánské boudy. Atrakce pro nás, kteří projíždíme. Koupil jsem si asi tři kuřecí stehna, když je to jídlo tak levné, cestovní mapu Ameriky a indiánskou deku, ať se nemusím s nikým mačkat ve spacáku, až dorazíme do Colorada. Zrovna přijely na parkoviště za velkého prachu dva traky. Jeden řídila blondýna podobná té, co zpívala v klubu v Nashville a druhá o pět let starší. Tak jsme udělali s Růžou nějakou fotku a potom jsme tu první ještě potkali u Indiánů a hned se k nám hlásila. Straka s Frolíkem si mezitím koupili ponča a stáli v nich před krámem. Když šel kolem Pavel Kubát, Straka říká, "Neumíš pozdravit, mladej ?" Kubáta málem křísili.

Měl bych spát, když jsem celou noc jel. Nejde to. Bojím se, abych o něco nepřišel. Arizona tady na východě je rovina. Občas hrb, nízké zvláštní stromy, drobné sukulenty, pcháče a sem tam na horizontu kaktus. Zatím. Je 9:35 a ještě jsme nesehnali nic k pití. V Arizoně je asi prohibice. Ke všemu je pátek, třináctého.

Před polednem jsme sehnali plechovkové pivo. Otevřel jsem si dvě najednou a pak celé odpoledne prospal. Probudil jsem se večer v kempu KOA v Cedar City.

Potlach 1 (povídka)
Jména některých osob i události následujícího příběhu jsou vymyšleny a v málo čem se zakládají na pravdě. Bude-li se vám přesto zdát, že se z pozadí příběhu začínají vynořovat známé ksichty, jedná se o podobnost čistě náhodnou.

"Z toho potlachu asi nic nebude," povídá Venda Souček v Cedar City u kadeřníka, kde jsme se náhodou potkali. "Potlach nebude?" ptá se Bobeš a vyplivuje vlas. "Bude. Ale bez nás," prohodí Venda přes mýdlovou bublinu. "Co žvaníš! To jsi dostal úžeh, nebo co?" vystartoval Straka. "Nedostal jsem úžeh. Mluvil jsem s pořadateli. Nechtějí nás tam. Jedu odtamtud. Dozvěděli se, že Češi si z toho chtějí udělat byznys. Takže sundají most přes jakýsi Bobří potok a nikdo z nás se nedostane do tábora." V oficíně zavládlo mrzuté ticho. "To jsme pěkně namydlený," povídá Pivoňka směrem ke kadeřníkovi, který se zatím debaty nijak nezúčastnil. Souček žádá Pitralon a hned je veseleji. "Pánové přijeli z Turecka?" ptá se lazebník lámanou bulharštinou. "Ne, my jsme z Hradce Králové a moje žena pochází z Vysočiny," vysvětluje Venca Souček.

S pocitem, jak je svět malej, opouštíme městečko a míříme na jihozápad.

Další jobovka týkající se potlachu nás zastihla o dva dny později na Meteor Crateru. "Copak, potlach nebude?" zašel se zeptat Bobeš hloučku trampů, kteří se mu líbili, protože celý večer seděli u ohně a furt na něco vzpomínali. "Bude i nebude", odpovídá zelenáč, podle množství domovenek na košili, asi staršina. "To je škoda, že nebude potlach," lituje provokativně Bobeš a je nám jasné, že v duchu kalkuluje s tím, o kolik mu zbude více času k tomu, aby mohl obrazit všechna kasína v Las Vegas. "Potlach bude, ale bez nás!" pokračuje greenhorn. "Je tady pár lidí z Česka, kteří si z toho chtějí udělat byznys."

"Já jsem Venda z Hradce a ta moje pochází z Vysočiny," zalamuje palec mladému trampovi Souček, který se z ničeho nic vynořil ze tmy a přisedl do kruhu, aby natočil pár reportáží pro hradecké rádio 100,1 MHz, které ho obulo, čímž sponzorovalo nejdůležitější část cesty po USA, totiž úsek od newyorského hotelu
YMCA k půjčovně aut, směrem tam.

(Konec 1. části)

Utah Aug. 14, 1993

Navštívili jsme Zion National Park a teď se vracíme po cestě 89 South. Krajina nevznikla erupcemi, ale ústupem vody po potopě a potom erozí. Takže celá ta paráda je proužkovaná a je zvrstvená podle toho, jak opadala voda.

"Kluci, koukejte, to už neuvidíte!" říkám nadšeně.

"Včera odpoledne jsme tady půl dne projížděli, když jsi spal po tom pivu," říká kdosi z výpravy. "Akorát že dnes jedeme v opačném směru."

"Tak to jste mně vůbec neměli říkat," říkám jim. "Právě teď jsem se s vámi chtěl vsadit o 100 dolarů, že jsem tady nikdy nebyl."

Přijeli jsme na Big Water a koupeme se v přehradě na řece Colorado. Okolo je měsíční krajina z červeného materiálu. Voda Colorada je zelená jako každá jiná voda, ale dno je červené, takže když si nabereš ze dna bahno, tak se můžeš tím bahnem natřít do červena a jít do války proti Navajům. Tak nějak vypadá Kubát. Potápí se, šátrá rukou po dně, lape po dechu a stále nemůže vytáhnout z vody ten správný kámen. Hledá valounek, který by byl akorát tak do dlaně, aby byl červený jako dno jeho posvátné řeky, zkrátka aby byl takový, jako držím v ruce já. Vím, že by si rád vezl domů na památku ten můj, protože druhý takový zřejmě není, ale nechci mu ho dávat. Mám radost, když kamarád sportuje.

Vracíme se dolů, do Arizony a projíždíme městem Flagstaff. Spát budeme kousek východně, u Meteor Crateru. Je to nejzachovalejší kráter na světě, ale my do něj nejdem, protože vstupenka tam stojí 6 dolarů na osobu, to je 42

dolarů celkem, a to je tolik peněz, že bychom za ně vydrželi dva dny jíst.

Večer odjíždím do Winslow pro tři kartony plechovek, nějaký pytlík chleba a podobně, protože v kempu nic není, ani tráva. Spí se na červeném štěrku a místní průvodce zaváží naše auta na stanoviště jakousi zvláštní motokárou nebo traktůrkem. Tak jsme si říkali, že tohleto vozítko bychom mohli koupit Komodorovi, jenže nevíme, kdy má narozeniny.

Tma je tady zoufalá, nikde nesvítí žádné světlo a téměř o sebe zakopáváme. Je hluboká noc. Od severovýchodu na jihozápad se táhne kousek nad námi Mléčná dráha. Tolik miliard hvězd jsem nikdy nikde neviděl. Asi jsme dost vysoko, je tady čistý vzduch a nejsou tady světla měst. Chvíli koukám přes okno na televizi, kterou tady mají nějací karavanisti a znovu se musím koukat na oblohu. Takhle zblízka jsem hvězdy ještě nikdy neviděl. Jako bych stál mezi nimi. Také jsem chvíli seděl u trampů a někdy v noci šel spát. Kolik bylo hodin, nikdo neví. Hodinky bychom si museli seřizovat častěji než je natahovat. Máme v těch poledníkách zmatek. Např. do Big Water jsme přijeli dnes odpoledne s hodinovým zpožděním a přesto jsme byli na místě včas.

15. srpna 1993

Ráno se sprchujeme a vzdáváme se prohlídky Meteor Crateru. Jedeme okolo Twin Arrows ke Grand Canyonu. Nejvíce mě rozesmívá nápis u cesty: "Don´t drink and drive! (Nepij a řiď!)"

Míříme k Flagstaffu silnicí č. 40 a projíždíme po ní už po čtvrté. Je neděle, obchody jsou zavřeny, jíme tedy po hospodách.

Dopoledne nám úplně došla voda v autě. Tak jsme hodinu nebo dvě stáli u servisu. Tam neměli tu vhodnou součástku, tak nám dali do nádrže chlazení speciální prášek, který nám zalepí tu netěsnost na chladící větvi, abychom nemuseli dolívat, protože voda nám v posledních dnech stále odněkud kapala.

Grand Canyon

V poledne navštěvujeme Grand Canyon. Všechny atrakce na světě jsou zároveň krásné a zároveň pitomé. Pitomé tím, že je tam lidí, jak na Václaváku. Koupějí si tam pizzu a jedou zase dva dny domů. Patřím mezi ně.

Jestliže Arizona je původně rovina, nános kalu po potopě, a jestliže tvář krajiny zde dělají pouze průrvy a propady, pak Grand Canyon je jedna z těchto průrev, ovšem ve velkém. Dole teče řeka Colorado.

Dědeček (povídka)
Jména některých osob i události následujícího příběhu jsou vymyšleny a v málo čem se zakládají na pravdě. Bude-li se vám přesto zdát, že se z pozadí příběhu začínají vynořovat známé ksichty, jedná se o podobnost čistě náhodnou.

Tak jako Podle čistoty záchoda poznáš kulturu národa, tak i podle vztahů mezi rodiči a dětmi se dá usuzovat, jaká ta která společnost vlastně je. Výchova děcek v USA je trochu jiná než u nás. Když člověk sleduje, jak se jejich holátka chovají demokraticky, kolikrát by jim jednu ubalil. Ovšem na druhé straně zase je pravda, že když ti spratci dorostou, umějí svým rodičům vrátit péči, kterou v mládí dostali. Úplně normální je obrázek, kde vidíte, jak jde někdo na procházku se starým nebo invalidním člověkem. Ale jak už to tak bývá, největší lekci v tomto směru dostali Yankeeové od nás.

Po jedné zvláště zdlouhavé cestě žíznivou arizonskou pustinou jsme dojeli ke Grand Canyonu. Vystupujeme a rovnáme si znavená těla. Kubát, který měl toho dne službu, si při vynášení prázdných plechovek všiml, že kolega Vrána z vozu ani nevystoupil, ani nevypadl pod auto. Zůstal divně vklíněn mezi batohy. Zavolali jsme okamžitě lékaře. "Pan Vrána nebude asi mrtev, protože při heslech bourbon a Budweiser se mu nepatrně rozšířily zornice," prohlásil.

Přestáváme kopat hrob a stavíme dědečka na nohy. Někdo ho obouvá, někdo jiný mu přivazuje fotoaparát k tělu špagátem, aby mu nespadl do rokle. Ale dědeček moc nespolupracuje a hrabe po všem, co jen trochu připomíná láhev. Nezlobíme se na něj. Víme, že když dnes pomůžeme my jemu, zítra pomůže on nám. A tak mu klidně dovolíme, aby šel s propanbutanovou láhví v ruce na vyhlídkovou terasu.

Klára s Markétou ho vedou každá z jedné strany a radí mu, jak jít. "Tři kroky dopředu, opatrně, ták, zastavit!" podařilo se jim zastavit Vránu před schodem. "Teď zvedni nohu. Ne obě! Jen jednu.. Ták. No vidíš, jaký jsi pašák!" naše komické trio se motá v poledním slunci a my sledujeme asijské a americké turisty, jak láskyplně obdivují starostlivost našich děvčat o nemohoucího člověka. Rozestupují se se před nimi a ti, co už mají Vránu vyfoceného, uvolňují místa dalším zájemcům. Dědeček se usmívá na všechny lidi stejně oduševněle a některé z nich srdečně zdraví. Takto rozjařen dostává novou žízeň a začíná trhat pojistku z probanbutanové láhve. "To je v prdeli!" analyzuje situaci typograf Kubát, když zasyčí plyn z přetlakového ventilu, který Vrána zkouší trhat zubama. "To je v prdeli!" přitakáme všichni, protože jak chcete v rychlosti prokličkovat mezi stovkou turistů a malých dětí? Jak se chcete přiblížit k člověku, který je středem všeobecného zájmu, a vytrhnout mu z ruky jeho nejmilejší hračku?

V tu chvíli se Klára pohotově podívala na hodinky a vyhlásila konec vycházky. Zalomila mu ruku za záda a s pomocí Markéty ho dostrkaly k autu. "Jak hluboká ta propast může být?" ptáme se Frolíka: "Tisíc metrů?" Frolda krčí rameny: "No to víc, tak patnáct set," odhaduje náš kávový magnát z Hradce Králové. "To se špatně určuje."

"Určitě však není větší, než propast mezi námi a Američany," filosofujeme a rychle si fotografujeme dědečka, aby si někdo z turistů náhodou nemyslel, že k němu patříme.

(Konec povídky)

Monument Valley

Z Grand Canyonu jedeme do Monument Valley. Je to údolí plné monumentálních útvarů, které vznikly tím, že když už vše ostatní kolem erodovalo, ony zůstaly stát. Zvedají se do veliké výše a všechny jsou pochopitelně stejně vysoké. Všechny mají vrstevnice, takže původ stejný jako viz výše. Některý z nich vypadá jako dům, jiný jako babička atd... Je to šíleně krásné. Hlína je červená a v zapadajícím slunci ještě červenější. Tam jsme měli sraz s Komodorem.

Když jsme dorazili na patřičnou terasu, vnucovali nám své služby Indiáni. Ukazovali fotografie nevídaných divů přírody v jeskyních, o kterých vědí jen oni. Nabízeli odjezd svým větším vanem asi tak na dva dny. Měli jsme ale jenom hodinu času.

Pět minut po našem příjezdu na údolní terasu zapadlo nad Monument Valley slunce a za deset minut byla noc. Jak je ta zeměkoule na jihu širší, než u nás na severu, a že neexistují ty průniky světla přes spláclý severní pól, tak tady odpadá i takový ten čas šera, svítání a podobně. Když zapadne slunce, je to jako když někdo otočí vypínačem a zhasne světlo. Ptáci zabalí noty a jdou spát. Ráno zase cvakne vypínač a je nový den. Ve dne je horko, v noci je ve vnitrozemí chladno, ve vyšších polohách zima. Jak jednoduché.

Dohodli jsme se s Komodorem, že si připlatíme peníze a odjedeme do Californie.

Můj milý deníčku,
bomba!!! Chápeš? Konečně to vyšlo!!!

Ve 21:00 sedáme do auta. Klára dělá stewardku a navigátorku. Hlásí dozadu, že vítá na palubě Voyageru všechny pasažéry a že jim přeje za celou osádku příjemný noční let do Californie. Připoutejte se, startujeme! Ze čtyř repráků pouštím píseň Six Days of the Road a pedál akcelerátoru mi odjíždí zpod nohy k podlaze vozu. Jedeme!

V 10 hodin ráno, v pondělí 16. 8. jsme v San Diegu, nejjižnějším místě našeho cestování.

California 16. srpna 1993

Na parkovištích v Californii jsou tu a tam nápisy, které nás varují před chřestýši (Rattlesnake), kteří jsou aktivní za letních nocí a tak ať nepouštíme děti v noci samotné na záchod.

Naši "pasažéři" většinou sní svůj californský sen a Klára většinou kupuje pro mě kafe a pro ostatní nějaké limonády, abychom neztráceli zbytečně minuty, zatímco já musím každou chvíli zastavit a koupit dalších 15 galonů benzínu na cestu.

Na hranicích Californie "stewardka" vzbudila celou osádku a otevřela láhev sektu na oslavu. Pár metrů před "čárou" na nás volal nějaký "celník" v uniformě, jestli nevezeme do Californie jakékoliv ovoce nebo zeleninu. To se nesmí. Co kdyby jim tam někdo zatáhl na cizích produktech nějaké parazity? To chápeme a ujišťujeme toho dobrého muže, že jsme čistí. To už jsem ale musel popojet autem, aby ho nezasáhl gejzír vína z naší láhve, kterou se Klára seč mohla snažila deaktivovat v klíně, ale už to nešlo. Byla to ta láhev, co jsme dostali v městečku Prague. Pravé kalifornské víno v pravý okamžik!

V jednom ze zálivů na pobřeží Pacifiku v San Diegu jsme si zaplatili parkování auta a jedno místo na stanování.

Jdeme se koupat. Chceme volno a máme volno. Pak pereme všechno prádlo za celý týden v jedné jediné pračce. Barevná trička, bílá trička, ponožky, krátké kalhoty i dlouhé kalhoty, halenky i kalhotky.

V této veřejné prádelně se platí čtvrťákama (25 centů). Do pračky se musejí naházet čtyři, za prášek další tři, sušička stojí jeden čtvrťák na 15 minut. Ale je to vítr, co ty sušičky tady předvádějí. A hlavně, prádlo z toho leze jako vyžehlené. Ženy okolo mne v prádelně si je rovnají na velikých stolech a skládají tak pečlivě, jako by někdy byly na vojně v Janovicích nad Úhlavou.

Někteří z nás, co se nemohou nabažit slunce, jsou stále na pláži. Kubát se sice také nemůže nabažit, ale spěchá ten svůj pocit zatelefonovat domů své ženě. Klára mu jde pomáhat, protože to už umí.

Já hlídám prádlo, aby v něm neodešel někdo jiný. Potřebuji si hlavně dopsat deník a na to nemusím sedět nutně v písku a na slunci. (Alespoň se tak utěšuji, protože nejraději bych byl opravdu na té pláži, znáte to.)

Přichází Klára s Pavlem Kubátem a ještě i další kluci. Jdou jako na zavolanou. Právě začínám rovnat a skládat prádlo. Kupodivu nic se do sebe navzájem nezapustilo natolik, že bychom nerozeznali, který kus ošacení je čí. Některé kusy vypadají dokonce ještě lépe, než když jsme si je vezli do Ameriky.

Jediný kousek, který tak dobře nevypadá, je Kubát. Ale co se mohlo stát? Vždyť telefonování jsme si už přece nechali vysvětlit.

Telefonování v Americe

Když vytočíte ty jejich "nuly jedničky", paní na druhém konci drátu se vás zeptá, tak jako se ptala i nás, jestli jsme vhodili do přístroje vhodný počet mincí, který je nutný pro hovor přes oceán a pak chce mít jistotu, že máte další mince připraveny v ruce, pro případ, že navázaný hovor bude nějakou chvíli trvat.

Říkali jsme té paní, že ano, že vhozeno máme, ale že pro další mince si musíme skočit do auta. Že je prostě u sebe nemáme, protože jsme turisté z České republiky a neznáme tak přesně ty jejich zvyklosti. Že kdyby mohla být tak laskavá a chvíli počkala, protože kamarád už ty peníze v autě hledá a bude to. Jenomže pak se ten hovor nějakým záhadným způsobem ztratí. Máme podezření, že někdo z nás v telefonní budce zmáčkl nedopatřením ten hlavní čudl nebo že se ta paní na nás naštvala.

Pochopitelně, byl to automat. A my se vykecávali s magneťákem nebo nějakým integrovaným obvodem.

Můj milý deníčku,

dnes jsme se poprvé dozvonili domů. Ze San Diega v Californii. Tedy my ne, ale Pavel Kubát. Někteří kluci to na pláži ani nemohli vydržet a šli mu fandit. Ale pak si přišli pro hadry do prádelny dosti rozladění. Kubát nadšeně hlásil domů, že bere koupel v Pacifiku a jeho žena mu řekla, že kvůli tomu ji nemusí budit ve tři hodiny v noci. Můj milý deníčku, pojď se se mnou vsadit o co chceš, že nikdo z nás už domů volat nebude!

Před večerem jsme se ještě vykoupali v zálivu, odsprchovali z pokožky sůl a někteří z nás šli pěšky do města na večeři. Sportovci, kterými jsme byli udiveni už ráno, pokračovali večerní fází tréninku. Tahleta rekreační oblast žije sportem podobně jako Central Park v New Yorku. Tady je navíc ještě několik golfových hřišť a tak se po celém pobřeží dají najít golfové míčky. Každý z nás si už jeden našel a odveze si ho jako památku na nejkrásnější město, jaké jsme doposud viděli. Ten můj je od firmy Wilson, má červený pruh a je na něm napsáno Pro Staff 3.

U večeře se bavíme dobře, nejlépe já s Markétou. Nebyli jsme totiž telefonovat. Servírka se mnou flirtuje, pořád si myslí, že jsem odněkud z Kuwaitu nebo Íránu, a má radost z toho, že mě dovedla tak přesně otypovat. Říkám Markétě, ať jí přeloží, že do kolika hodin má službu, že bych na ni počkal. Že bychom mohli ve třech výborně pokecat. Ale Markéta se válí po stole smíchy a já mám problémy s jídlem. Dal jsem si k večeři ..."něco" za 7a půl dolaru. Proto si mě asi spletli s nějakým naftovým magnátem. Tady nejsou zvyklí tolik utrácet za jídlo. Přinesli mi na jednom talíři velikánský steak, ještě nějak zatavený v sýru a se zeleninovou oblohou, pak další talíř, ale spíš mísu hrachové kaše dvou barev atd... (píšu jen o tom, co popsat umím a název si nepamatuji, protože jsem si objednával v jídelním lístku prstem. Je jasné, že když jsem podniku udělal takovou tržbu, měl jsem pivo zdarma a tančit jsem mohl, s kým jsem chtěl. (Markétě pivo nedali, neboť poznali, že jí není dvaadvacet. Nezletilým alkoholické nápoje v USA nepodávají.) Vždyť už i z těch limonád se nám tady válí po stole. Já se snažím co nejvíce toho sníst na místě, abych se pak s tou večeří nemusel tahat nočním San Diegem v kelímkách po kapsách, ale nejde mi to. A bojím se také, že mi hrachová kaše začne vytékat z pusy, jestli se Markéta okamžitě nepřestane smát.

Ale nevím, jak jí to mám sdělit, když nemohu otevřít pusu.

V noci po večeři se procházíme nasvícenými parky, kde trysky vody kropí a do rána ještě budou kropit trávníky. Minigolfy ještě fungují a my jdeme na mořský břeh. Z automatu si bereme cherry colu a přemýšlíme o dalších lumpárnách. Já, Petr Frolík, Vláďa Růža, Markéta a teď už dokonce i Pavko Kubát.

Chřestýš (povídka)

Člověk nemusí procestovat mnoho měst, aby pochopil, že všechny suvenýry na světě jsou založeny na stejném principu. Tak jako v Krkonoších patří k nejvyhledávanějším teploměr na lyži, v Nashville je to kytara s hodinama, v Little Rocku medvěd s teploměrem anebo šíp s barometrem v Novém Mexiku. Nevím, kam lidi na ty nápady chodí, že jsou všechny tak stejné.

Náš kamarád Straka šel dnes brzy spát a my, když se vracíme z večeře, přemýšlíme, jakou bychom pro něj připravili legraci: "Co tak dát mu do spacáku gumového chřestýše? Ale není moc drahý? A kde ho sehnat teď v noci? Jednodušší bude chytit živého a přivázat k němu teploměr. Až ho dědeček uvidí, bude se smát, dorážet na něj prstem a radovat se, že nám neskočil na špek."

Dobře jsme to vymysleli. Protože gumového chřestýše by se mohl zbytečně vylekat.

(Konec povídky)

Pedro (povídka)

Po příjezdu do rekreační oblasti u pobřeží San Diega jsme se posadili na trávník a pozorovali sportovce. Žádní vrcholoví profesionálové. Šedesátiletá paní na koloběžce, invalida s protézou na kolečkových bruslích, prodavač limonád na skateboardu. Kolem nás posedávají rodinky a další skupiny lidí. Najednou všichni začínají volat, že jim je vedro. "Vedro! Vedro!" volají a mávají všelijak rukama. To víme taky a voláme na ně "Vědro by to chtělo! Vědro! Vědro!" a taky máváme rukama jako oni.

V Informačním centru se dozvídáme, jak jsme hloupí: "Jestli to bylo v 10:30, jak vy říkáte, tak to nebylo vedro. To tady nastává až okolo poledne. V 10:30 tady běhá Pedro. Náš atlet. Pedro! Pedro!"

"Snad ne ten malý, tlustý mexikánec na křivých nohou?... No, toho jsme tady viděli běžet, a co má být?" nechápeme.

"To je vidět, že jste z daleka," začíná své vyprávění mladá šéfová Info-Centra a nasazuje důležitý obličej. "Kdo nezná Pedra, nezná San Diego. To je stejné, jako Petr Parléř a Praha, pokud znáte Prahu."

Prahu známe všichni, nejsme blbí, ale co to mele o nějakém Padléřovi. Kdyby řekla Zátopek, pak ano. Padléř

však mohl běhat tak akorát za Chrudim. Nebo za Kutnou Horu.

"Pedro je potomek toho Diega, který se před mnoha staletími vynořil z moře tady v těch místech," jde k oknu, "jak dnes stojí prádelna. A pak zde založil město s tou krásnou katedrálou," sází před nás na pult sedm pohlednic, které druhou rukou okamžitě markuje na pokladně.

"Hmm, hmm," bereme si každý jednu pohlednici, "to je určitě stará historie," pokyvujeme hlavami. "Hmm, hmm, to se muselo stát ještě daleko před Zátopkem," usuzujeme.

"No dobře, ale proč tady běhá se stopkama?" zajímáme se.

"U nás se věří tomu, že když se někomu podaří zopakovat nadpřirozený, hrdinský čin, může pak i on sám vystoupit na nebesa po bok svému učiteli a vzoru, aby se stal nesmrtelným," machruje na nás opět ta krasavice s rovnátky na zubech.

"On tady také běhal, ten starý Diego?" je nám to divné.

"Ne. Ten běžel jen jednou. A to tehdy, když se vzedmula veliká vlna, která ho hnala před sebou několik minut(!), až vyběhl na pahorek, jak máte na něm tu katedrálu po 60-ti centech, kamž ovšem pozor(! - zase ten ukazovák) doběhl úplně suchý. Pouze jednoho z chodidel, vlastně jen paty se mu dotkla voda."

"Jó, Archimédův zákon. Ten vám vysvětlím v autě," zvedá Frolík hlavu od pohlednice, kterou právě dopsal. "Známky neměte?" ptá se Frolda česky a vyplazuje jazyk, aby mu i ona rozuměla.

"Ano, doběhl sice s jazykem na vestě," vyvrací mladá informátorka Frolíkovu námitku, "ale ještě dodnes jeho rekord nikdo nevyrovnal."

"Tak nám dejte vědět, až se to Pedrovi podaří," vytahuje Straka svoji navštívenku a zatrhává na ní své telefonní číslo do zaměstnání. "Jsem tam vždycky tak do čtyř, do půl páté."

Odcházíme do kempu a také si ještě chceme udělat pár fotek na památku. U té prádelny, samozřejmě. Ale místo toho se stáváme svědky dalšího Pedrova pokusu. "Pedro! Pedro!" ozývá se odkudsi. Vyrážíme ven, obíháme budovu a míříme k závoře, kde je nejhustější špalír. I my voláme "Pedro! Pedro!" přičemž sledujeme, jak jeho zavalitá postava na svých typických nohách běží nahoru k viaduktu.

"Od té doby, co tam postavili mimoúrovňovou křižovatku, to má Pedro špatný," povídá kempný a zavírá závoru, diváci se rozcházejí. "Zrovna předevčírem se mu krásně vydařil start a tam nahoře na přechodu pro chodce mu naskočila červená. To jsou hrozné změny tempa na organismus. Kdo to zná, tak sprintuje na místě. Pedro tam rotoval jak čmelák v láhvi přes 30 sekund, ale nevydržel to chodník. Logicky."

Kempný je muž v důchodovém věku, štíhlý, opálený, střední postavy. Bílé šortky, bílá kšiltovka, nakrátko ostříhané vlasy, jeho oholená tvář působí důvěryhodně. "Zítra ráno budou u přechodu instalovat malý ale rychlý eskalátor. Rozumíte, kdyby se Pedro zastavil, vychladly by mu navíc ještě podrážky na Adidaskách."

"Jakože by mohl nastydnout od nohou?" táže se Kubát.

"No... To snad ne," nepochopil kempný Kubátův vtip. V místní hantýrce totiž "nastydnout od nohou" znamená totéž, co "dostat černou kartu", či "jít do penálu" nebo "do věčných lovišť", případně "odjet na poslední vandr", zkrátka "bejt tuhej".

Odešli jsme na pláž, večer do restaurace, a protože v San Diegu můžete potkat sportovce na každém kroku, na Pedra jsme zapomněli. Druhého dne, než jsme odjeli z města, těsně po jedenácté hodině začal vyzvánět telefon na našem parkovišti.

"Jak jste mě sehnala?" směje se pobaveně Straka do sluchátka. "Cože?" ztuhl. "Kdy?... Před půlhodinou?" Nechápeme nic. "Eskalátor že se točil obráceně?" koktá Straka do telefonu. "To jej musel zapojovat nějaký učeň?!" rozhořčuje se. A potom velmi pomalu, jakoby mezi řádky říká: "Tak Pedro už je tam...," chvíle ticha. "Vedle svého vzoru a učitele," sundává si z hlavy čepici. Začíná se rozsvěcet i nám. "V Pochodni to vědí?" klade ještě důraz na poslední otázku. "Tak děkuji. Gracias," a zavěsil.

Láďa Straka nám nemusí nic vysvětlovat. Pedro to dokázal. Vystoupil po bok legendě.

Odjíždíme z města a ještě několik mil cesty po dálnici slyšíme slábnoucí zvuk zvonu katedrály. Ale není to ten veliký, slavnostní zvon Diego, jak se používá o nedělích a svátcích. Je to umíráček, který klinká pomalu, špatně rezonuje a zní jako vědro: "Vě - dro! Vě - dro!"

(Konec povídky)

Můj milý deníčku! 17. srpna 1993

Dnes mě chytli policajti. Měl jsem ruce na volantu. Za hloupost. Kubát řídil ze San Diega až do Los Angeles, jenomže pak jsme hledali přístav a byla to dost motanice, tak jsem vzal na chvíli volant, protože Kubát je lepší navigátor, než já. Hledali jsme takovou loď, která by nás přes noc svezla i s autem do San Francisca. Chtěli jsme si prostě dát voraz a udělat si s Kubátem dovolenou. Jenomže lodě prý jedou jenom na Hawai a to je sedmidenní výlet. A potom, když jsme odjížděli z přístavu s nepořízenou, tak jsme opět bloudili. Vojáci nás upozornili, že jsme v US NAVY. To bylo pořád ještě v klidu, ale když jsem viděl, že už zase jedeme někam špatně, zastavil jsem, otočil auto proti směru jízdy přes dvě žluté čáry a jel zpět. Nikde nikdo nebyl. Ty přístavy vypadají, jako kdybyste jeli fabrikama, kolejišti a tak. Nechápu to. Během pěti vteřin houkačky, modrá bílá, klaksony, tlampač za námi a povely jak ve válce. Nakonec nás pustili. Ale ten začátek byl prostě ..., no jako v Los Angeles.

Do Hollywoodu jsme nezajížděli, protože se tam s nikým neznáme. Před marketem, kde jíme dvě kuřata a

několik kil salátu, upadl starší muž na chodník a odvezla ho sanitka. Asi infarkt. Ptáci co křičí na pláži jsou slyšet až sem. Ta pláž je u Santa Moniky, ale ta samoobsluha už možná patří k sídlišti Beverly Hills. Před námi je silnice č. 1, která kopíruje pacifické pobřeží až nahoru k San Franciscu, kam máme namířeno. Je to ta "pravá kalifornská" silnice, z jedné strany pobřežní hory, z druhé strany oceán. Mnoho mil se táhnou pláže. Pak jsme v horách a je noc. Jedeme dlouho, nikde kemp. Nálada mizerná. Petru Frolíkovi je líto, že míjíme národní parky. Rád by je viděl. Kdo ne? Teprve ve dvě v noci nacházíme civilizaci. Spíme v Monterey, v parku. Trávník je plný jakýchsi děr a my nevíme, jestli v tom nejsou tarantule nebo co, tak jsme nervózní. Celou noc někdo ruší. Přijíždějí zákazníci do velkého "storu" či "marketu". Řinčí každou hodinu nějaký drátěný vozík ze samoobsluhy k autu. Pak přicházejí čističi a zametači a sběrači a kropiči. No, ještě tohle nám scházelo.

Můj milý deníčku
dnes jsem také poprvé viděl, jak v Los Angeles chodili po chodnících hoši, na zádech měli vysavače a asi v průměru 10-ti centimetrovou rourou luxovali chodníky.

Brzy ráno sedáme do auta a jedeme na nejbližší pláž, abychom se nasnídali, vyčistili zuby a dali se do pucu. Teď právě není moc teplo, od oceánu fouká dokonce vítr. Jdeme po molu, které vybíhá asi sto, stopadesát metrů do moře. Celý ten dřevěný most stojí na dřevěných pilířích, je děsně masívní, na konci upevněn do potopené lodi, která je zalitá betonem.

Na mostě jsou rybáři. Mají kýbly a plechové nádoby zalité vodou a v nich mají malé rybky jako návnady, různé hvězdice, chobotnice, koníky, ale i větší úlovky. Koukáme na rybolov a rybáři mají radost, že je někdo obdivuje. Dole, sedm metrů pod námi se ve studených vlnách koupou mroži nebo tučňáci, já se v tom špatně vyznám. Svými pohyby, zvláště vzpřímenými, připomínají člověka.

Petr Frolík mezitím uvařil na čtyřech vařičích čaj a polévku.

San Francisco! 18. srpna 1993

San Francisco Bay je asi nejkrásnější záliv na světě. Samozřejmě, svého druhu a pro mě. Nevím, co ještě psát. Před chvílí jsem se v něm koupal. Teď se suším na lavičce, přede mnou je dřevěný stůl, tak píšu. Žena, kterou jsem potkal ve vodě u bójky, měla na hlavě bílou koupací čepici, červeně namalované rty a protože Amerika je vlastně taková veliká vesnice, všichni se zdraví a usmívají se na sebe, tak i ona se usmála a řekli jsme si ahoj.

"Hai!"

"Hai!" - To je přesný záznam rozhovoru, který se odehrál 300 metrů od břehu, ve vodě Sanfranciského zálivu.

Spát budeme v China Campu, který funguje jako selfservice. Host vyplní kartičku, obálčičku, co jich tam několik visí na kastlíku, který je na sloupku zaraženém v zemi, do ní dá dolary a vhodí do schránky. Ústřižek si dá za okno auta a je to hotovo. Stejně se tady platí i parkoviště u pláže.

Strašně jsme se nasmáli, když nám to vysvětloval černoch v jakési pracovní uniformě, který poblíž hasil buš a právě si odskočil k našemu parkovišti pro nástroje, co měl tady v boudě. Nespěchal. Měl dost času, protože buš už shořela a jeho bílý kolega se taky smál a stříkal občas při řeči vodou z nějaké pumpičky. Tak jsme klábosili a on občas někoho postříkal vodou. Pak si ji znovu doplnil a oba, ten černý i ten bílý s pumpičkou, odešli zase zpět ke spáleništi.

Když jsem před chvílí vylezl ze zálivu, poprvé jsem se oholil. Poprvé v Americe vůbec. Trpěl jsem u toho jako pes. Láďa Straka má úplně tupý holicí strojek a na záchodě je málo světla. Samozřejmě, že mám s sebou elektrický Philips, ale samozřejmě v Americe mají úplně jiný typ zásuvek a napětí poloviční a frekvenci 60 Hz, zatímco já jsem zvyklý holit se při padesáti.

K večeru jdeme nakoupit proviant a neseme z krámu pytle jídla a pití na stanoviště č. 3, které jsme si odpoledne vyhlídli, zaplatili a zabrali svými stany. Netušili jsme, že stejné stanoviště má pronajaté i nějaký vlk samotář, chlapík z Colorada. Ukázalo se ovšem hlavně, že ten samoobslužný systém není zase tak stoprocentně dokonalý, jak se zdálo.

Spacák neznámého turisty ležel celý den za stromem, proto jsme si ho předtím nevšimli. Teď se divíme, že máme návštěvu. Představil se nám jako Larry, říkal "nic se neděje" a pohostil nás láhví kentuckého bourbonu, kterou jsme právě přinesli z krámu.

Můj milý deníčku,

teď nemusíš dávat pozor, neboť se nesvěřuji tobě, ale tomu, kdo tě najde, kdyby se s naší výpravou něco stalo.

Dnes poprvé kolauduji stan, který mi dal kamarád Zdeněk z Chodova u Karlových Var (které leží u hlavní cesty do Božíčan), a za který nechtěl nic, leda pohlednici z Niagary. Stan je to skvělý, lehký, pokovený, ve dvou prstech se dá přenést na jiné místo, kluci čumí, holky žasnou.

Teď v noci začaly obcházet náš tábor jakési potvory se svítícíma očima. Od našeho stanoviště k jinému je to pěkných pár minut chůze, takže s pomocí zvenčí se nedá počítat. Stan jsem vlastně vytáhl z auta proto, abych byl lépe chráněn. Kdyby mě ale přece jen do rána něco sežralo a já nemohl svůj slib ohledně pohlednice z výletu dodržet, chci, aby Zdeněk Žďárský věděl, že jsem na něj nezapomněl, ale naopak, v posledních chvílích myslel.

Děkuji.

Nová metoda (povídka)

Jména některých osob i události následujícího příběhu jsou vymyšleny a v málo čem se zakládají na pravdě. Bude-li se vám přesto zdát, že se z pozadí příběhu začínají vynořovat známé ksichty, jedná se o podobnost čistě náhodnou.

Seaton popisuje ve svých instrukcích několik metod, jak odrážet útoky šelem, které se stahují během noci k tábořišti. Doporučuje rozdělat oheň a držet u něj hlídku, použít střelnou zbraň, plašit zvěř klacky a voláním "kšáá" nebo si opatřit cvičené psy.

Jenže hlídka může usnout, oheň vám uhasí vítr, pes se zahledí na Měsíc, zbraň se v rozhodující chvíli zasekne.

Proto, když naše sedmičlenná parta nocovala v opuštěném China Campu u Sanfranciského zálivu, rozhodli se Bobeš s Pivoňkou, pro zatím sice nevyzkoušenou a nikde nepublikovanou, ale ve své jednoduchosti dokonalou metodu, na kterou sami přišli. Obrátit proti vetřelci jeho vlastní zbraň.

Tuto metodu si nyní popíšeme.

K jejímu použití není potřeba naprosto žádných speciálních znalostí nebo vědomostí. Postačí zvolit si vhodný geometrický tvar, v našem případě kruh a podle běžně užívaného vzorce "podíl odmocniny plochy a Ludolfova čísla rovná se r," dosadit optimální hodnotu poloměru.

Zatímco teoretickým předpokladem je, aby r bylo jakékoli kladné číslo, v tábornické praxi postačí, budeme-li si pamatovat, že r nahrazujeme n-násobkem K, kde konstantu K naši průkopníci doporučili obsadit numerickou hodnotou 1,5 - přičemž činitele n ponechali, ať vyjádří počet ohrožených osob.

Platí pro soustavu SI. Při použití délkové jednotky 1 Ft platí konstanta K = 5, ale z praktického hlediska doporučujeme vyjádřit ji raději zlomkem 10 polovin.

Jak se i tady ukázalo, ty opravdu geniální nápady bývají velmi jednoduché.

Dbáme jen, abychom obvod vzniklého kruhu řádně vyznačili (nejrychlejší je prostě jenom klackem vyrýt do země kružnici), což je důležité, neboť tato rýha nám vlastně po celou noc bude tvořit hranici našeho teritoria.

A teď se po kružnici projdeme. Po prvé jen tak nasucho, s nožem nebo s nůžkami na živé ploty a každou větev, haluz a silnější travinu, která by nám mohla překážet v pohodlné chůzi pečlivě odstraníme, či přihneme a uvážeme k pevnějšímu kmeni tak, aby byla mimo kružnici. Je to důležité proto, že i malá, nepatrná překážka by nám mohla velice zkomplikovat práci, až tady půjdeme podruhé a budeme kružnici občůrávat.

"Jdem?" zaznělo tiše do noci. "Jdem!" Povely jsou tiché, ale jasné. Bobeš vyšel po kružnici doprava a začal značkovat. Rovněž Pivoňka se už rozepnul a vydal se levým půlkruhem.

U ohně v táboře se mezitím popíjelo, trochu i škádlilo, měli jsme návštěvu. Byl tady na trampu americký finančník Larry z Colorado Springs. Klára s Markétou měly radost, že si mohou pokonverzovat, Frolík chtěl dokonce rozjet nějaké obchody přes kávu. Ale Larryho víc zajímalo pozvat holky do hor na sjezdovky, zatopit v krbu, pustit hudbu. Frolíkova extra káva jen překážela, když se sahalo pro bourbon. No zkrátka a dobře, Frolda začal zívat a šel si lehnout do spacáku opodál pod strom. Ani nevybaloval stan.

Bobeš s Pivoňkou pořádně nesledovali vývin večera, byli zaujati svojí novou metodou. Takže teď oba napůl naštvaně a napůl pobaveně stojí nad Frolíkovým spacákem, který tu předtím nebyl a nevědí: "Značkovat, či neznačkovat?" Názor se kloní chvíli na tu, chvíli na onu stranu.

Tu z ničeho nic projíždí kolem nich po tečně s holým zadkem Markéta a mizí dole v křoví pod táborem.

"Co se děje?" spěchají Markétě na pomoc oba geometři.

"Ále," fňuká: "Také se mi chtělo čůrat, tak jsem šla tam nahoru a ujely mi nohy."

Nakonec odpadl Larry a zbytek noci už probíhal v klidu. Ještě před usnutím jsme sice slyšeli, jak nějaká zvířata slídí kolem tábora, ale přímo dovnitř se neodvážila.

Teprve nad ránem nás probudilo zoufalé zavytí člověka a my viděli v prvních paprscích ranního slunce mezi kmeny stromů tragickou postavu Frolíkovu, kterak v panické hrůze nachází asi na třetí pokus úkryt v sousedním stanu. Bylo zle. Hladová smečka nějakých šakalů, nebo co to bylo, vyrazila hodovat k našemu neuklizenému stolu. Zvířata využila nejslabšího místa, tzv. gejtu v naší obraně. Mohutnou ztečí zdolala Froldu i se spacákem a sežrala vše, co se sežrat dalo.

Vyčítavě na sebe pohlédli Pivoňka s Bobešem a oba potom na Markétu. Ta však spala a snad se jí i něco hezkého zdálo.

V historii trampingu zatím nebyl popsán případ, aby zvířata cestou za potravou přeběhla přes spícího člověka, pokud všude kolem byl volný les.

Protože tentokrát se tak stalo, máme právo usuzovat, že "Nová metoda zabezpečení tábora proti vetřelcům z řad říše živočišné" dokonalá je, ale že chyba vznikla nedokončeným značkováním.

Vy všichni, až budete mít nápad, jak objevit pro lidstvo nové cesty, jak osídlit Mléčnou dráhu, otočit Golfský proud anebo "třeba jen" vrátit tok St. Lowrence River zpátky do Huronského jezera, prosíme vás, nenechte se u toho nikým rozptylovat. I kdyby se kolem vás projížděl na čemkoli.

(Konec povídky)

Down Town 19. srpna 1993

Dopoledne jedeme autem do přístavu Lakapur. Nasedáme na loď, která nás veze na druhou stranu zálivu pod těmi největšími mosty na světě, do San Francisca.
Hodiny pak chodíme městem a je to skvělé. Během půlhodiny jsem vyfotil dva filmy a nebýt Kubáta, který mi půjčil třetí, neměl bych vyfoceno nic. Také že nemám. Ty hlavní věci přišly když už jsem měl vystřílený třetí zásobník.

Vidíme skupinu lidí, která demonstruje před jakousi budovou. Jsou tam televizní kamery, rozhlas, policie atd...

Čínskou čtvrtí chodíme několikrát tam a zpět a také tam obědváme s Markétou a Klárou nějaké vařené vepřové kosti, jenže pořád musíme vyplivovat rozdrcenou dřeň. Vybrali jsme si dobré jídlo, pořád lepší, než vařené slepičí paňáty, ale je mi líto toho vepře, kterého zřejmě museli zabíjet kladivem, že ho tak rozdrtili. Čínská jídelna v Americe není totéž, co v Praze. Tady je to ta nejlevnější, nejúspornější záležitost. Je to víceméně bufáč, takže to jídlo tomu odpovídalo. Pak jsem ještě koupil do auta kazetu s písničkou San Francisco Bay Blues, abychom ji mohli pustit, až pojedeme po mostech přes Sanfrancisský záliv. Ty mosty mají délku asi 3 až 7 mil, ten nejdelší je dlouhý 13 mil. Stojí na ocelových lanech natažených z jednoho břehu na druhý.To je něco neuvěřitelného. Nesnažte se to pochopit.

Ve městě hrají bluesmani, vlastně on a ona, a já jim házím drobné, protože se mi ta jejich muzika líbí. Mají aparaturu, aby je bylo dobře slyšet, ona hraje baskytaru. Jsou to lidi asi v mém věku, okolo čtyřicítky. Proud si vyrábějí agregátem.

Hned před přístavem je velký prostor a na něm hraje Orchestr Radia San Francisco. Na různých stupíncích, schodištích a fontánách (něco jako vypuštěné dětské brouzdaliště ve velkém) posedávají stovky úředníků a businessmanů v bílých košilích a vázankách, jedí sendviče, pijí coly a kávy ze svých plechovek a kelímků s brčky a poslouchají dobrou muziku. Je poledne, slunce svítí shora.

Úplně stranou od jeviště si mladý pár hraje s míčkem. Míček je strašně měkký, téměř vyfouklý, je líný, pomalý a chcíplý. On ho nakopne botaskou nahoru a nechá si ho spadnout na druhou botu. Pak ho znovu vyhodí a míček si sedne zpátky na první nohu. Tohle dělá stokrát. Mezitím všelijak překřižuje nohy, otáčí se, bere míček lýtkem, kolenem, loktem, čelem, špičkou i patou, no předvede toho hodně, než mu spadne na zem. Pak ho zvedne a hodí ho Jí. A Ona to pak udělá 180 krát. A pak znovu On. Čumíme. Doprovází je Orchestr of Radio San Francisco.

Je slunce, horko, krásně. Jdeme na loď. Příjemný větřík zesílí, když se loď pořádně rozjede. Jdeme s Vláďou Růžou na skleničku do podpalubí, protože na palubách si díky tomu větru pořád musím hlídat klobouk. Před hodinou ve městě mi ho dvakrát chytali. Dal mi ho Petr Frolík, abych trochu vypadal, když jsme cestovali Arizonou a Utahem. Stál jeden dolar.

Cesta lodí trvá 50 minut. Na druhé straně se už nezdržujeme. Jedeme silnicí přes Golden Gate Bridge k jihu, na druhé straně vody to stáčíme na východ, levou rukou máváme pevnosti Al Catraz a pouštíme na sebe Erica Claptona s jeho nově nahranou verzí známé písně Blues sanfrancisského zálivu.

Opouštíme San Francisco, míříme na Sacramento, hlavní město Californie a pak dál rovně do Nevady. Zatímco Californie je země bohatá, úrodná, zajímavě členitá, má hory i oceán, je zalidněná a vyhledávaná již od dob zlaté horečky, Nevada, která sousedí na východní hranici s Californií je neobydlená nezajímavá poušť, která akorát komplikovala cestu těm, co šli do Californie z tohoto směru.

Nevada (19.8.93 pozdě večer)

Na kraji pouště, za hranicemi, kde kalifornské zákony už neplatí, vyrostla dvě města. Města hry, zábavy a vzrušení. Dole na jihu je to Las Vegas, pak široko daleko nikde nic, až úplně na severu je to město Reno. Tam někam vede naše cesta, po které to máme namířeno nevadskou pouští k solným jezerům v Utahu a dál do Colorada.

Jedeme dva dny, 1 200 mil v kuse. V noci na 20. srpna projíždíme městem Reno. Zážitek neskutečný. Neony, reklamy, tisíce barevných světel, které se mění. Jednou je to reklama na dobrý hotel. Pak se ta světla nějak přesypou a přelijou a my vidíme Méďu Béďu, jak jde s košíkem na houby a nachází dobrý úlovek. Pak čas, datum a další reklamy. A už projíždíme kolem jiné tabule a tam běží zase něco jiného a myslíme si, že to prskají gejzíry ohňostrojů, ale jsou to pořád jen ty neony a reklamy a světla. Kolik zlatých nugetů z kapes kalifornských zlatokopů to asi muselo stát?

Reno (povídka)

Jména některých osob i události následujícího příběhu jsou vymyšleny a v málo čem se zakládají na pravdě. Bude-li se vám přesto zdát, že se z pozadí příběhu začínají vynořovat známé ksichty, jedná se o podobnost čistě náhodnou.

Sedíme v útulné hospůdce při silnici č. 80, která vede ze San Francisca přes Sacramento k hranicím Nevady a dál na východ. Tato osada s krámkem a hospodou je poslední příhodné místo k doplnění zásob na cestu. Před námi je jakési město Reno a pak už jen Nevadská poušť, kterou k ránu vystřídají vojenské prostory a závodní dráhy v oblasti solných jezer poblíž Salt Lake City v Utahu, pokud sebou pěkně hodíme a nebudeme se nikde courat.

Na stole máme naservírovanou pizzu, velkou asi jako kolo našeho auta. Zatímco jíme, Pivoňka sleduje jedním okem Bobeše, který sice také jí, ale myšlenkami je docela jinde. Zaujatě totiž pozoruje fotografii jakéhosi ozářeného města, visící proti němu na stěně.

Pivoňka ví, co vrtá hlavou Bobešovi, který si ještě doma zakoupil nadstandartní zájezd do města hazardu, kde chtěl prohýřit pár nocí. Ale protože bychom si zajeli z trasy a hlavně, jelo by se tam jen a jen kvůli němu, nechal se přemluvit a Las Vegas obětoval.

"Jó, to máš hochu smůlu," říká si v duchu Pivoňka. "Las Vegas je dávno za námi."

Z úvah ho vyrušil rozhovor Bobeše s černochem asi o tři hlavy větším, než on:

"Las Vegas?"

"No, Reno!" odpovídá černoch, kroutí hlavou a cení bílé zuby, až máme strach, aby nám Bobeše nezakous.

"Kasíno. Yes?" očividně ožil Bobeš.

"Yes," opáčil černoch a obrátil kapsy naruby. Zřejmě chtěl ukázat, že tam prohrál všechny peníze, vydělané na bavlnové brigádě.

"Je zle," varuje nás Pivoňka: "Před námi je jakési hráčské doupě zvané Reno a tam neudržíme Bobeše v autě ani párem volů. Alfou i omegou našeho úspěchu bude získat jeho sako, kde má všechny své peníze, ale také i ty, které jsme společně složili na benzín."

To, co Pivoňka navrhuje bude sice možné, leč nesmírně namáhavé, neboť Bobeš sako téměř nikdy nesundává, ba ani na noc ne. Koupil si ho doma v K-Martu, kam dovážejí americké zboží, aby ve Státech vypadal pokud možno přirozeně. Neponechal nic náhodě a ještě čtrnáct dní před odletem si do něj nechal přišít v krejčovském družstvu několik tajných kapes, které mu pak museli ještě třikrát znovu a znovu předělávat, aby vše bylo jak má být, zkrátka tip ťop. Podle toho, jak na něm sako šustilo ve větru, jsme nabyli dojmu, že tam má zašité i bankovky. V jedné nepříliš tajné kapse tohoto modelu nosil sadu karet, ale nikdo z nás nechápal proč. Když jsme si chtěli zahrát, nedovolil se jich ani dotknout. Další záhadou byla jakási kulička, která mu párkrát vypadla při oblékání a kterou jsme mu pak vždycky museli pomáhat hledat.

Po šestém bourbonu, který jsme mu nenápadně vlili do coly, nastala příležitost. Bobeš si položil složené sako vedle sebe na lavici.

Pivoňka jde okamžitě za Klárou, aby jí dal nepozorovaně pár stručných pokynů: "Posaď se k jeho saku tak, abys ho měla na dosah ruky. Bobeš bude mít sako na očích a tak zůstane v klidu. Musíš to udělat tak, aby tě z ničeho nepodezříval. Až bude chtít po něm sáhnout, buď rychlejší než on. Něco si vymysli, třeba, že je ti chladno," a šel mu znovu nalít.

"Jedeme," rozhodl najednou Bobeš, který získal potřebné informace, a dopil sklenici do dna.

"Jde do tuhého," říkáme si, "doufejme, že po té koňské dávce bourbonu jízdou v autě usne."

"Vezmu ho ještě na záchod, aby neměl záminku někde vystupovat, protože jak ho znám, tak by to na něj určitě přišlo právě v Reno. A kdybych měl tipovat úplně přesně, tak před vchodem do kasína," říká Pivoňka a odchází s Bobešem vlevo.

"Máš moje sako, Kláro?" pokřikuje Bobeš, když vychází z hajzlu. Klára funguje stoprocentně.

V autě se ukázalo, že bourbon měl účinek zcela opačný, než jsme předpokládali. Venku tma jako v pytli, ale on plný života. Ne a ne usnout. Po chvíli se nad obzorem objevila záře, která věštila přítomnost velkoměsta na kraji Nevadské pouště.

"Takhle září jen tři města na světě," hýří bystrovtipem Bobeš a pokračuje: "Las Vegas, Kladno a Reno!!! Vlastně čtyři. Ostrava Kunčice!" poskakuje nadšeně na sedadle a rozhazuje rukama. My jeho veselí nesdílíme. Je nám jasné, že tady pomůže jen hrubé násilí. Pivoňka na něj hází hrubý svetr a společně s Frolíkem mu drží ruce.

"Sundejte mi z hlavy ten pytel, budu se jenom dívat," vyjednává diplomaticky Bobeš, když pochopil, že proti nám šesti nic nezmůže. Ujišťuje nás, že z auta nebude chtít vyskočit, ale víme, co dokáže hráčská vášeň, a tak mu svazujeme ruce za záda a posazujeme ho mezi sebe, aby nemohl prorazit hlavou okno a vyskočit za jízdy z vozu, kdyby to na něj přišlo, přestože slíbil co slíbil, a my mu to věříme.

"A nezalívejte mi uši voskem, chci slyšet tu rajskou hudbu, až budeme projíždět..," vymiňuje si ještě nakonec.

Hudba to byla opravdu rajská: V autě atmosféra jako v prachárně, kolem nás tisíce tekoucích reklam a barevných světel. Zvenku je slyšet šustění karet a cvrkot ruletových kuliček. Občas třeskne výstřel a ozve se zoufalý výkřik někoho, kdo neměl šťastnou ruku anebo tak dobré kamarády jako Bobeš. On si to ale neuvědomuje, škube pouty a jeho tělo ovládá křeč. Zdá se mu, že u silnice stojí jeho matka: "Zastavte! Mává na mne! Volá na mě jménem! Zastavte! Potřebuje, ať jí jdu na pomoc!" Na krku mu naběhly modrofialové žíly.

"Píchněte mu morfium!" volá dozadu od volantu Kubát, který ten masakr vidí ve zpětném zrcátku a už se na to nemůže dívat: "Vždyť je to k nevydržení!"

"Máme tady akorát Dolsin," hlásí Markéta.

"A bourbon," zlehčuje situaci Straka.

Daleko za městem, hluboko v poušti rozvazujeme Bobešovi pouta a do cárů Frolíkovy roztrhané košile mu obvazujeme zkrvavená zápěstí. Dlaněmi obou ovázaných rukou si přidržuje u úst cigaretu a místo toho, aby nám poděkoval, je na nás ještě naštvaný: "Stejně jste pitomí," říká, a vcelku se už ovládá, "stačilo na dvě hodinky zastavit, rozumíte? Na blbý dvě hodiny! Na stodvacet minut!!! A odjížděli jsme odtud jako pracháči."

(Konec povídky)

Colorado 20. srpna 1993

U Denveru jsme chytli průtrž mračen. Auta sjíždějí do odstavných pruhů dálnice, schovávají se pod mosty a

my, kteří jsme na déšť zvyklí, jedeme pomalu tou jihozápadní silnicí č. 285 na Bailey. V popisu cesty na 4. celosvětový potlach, který se má konat 21. srpna 1993 stojí psáno toto:

"Z Denveru po silnici #285 do Grant. V Grant odbočíš doprava na silnici #62 a po ujetí 5,3 mil (8,5 km) se objeví náhorní údolí. Po pravé straně silnice se nalézá camp Burning Bear. Z tohoto místa ujedeš 1,5 míle (2,4 km) a odbočíš doleva na lesní cestu směr Geneva Park. Zůstaň na této cestě #119 (forest road). Po dvou mílích (3,2 km) zaparkuj na pravé straně cesty. Přejdi potok a následuj trail. Zavede Tě na potlachoviště S.T.O. Colorado.
Suchou stezku Vám přeje a na viděnou se těší S.T.O. Colorado."

Tato zpráva nebyla určena nám, ale máme ji v ruce a jsme jasně rozhodnuti. Jedeme pomalu ke Grantu a je nám jasné, že stany v tom dešti nepostavíme. Nocujeme v překrásném hotýlku Glen Isle v Bailey, Colorado.
S Američany už se domlouvám celkem dobře, takže když mě hledají ostatní, aby věděli, zda tedy volné pokoje jsou nebo ne, já už obíhám patro s klíčky v ruce a kontroluji, zda nám bude ubytování vyhovovat. Chtěl jsem ale hlavně část ceny za hotel dotovat, protože ne všichni byli dost solventní. Já měl přebytek, počítal jsem s tím, že utratím v Los Angeles za loď, která se nakonec nekonala. Řekl jsem, že hotel je velice levný a zůstali jsme tam. Sprchy jsou na chodbě a tak večer, když sedíme dole, jeden po druhém odcházíme postupně nahoru, abychom se osprchovali.

Hotel Glen - Isle (povídka)
Jména některých osob i události následujícího příběhu jsou vymyšleny a v málo čem se zakládají na pravdě. Bude-li se vám přesto zdát, že se z pozadí příběhu začínají vynořovat známé ksichty, jedná se o podobnost čistě náhodnou.

Do USA jsme sice nepřijeli obdivovat vybavení hotelů, ale protože nás při průjezdu Denverem provázela průtrž a neměli jsme moc chuti spát někde v kaluži a nechat si na hlavu padat větve, vyhledali jsme navečer přístřeší.
Už při vstupu do recepce jsme si připadali velice zvláštně, z každého předmětu zde dýchala minulost. A že jich tu bylo k vidění! Historický nábytek, makety Indiánů, zbraně Arapahů, ozdoby, nádobí, kultovní předměty, ale i šest vysušených hlav Siouxů, dvou Apačů a jednoho zlatokopa. Dokonce tu měli i skalp Sama Hawkinse, o kterém ani Karel May přesně nevěděl, kde se nachází. No, hrůza. Kdyby hotel Glen-Isle byl v rukou Indiánů, tak jsme z něj okamžitě utekli, ale uklidnilo nás, když jsme zjistili, že personál je normální, složený ze studentů - brigádníků na praxi. Samozřejmě, že měli různobarevné vlasy svázané do ohůnků a někteří nosili v nose kroužek, ale jinak byli úžasně normální. Na některé lidi z výpravy působila celková atmosféra zprvu velmi depresívně až traumaticky, ne však na Pivoňku s Bobešem. Ti prožívali své vlastní trauma, které začalo mnohem dříve, ještě před Nashvillem, snad už v New Yorku.
Příčinou byla Klára, která se totiž chovala tak, že by se snad nebránila tomu, kdyby mezi ní a někým z mužské části Expedice Commodor přeskočila jakási jiskřička a zapálila menší plamínek.
Oba při hodnocení svých šancí proti šancím ostatních dospěli k názoru, že jediné nebezpečí konkurence pro Pivoňku hrozí od Bobeše a pro Bobeše zas naopak od Pivoňky. Petr Frolík se totiž celou dobu staral víc o videokameru a baterky do ní, než o děvčata a navíc má plnou hlavu starostí o firmu doma. Kubát, ten se zase zamiloval do automobilu, kterým jedeme, a když zrovna neřídí, tak kontroluje podvozek, kola, kapalinu. A Vrána? Chacha! Ten má přece svůj zenit už dávno za sebou.
Bylo zajímavé sledovat Bobeše s Pivoňkou, kteří se chovali jako dvojčata, jako velcí kamarádi, div že se nevodili za ruce. Společně chodili na jídlo, koupat se, spát a i v autě byli stále vedle sebe. Bobeš pod záminkou, že Pivoňka jako strojvedoucí má nejlépe vycvičený zrak do dálky, si ho vyžadoval coby navigátora. Šlo-li se na nákupy, recipročně Pivoňka vyžadoval přítomnost Bobeše, že se líp domluví s prodavačkami. Pokud i Klára samotná projevila nějakou aktivitu v tom směru, že by je od sebe na chvíli oddělila, našli si jeden nebo druhý, vždycky nějaký důvod, proč to nešlo. Snad i ten s tou bílou holí by musel po pár dnech poznat, že nejsou zase tak velcí kamarádi, jak dělají, ale že se vlastně hlídají navzájem.
Klára nebyla od narození žádná krasavice, ale zájem o její osobu jí očividně prospíval. Už třetí den ji neviděli jako tuctovou, po týdnu se jim zdála interesantní, mezi desátým a patnáctým dnem atraktivní a s přibývajícím celibátem čarokrásnou a okouzlující.
Jak tak rostla do krásy, zvyšovalo se i jiskření mezi Pivoňkou a Bobešem, až hrozilo nebezpečí, že by mohlo dojít k vznícení malého plamínku, přestože si ani neškrtli.
Na Glen-Isle, kde mají v patře místnosti jen po jednom lůžku, si Klára ukládá věci na pokoji číslo šest. Bobeš s Pivoňkou, zcela logicky (ani se nemuseli domlouvat), na číslech pět a sedm. Zrovna když Bobeš na sedmičce poklepem zkoumal tloušťku přepážky mezi jeho a Klářiným pokojem, začaly padat na pětce oštěpy ze skříně, to když Pivoňka odstrčil almaru a potřeboval najít falešné dveře.
Dole u slavnostní večeře, když Bobeš otevírá láhev sektu, kdo myslíte, že drží tácek se skleničkama? Samozřejmě Pivoňka. Špunt z láhve vyletěl do místnosti dost nebezpečně, kam ani Bobeš sám nechtěl, no, a Pivoňkovi sklenky poskakují na tácku, taktak že neupadnou. Není divu, oba jsou nervózní jako indiánští psi, ale snaží se to zakrýt. Bobeš sundává ze zdi nějakou podivnou kytaru se strunami z kozích střev, zřejmě předchůdkyni, ale velice dávnou předchůdkyni typu Fender Stratocaster a notuje Indiánskou píseň lásky, přičemž se doprovází hudláním smyčce z bizoních žíní. Pivoňka, který na nic hrát neumí, aby nezůstal pozadu, ruší produkci alespoň tím, že se snaží být vtipný, ale jeho vtipy nemají ani hlavu ani patu, pointy nikam nevedou a tak celková zábava vypadá dost křečovitě.
"Ty se moc dobře nebavíš," bere Klára za ruku Vránu, který se jako jediný při mejdanu nahlas neprojevuje. Proč také? Jednak špunt z první láhve sektu se mu neomylně odrazil od lustru rovnou do obličeje a za druhé: důvodně

se obával, že i druhá polovina Pivoňkových vtipů toho večera bude na jeho účet.

"Není mi moc do zábavy," odpovídá Vrána Kláře a protože svoji ruku zatím k ničemu nepotřebuje, ponechává ji volně ležet tam, kde je.

"Pozoruji tě už pár dní, není ti něco?" ptá se znovu Klára.

"No, to víš, každý máme přece někdy nějaké trable, vždyť ty ses také nedávno rozváděla..."

"Já to mám už za sebou, ale tebe něco trápí stále."

"Nechci o tom mluvit," snaží se Vrána vystupňovat Klářinu zvědavost na maximum.

"Ale mně bys to mohl říci, kdybych slíbila, že to nebudu nikomu vyprávět," přemlouvá Klára očima dědečka.

Ten se k ní spiklenecky naklání a šeptá jí do ucha, aby ostatní neslyšeli:

"Žena mi nerozumí! Pšššt."

"Cože?!" vytřeští oči Klára: "To jsem netušila."

"To je na delší povídání, ale ne tady," říká Vrána a bere zbytek láhve šampaňského nahoru do patra. Klára se skleničkama cupitá nahoru před ním.

Dlouho do rána se pak ještě šeptalo na pokoji číslo šest. Semtam bylo také slyšet Vránu, jak sestupuje dolů po vrzavých schodech pro další láhev a často také bylo slyšet téci vodu v koupelně, to jak ji chladili. Na pětce ani na sedmičce se nedalo usnout a Pivoňka ještě několikrát do rána rozsypal oštěpy.

Večer přišel na dost peněz, ale jenom Frolík a Kubát a Markéta se za ty prachy opravdu vyspali.

Ráno opět vyšlo slunce, začíná nový den. Petr Frolík si nabíjí na verandě baterky do videokamery, Kubát obchází na parkovišti auto.

"Kde je Klára?" protahuje se a ještě trochu zívá její mladší sestra Markéta a hází veverce kus housky. Pivoňka s Bobešem zbystří a diví se téměř jednohlasně: "Vy jste nespaly spolu?"

A hned dostávají oba herdu do zad.

"S dovolením!" rozkopne Klára lítačky, kterými se těžce prodírá Vrána a stěhuje do auta dva ruksaky.

Bobeš s Pivoňkou se posadili k řízení auta a vyvážejí výpravu nahoru do hor Colorada.

"Myslíš, že bychom v poledne mohli být na místě?" odhaduje Pivoňka délku trasy.

"Jó," přitaká Bobeš," a slyšel jsem, že je tam dobrá hospoda. Zvu tě na panáka!"

"Né, já zvu tebe!" a fakt je vidět, že i Pivoňka to myslí upřímně.

Škoda, že nemůžeme vidět, jak si oba dva budou dávat vzájemně přednost u dveří hospody, takže se málem vůbec nedostanou dovnitř. Že by snad přece jen nakonec nějaká jiskřička chtěla zapálit malý plamének?

(Konec povídky)

Potlach 2.díl (povídka)

Jména některých osob i události následujícího příběhu jsou vymyšleny a v málo čem se zakládají na pravdě. Bude-li se vám přesto zdát, že se z pozadí příběhu začínají vynořovat známé ksichty, jedná se o podobnost čistě náhodnou.

Když jsme se cestou do Californie už pomalu smiřovali s tím, že se budeme muset bez potlachu obejít, nastal nečekaný zlom u Bobeše, který v životě nerad prohrává. Začalo to nenápadně. Z jeho slovníku postupně mizela slova jako žetón a krupiér a jejich místa se zaplňovala výrazy kotlík, ohniště apod. Přátelské oslovení vole, krávo vyměnil na přechodnou dobu za kamaráde, kamarádko a dokonce si vyznačil barevnými špendlíky do mapky potlachoviště místa možných průlomů. Z jeho celkově divného chování nám začalo být jasné, že se potlachu nevyhneme. Vzhledem k tomu, že jsme nechtěli dostat přes držku, začali jsme mu v malých, stravitelných dávkách, servírovat základy trampské etiky. Že se do ohně nevhazují pytlíky od jídla, že ten pomalovaný klacek se jmenuje totem, a ten že se do ohně nepřikládá, ani kdyby v okolí už nebyla ani šiška. V žádném případě že se do ohně nesmí močit.

"Jedeme," oznámil tramp Bobeš, nastartoval vůz a nad ránem přejel hranice státu Colorado. Druhého dne v poledne zastavujeme pod velkým stoupáním, kam by bylo lepší vyjet autem, než táhnout batohy pěšky. "Jsme na místě. Už to nemůže být daleko, cítím kouř," hlásí Bobeš a vyhazuje nás z auta. "No nazdar!" říká do větru Pivoňka. Ostatní neprotestují vůbec. Vybírají z menšího zla. Kdyby řídil Kubát, tak jsme parkovali dole u hlavní cesty a do těchto míst bychom se dostali nejdřív za dva dny. Ať chcem či nechcem, kdo má volant, ten má moc.

Ve veliké výšce nad coloradskými horami krouží nějaký dravec. Kromě něj a slunce už nic jiného na modré obloze není. Nejvyšší vrcholky na obzoru jsou holé, ale do tří a půl tisíce metrů rostou všude kolem vysoké, zdravé sosny a na travnaté pastvině, která se táhne hluboko dolů, do údolí, se pase stádo dobytka. Stoupáme po kamenité cestě, která se opatrně vine tímto krajem a veškeré původní nadšení způsobené nedotčenou přírodou se z nás pomalu vytrácí. Kyslíku ubývá, batohy jsou čím dál těžší. Brzy přestáváme vnímat krásu bobřích hrází, švitoření ptáků a neomalenost veverek. Dokonce už také ignorujeme klaksony aut, které na nás troubí, abychom uhnuli z cesty. Krávě, která se odklonila od stáda a přišla si nás prohlédnout, odpověděl na pozdrav jen málokdo.

Když jsme po hodinovém výšlapu dorazili na horní parkoviště, čechoameričtí trampové nás přivítali nadšeným potleskem a obdivným voláním "Bravo! Hallo! a Very well!" Ženy nás líbaly a objímaly, muži nám podávali ruce a v nich měli kořalku.

Po vřelém přijetí se Klára s Markétou ujaly drobných squawských prací. Ohřívaly jídlo, dělaly dříví, stavěly stany a my ostatní, ve zbývajícím čase do večera, pozorujeme cvrkot v táboře.

Dvě menší rodiny vytvářejí řetěz a nosí z aut na vyhlédnuté místo stany, celty, spacáky, krabice a bedny s

konzervami, kytaru, sifonové láhve, plata se zákusky, bomby a vařiče na propan butan, kempové židle, stoly, slunečníky, skládací lůžka, agregáty na výrobu elektrického proudu, motorové pily, kanystry s benzínem, naftou, pitnou i kojeneckou vodou, ledničky, lísky s ovocem a zeleninou, kočky, psy, papoušky, unavené kamarády a za nimi běží malá Jeniffer s kleštičkami na cukr, které vypadly na parkovišti z cukřenky někomu, kdo tady stěhoval před nimi.

"Kde máte Součka?" ptá se nás Tony Linhart a věnuje nám na památku kazetu. Krčíme rameny. "Připravuje si projev na večer," vzpomněl si Vrána. "Bude to asi něco většího," říkáme si, neboť jsme na Václavovy projevy svým způsobem pyšni. "Kdoví kolikátý bude mluvit? - Musíme jít dřív! - Škoda, že nám to nepřečte už tady, večer budeme asi špatně slyšet. - Nemůže být tady, hlídá si pořadí u mikrofonu, ani nejedl!" diskutujeme jeden přes druhého a nemůžeme se už dočkat.

Jdeme pro děvčata, bloumáme táborem a pak se z tlampače ozvalo čtyřikrát dlouhé "Fffff, fffff, ..." Oficiální část byla zahájena. Běžíme na místo. Řečníků je mnoho, proslovy dlouhé. Bouček se k mikrofonu vůbec neprotlačil a tak jsme o projevy ztratili zájem i my. Z hor na nás začala sestupovat pořádná kosa. Když z pódia zazněl známý evergreen "... vlát bude zas, až mládí čas opustí nás..," požádal Arnošt Kláru o tanec. Klára je pětadvacetiletá učitelka tělocviku z Jablonce, Arnošt pětačtyřicetiletý vysloužilý horník z Bezruče. "Jen aby ti Klára stačila," prská Vrána naštvaný tím, že se nechal tak blbě předběhnout. Za chvíli tancujeme všichni. Je to lepší, než cucat pivo z plechovky, která přimrzá k ruce, když chytrák Bobeš nám zakázal vzít si na potlach jakýkoliv jiný alkohol.

"To nemáš lepší boty Vašíku?!" dobírá si Pavel Kubát Součka. "Není to zima, co mě trápí," jektá zubama při tanci Václav a stepuje na rozbředlém blátě v teniskách 100,1 MHz. "To jsme si mohli raději opékat vuřty na Vysočině!" srdečně se směje majitel tiskárny Kubát.

Ne všichni se ale dokázali tak príma bavit jako my. Mnozí podlehli atmosféře zhoršujícího se počasí a odcházeli do stanů, jiní se opili, ti nejnaivnější čekali v naději, že se přece jenom ještě něco bude dít. Ale u ohně nakonec zbyly jenom dvě kytary, které se nepotkávaly v rytmu, měsíc se schoval za mraky a do ohně začalo chcát.

(Konec povídky)

21. srpna 1993

Tábor je ve výšce 10 tis. Ft, což je přes 3 tisíce metrů. Na noc si půjčuji různé deky a igelity abych přežil. Už večer po západu slunce se prudce ochladilo a v noci pak přišel mráz.

U ohně bylo snad tisíc Čechů z celého světa, les byl plný stanů. Na pódiu při ohni probíhaly soutěže v dovednosti, čili hrálo se většinou na kytary. Byl tam jeden mikrofon, který to snímal z dálky, slyšet bylo blbě, ale něco jsem zaslechl:

Projev 21. srpna 1993 při zahájení 4. celosvětového potlachu v Coloradu.

(autentický přepis)

Kamarádi a kamarádky, před pětadvaceti lety, když nám rozpustili campy a osady, traily, v zemi, odkud většina z nás pochází, odešli jsme a dneska naše ohně plápolají v australské a africké buši, v amerických a kanadských rockies, v lesích Spessartu a Tammusu, švédských fjordech, zkrátka po celé zeměkouli.

Scházíme se, vždy po pěti letech, na celosvětových potlachách a jako by to bylo potvrzení toho, co říkali ti před námi: "Nás nikdo nevyhubí!"

"Umíií!"

Letos se scházíme tady u nás v Coloradu na čtvrtém celosvětovém potlachu. Příští potlach bude v Kanadě. A žádal bych kamaráda Whippyho, iniciátora a otce této záležitosti mezinárodního významu, aby předal putovní kalumet...

Měli jsme velikou zásobu plechovek s pivem a ani kapku kořalky. Pivo nám mrzlo v rukách. Vláďa Růža mě obléká do všeho, co mu zbylo v batohu, jeho hlavní trumf je pončo.

Pod montérkami s laclem jsem měl takové ty černé strečingové kalhoty, elasťáky, co mi půjčily holky, ale zima byla šílená. Proti Californii, dost velký hup v teplotě. Spát jsme šli co nejpozději, abychom se probudili, až bude svítit slunce. Kolega Arnošt z Ostravy nám dal loknout z feldflašky tequilu, kterou koupil v Mexiku. Pak tančil s našimi děvčaty, aby je zahřál. Byli jsme moc daleko od ohně, blíž jsme se nedostali. Arnošt je vysoký dva metry a váží 200 kilo. Je mu 45 let, ale tančit umí. Před léty jezdil s Calábkovou, takže to zná. Ráno ho našli málem mrtvého. To asi z té tequily. Nebo z tance? My, na tom pivu, jsme usínali zmrzlí a nezdravě střízliví.

Vstával jsem už v 8:00 ráno. Děvčata balí svůj stan, spacáky a já jdu s nimi asi dvě míle k našemu autu, aby si vzaly zbytek věcí, protože jedou do National Park Yellowstone a vrátí se až 25. srpna ráno. Pak budeme zase cestovat všichni společně.

Do oběda mi trvalo, než jsem holky vypravil. Růža s Kubátem šli do hor na vrcholy, Frolík čeká na mě, až se vrátím od auta.

Uvařil polévku. Jíme. Jít do hor je už pozdě. Jdeme k nějakému ohništi. Jsou tam farmáři, krajani, michiganský a šerif, chicagský šerif, kytaristi Miloň a Pavel Kukla se svým kuchařem Krtkem a ejhle, tebe už jsem dlouho neviděl(!), Láďa Straka. Zkoušíme hrát na kytary, a protože jsem to už dlouho nedělal, lámou se mi postupně všechny nehty.

Naštěstí ne moc, dá se to ještě zapilovat a hrát dál. Šerif z Michiganu mě bere na střelbu coltem a dává mi na noc další deku, jak on říká, hadr. Hadr vypadá jako leskymo a dávám si ho na dno stanu místo karimatky, kterou také nemám.

Dnes jsem se seznámil s Petkem z Chicaga, kterého si všichni pletou se mnou a mne s ním. Je na to téma spousta vtipů. Například jestli jsme měli společného tátu. Všichni si nás fotí, ale mně se zdá, že si tolik podobni zase nejsme. Petko je rozhodně vyšší.

Šerif z Chicaga (na všechny se směje) pořád říká: "To je prasečinec! Chachacha!" mi děkuje za písničky a za takovou tu legraci, co jsem dělal v minulém režimu. Tak mě to těší. V noci jsou - 4oC. Nad ránem vylézám z dek, když musím do lesa a třepu se zimou tak, že mě Vláďa Růža pouští do svého vyhřátého spacáku s tím, že jemu zima není a že to v těch hadrách nějakou dobu vydrží. Konečně je mi dobře.

23. srpna 1993 vstávám až v 10:00 hodin. Jedeme na výlet. Asi 100 mil odsud severně, za National Park Rocky Mountains má být hospoda, kde se hraje country music. My ji ale nakonec nenajdeme, protože dnešní cesta byla příliš dlouhá na to, jak byla příliš krásná, takže jsme na místě až pozdě večer a kluci ve voze už jsou utahaní jako štěňata. Chtějí než povečeřet a jet spát.

Byli jsme v Georgetownu a zamilovali se do něj. Cestou nás totiž kdesi předjížděl Petko z Chicaga a dal nám tip na italskou hospodu v Georgetownu, která prý patří Čechům. Tak jsme tam byli a dali si opravdovou dršťkovou polévku! Petko tam byl se svoji rodinou a s přáteli, které jsem znal už od včerejška. Krásně jim to hrálo a zpívalo u ohně. Petko se svojí ženou Janou a Petr Čáslavský (dřívější The Cardinals) se svojí Jarkou. Dva manželské páry a hodně dětí.

Když jsem zjistil, že Čáslavák je takový zasloužilý muzikant, dal jsem mu CD "Zpátky do trenek", jediné, co jsem do USA přivezl.

Z Georgetownu odjíždíme po obědě, ale než jsme si městečko prošli, ze všech stran vyfotili, a než jsme také nakoupili blbosti, bylo už stejně 5 nebo 6 hodin. A před námi tak 50 - 60 mil horskými cestami. Přitom víme, že když ve Skalistých horách zapadne slunce, tak je hotovo.

Jedeme autem stále výše a výš. Z rozšířené terasy u vozovky (z tzv. view pointu) sledujeme veliké údolí na západní straně pod námi. Nad údolím zajíždí za horizont červené slunce takovým způsobem, jako když hodíte do automatu pětikorunu. Jsme ve výšce přes 12 000 Ft (nepíšu ani kolik je to metrů) a pro jistotu necháváme svítit auto. Opravdu i tady, v této výšce, vede luxusní silnice. Ovšem luxusní silnice bez sprch, telefonů a Mc Donaldů, zato s takovými srázy a roklemi, že ani není vidět do kterých pekel to vede. Hrůza se tam naklonit a podívat. Kolem nás tu a tam sněhové pole. Stromy rostou tak do tří tisíc, maximálně 3, 5 tisíce metrů. Tady jsou už jen skály.

Vyvezl nás sem Láďa Straka. Nemá sice na Ameriku řidičák ale nemohl už nervově vydržet, jak Kubát vedl auto v serpentinách od čáry k čáře a měl strach, že spadneme. Silnice nemá svodidla. Tak vzal volant sám a jel vážně i bez řidičáku tak, že já, jako fotograf jsem se cítil mnohem klidněji a bezpečněji. Frolíkovi v kameře už zase došly kazety a dojely baterky, tak jenom kouká a snaží si to všechno zapamatovat.

Potkali jsme horské kozy, jeleny, bobry, ale já číhám s fotoaparátem na Chipmunka. Ne teď. Teď je noc a já sedím zase u volantu. Myslím přes den. Je to taková proužkovaná veverka, která okusuje na parkovištích zrcátka a pneumatiky. Chci ji vyfotit pro Matěje, protože tady podle ní natočili seriál Chip a Dale, a v Americe je tím pádem ta potvora dost populární. Já jsem ji dvakrát přistihnul, jak se zabydlela pod blatníkem našeho auta, ale nikdy jsem nestíhal fotit.

Country hospodu jsme nenašli ani náhodou, jako parta jsme byli dost malověrní, a tak jsme tedy vzali za vděk diskotékou. Povečeřeli jsme jednotně Fisch & Chips, Kubát dostal chuť na lahvičku vína, já na dvě kávy.

Do tábora jsme přijeli ve tři v noci a hodinu jsme pak ještě hledali stany. Naštěstí se nikdo nepolámal ani nezabil. Na šrámy jsme zvyklí.

24. srpna 1993 je krásné dopoledne. Stěhujeme. Petko, můj nový bratr, se vrací s rodinou a přáteli domů do Chicaga. Naše parta se stěhuje pouze o několik set feetů (stop) níž, a o několik mil blíže k civilizaci, na okraj osady Grant.

Sami balíme, ale hlavně Američanům pomáháme balit stany, protože jsou s dětmi, a tudíž těch věcí mají víc. Dlužno podotknout, že v této nadmořské výšce každá práce unaví trojnásob. Není tady dost kyslíku. Hodíte-li si na záda ruksak, okamžitě vám na rukách i na krku naběhnou modré žíly, při zpěvu i při řeči vás to vysušuje, když sníte tři lžíce polévky, musíte se vydýchat, abyste mohli pokračovat v jídle, když otevřete plechovku piva, musíte znát fígl "know how", aby vám nebouchla v ruce, čímž byste zbytečně přišli o obsah, protože tyto výrobky jsou plněny dole, pod jiným tlakem, než je tady.

Loučíme se s Američany, za naše služby nám nechávají část proviantu, co jim zbyl: krabici dobrého bílého vína, konzervu slepičí polévky i se slepicí, Petr Frolík jim bere stan, který je jejich děvčatům už malý, takže se Petkova žena Jana rozhodla dát ho pryč a nestihla říct, že si jen doplatí za větší. Hlavně ale já si půjčuji od Petka spacák, sleeping bag US Army Mountains. Dnes budu spát jako král. Pražáci, kteří odjíždějí na Niagaru a domů o něco dříve než my, mně také nabízejí spacák, mohl bych jim ho v Česku vrátit, ale nechci riskovat, že se zase někde na letišti ztratí. Petkovi ho vrátím pozítří v Chicagu, stejně jedeme kolem. Máme od něj pozvání na steak, na vyprání a na osprchování. Bude nás sedm. Nevím, jak to chtějí zvládnout. Každopádně děkujeme za pozvání.

Grant

Přestěhovali jsme se dolů, je krásné odpoledne, 3OoC. Koupu se v horské bystřině, body šampon a plavky. Pak si sundávám i ty a hledím se pořádně vykoupat. Vždyť je to tady samota, a těch pár stanů, co nás tady je... Ostatní

to dělají také tak. Někdo pere, někdo se koupe.

O půl šesté PM zašlo slunce za horu (nikoliv za obzor) a já už si neberu plavky, nýbrž se strojím rovnou do kalhot, bot, košile a saka. Během několika minut přemýšlím i o svetru. Najedli jsme se, bude 6:00 a jdeme se s Vláďou Růžou projít na náves. Je to pár stavení u hlavní cesty. Nevíme, co je za den. My si děláme neděli. Procházíme se po silnici, chvíli jdeme na západ k Fair Play, ale jelikož už nejsme ve stínu té hory, pekelně nám svítí do očí slunce. Sundávám si znovu sako a obracíme se zase na východ, k Denveru. Chceme si cestu do hospody prodloužit.

Vevnitř si objednávám kafe a cigarety. Kafe voní, pan majitel mi nabízí z čerstvě otevřené krabičky Marlborku a připaluje.

Domnívám se, že jde o omyl:

"Nechtěl jsem si přece cigaretu vysomrovat nebo půjčit."

"Jsou tvoje," uklidňuje mě pan hospodský, a já se propadám do země, jaký jsem to vůl.

Tahle občerstvovna se na večer zavírá a my jsme přešli do hospody U Ala, popíjíme pívo, které se tady normálně roznáší ve džbánu, ale dnes už skoro všichni odjeli, tak sedíme přímo u barového pultu a Al se věnuje jen nám.

Můj milý deníčku, 25. srpna. 1993

to máš furt něco. Tak například dnes je už od rána středa.

Dnes ráno přijela děvčata z Yellowstone a tak zase všichni pohromadě jedeme a jedeme. Teď zrovna jsem se polil kávou, až tak byla horká, a je to jediný větší zážitek toho dne. Krajina je nudná, rovná, travnatá. Nejnudnější stát je asi Nebraska.

V těch horách, kde jsme byli, jsme si kromě střídání horka a zimy všimli ještě jedné věci. Jak je tam tak řídký vzduch, že i auto špatně jede. Automat neudrží pořádně rychlost a jezdili jsme spíš "nohou".

Když se mi v tom mrazu podařilo usnout, měl jsem zvláštní sny o tom, že se mi nedostává kyslík. I ve spánku jsem funěl. Jel jsem ve snu autem a pořád jsem seřizoval na palubní desce větrání, aby šlo do obličeje více vzduchu, ale nešlo to a nešlo. Pletly se mi ty ovládací knoflíky a dusil jsem se, což mě probouzelo.

Nevadí, zdřímnu si teď odpoledne, protože večer pojedu. Není co nového vidět, budu si šetřit oči na noc. Snědl jsem Chocolate Cookies, zapil hot cofee a do ruksaku vrazil zubní pastu Colgate, kterou jsem si také koupil u benzínové pumpy. Stála $1,49. Jako doma.

V 18:30 jsme po večeři. V Nebrasce je to jako v Evropě. Každých 30 - 40 mil odpočívadlo, záchody, voda, stoly, dokonce i grily na dřevěné uhlí. Tráva vždy přes noc pečlivě zkropená (jinak by nebyla zelená) a zastřižená.

Dálnice v celých USA jsou přehledně označeny nejenom číslem silnice (teď je to č. 80), ale také směr East, West, North nebo South. Kromě přístavu v LA jsme zatím nikde nezabloudili. A to jsme tu nikdy předtím nebyli.

Chicago, Illinois 26. srpna 1993

V koupelně teče voda proudem, pračka a za chvíli i sušička jedou naplno. Petko a Jana zorganizovali na odpoledne mejdan. Dům na Midway Drive jsme našli snadno. Tři princezny, které šly právě do školy, nám vysvětlily cestu česky. Třetí dům za hřištěm. Byly to Míša, Rianna a Kristina. Petkovy dcery. Znali jsme se už z potlachu. Do oběda budu spát, celou noc jsme jeli. Lehám si na gauč. Klára s Markétou pomáhají paní domu připravovat piknik. Krájejí maso, zeleninu, smaží, vaří, dusí, táhnou po schodech krabice s nápoji. Nijak mě to neruší. Naopak, lehká fyzická práce můj spánek podporuje.

"Poledne!" budí mě kdosi. Strašně to uteklo. Jedeme do Down Town k Michigan Lake. Nejnebezpečnější jezero široko daleko. Když přijde bouře, najdou vyhozené lodě až na hlavní silnici. A ta je od jezera přes park. V husté dopravní špičce (3:00 PM) se nám začíná přehřívat auto. Musíme do nejbližšího servisu Chrysler - Dodge. Volalo se do New Yorku, oprava by trvala tři dny, tolik času nemáme. Přemýšlíme takto: za jízdy se nepřehřívá a do žádných středů města v dopravní špičce nepojedeme. Když, tak určitě ne v největším horku. Máme namířeno už jenom na Niagaru, což je městečko malé a do New Yorku, který známe. Tam se doprava neucpala, ani když jsme před měsícem vyjeli my. Bude to OK. Došlo nám také, a nechtěli jsme to rozmazávat, že kouzelný prášek, co nám nasypal chlapík do chladiče, aby z auta neteklo, a nic za to nechtěl (ani dát svoji adresu, že bychom mu třeba nechali zahrát v "Zákrutě"), že nám ho vlastně zalepil a půl chladiče tak vyřadil z funkce. Ale projeli jsme se už od té doby, myslím, že i Skalistými horami.

Auto zchladlo, jedeme domů, mimo centrum, na mejdan.

Dům byl plný lidí, když jsme se vrátili. Přišel Eda, chicagský šerif, Pavel s Miloňem, -dva čeští kytaristi, kteří u něj v těchto dnech bydleli a někde tam hráli svůj koncert, jejich kuchař a kronikář Krtek. Přišel Petr Čáslavský s Jarkou a babičky a dědečkové a známí a známí jejich známých. Rianna mě vodila po zahradě, ukazovala mi dřevěnou chaloupku, co jim postavil táta a vedli jsme s ní a s jejími sestrami veliké řeči o rodině, o jejich otci, o mých dětech, ale na zahradě se nedalo dlouho vydržet, protože v Chicagu je moc horko a moc vlhko.

Návštěvy se realizují ponejvíce v basementech. Jsou to obytné sklepy. Je tam vše, co v přízemí: Kuchyň, obývák, ložnice, záchody, bar. Basement je zděný a klimatizovaný. Když přijde hurikán a odnese dřevěný dům, basement zůstává nepoškozen. Není potřeba přerušovat večírek. Poslední hurikán přeletěl, když jsme byli na potlachu, ale ne zde, kousek od Chicaga. Telefonovala to Janě její kamarádka. Jana z toho byla nervózní.

Večírek skončil v 10:00 PM. Všichni jsme vyšli před dům a v naprosté tmě jsme se bez řečí seřadili na

schodech. Pak ze tmy před námi dvakrát blesknul fotoaparát. Fotka na památku byla pořízena. Loučení netrvalo víc, než 5 minut. Řekli jsme si: "Jedem," a jeli jsme. Následovala celá noc jízdy a půl dne k tomu, do Niagara Falls.

H2O, jak ji neznáte 27. srpna 1993

Když jsme přijeli dnes ráno do Buffala
A nebe bylo modrý jako Bols
Před námi volnej den a v autě hudba hrála
Tak jsme to natáhli až k Niagara Falls

Do Niagara Falls jsme dorazili v poledne. Předtím dopoledne jsme jen tak kroužili kolem Buffala a koupili pár suvenýrů domů. Kupovali jsme obezřetně, abychom nedopadli jako Láďa Straka v Georgetownu: Jak již bylo řečeno, toto městečko na úpatí Rocky Mountains v Coloradu nám učarovalo a všichni jsme tam chtěli nechat nějaké peníze. V jednom krámku, kde si Vláďa Růža zkoušel kožešinové čepice s mývalími ocasy, já jsem vybíral mezi mnoha asi půlkilovými krabicemi s osivem. Na každé z nich byl jiný obrázek a v každé byl také jiný obsah. Vybral jsem nakonec Wild Flowers. Láďa Straka se hned zajímal, co že to kupuji. Vysvětlil jsem mu filosofii svého dárku pro tchýni: "Bude mít radost z takové krásné krabice, když ji dostane. Příští rok na jaře, až bude směs divoce rostoucích květin Colorada zasívat, bude mít radost znovu. Nakonec, vlastně odteďka až za rok, nastane ten hlavní smysl dárku, kdy jí to všechno nějak zvláštně vykvete a ona se bude radovat potřetí."

Láďa stál u pultu. Zřejmě se mu krabice zdála příliš velká, možná tchýni už tolik nemiluje, všiml si, že na pultu leží několik malých papírových pytlíků a na každém z nich byla namalovaná nějaká květina, kterou jsme neznali. Vzal jeden pytlík, zatřepal jako když si chce osladit kafe, v pytlíku to zašustilo. "To je dobrý nápad, Pavle," řekl a koupil si první tři pytlíky zprava. Když v Nebrasce něco hledal na dně báglu a postupně vyndával hadry Vláďovi Růžovi na klín, i Petr Frolík zezadu si všiml, že tady někdo voní jako stará svině. Láďa Straka se tvářil celkem neutrálně. Přece ví, že by si prádlo nevoněl. A když, tak určitě ne tak šíleným způsobem. Není blbý.

Jelo se dál a nevím už kdo z posádky mu říká: "A proč si dáváš mezi prádlo tu vůni do hajzlu?" Láďa se na mě podíval velmi zklamaným pohledem, až mi ho přišlo líto. Ale co jsem měl dělat? "Pochop," říkám, "že ty hlavní radosti přijdou teprve doma."

Kdy jsme vlastně přijeli do Niagara Falls? V poledne.

Ve Visitor Centru nám dali mapu a ukázali na ní cestu k našemu hotelu Holiday Inn. S Vláďou Růžou jdeme okamžitě do hospody a daváme si dvě malá piva. Každý.

Kubát nám tam přinesl taneční pořádek. Ubytoval nás ve dvou čtyřlůžkových pokojích. Na č. 215 bude Straka, Frolík, Růža a já, na 214 naproti budou ostatní.

Teprve po občerstvení jdeme vyvézt bágly nahoru. Jdu se na dvě hodiny prospat, pak se sprchuji a natírám poraněná místa na těle modrou genciánkou, protože už je to nesnesitelné. Někde jsem se poranil o jedovatý břečťan (chytil jsem Poison ivy) a teď už to po těle putuje samo. Jak se tak člověk škrábe, roznáší si to sám. Má to také Klára, trochu Markéta, ale kluci asi ne. Aspoň to nedali najevo. Mohli to být samozřejmě také komáři nebo blechy, ale ta možnost je malá. Nikdo z nás si nepamatuje, že by ho něco kouslo nebo píchlo. Srážku s trním známe všichni. U Mississippi, v campu u Sanfranciského zálivu atd...

V půl páté jdeme k vodopádům. Obrovské masy vody se přelévají širokým řečištěm z horního jezera Lake Erie do dolního Ontarijského jezera. A v půli cesty mezi oběma jezery je výškový zlom. Voda musí padat do veliké hloubky, aby se dostala dál, k dolnímu jezeru. Tím se také skvěle okysličuje, což je myslím dobré pro život ve vodě. Pro ryby vůbec a pro lososy zvláště.

NIAGARA (povídka)
Jména některých osob jsou vymyšlena. Bude-li se vám přesto zdát, že se z pozadí příběhu začínají vynořovat známé ksichty, jedná se o podobnost čistě náhodnou.

Děj následujícího příběhu se odehrává na hranici mezi Spojenými státy americkými a Kanadou, v městečku Niagara Falls na americké straně, která připomíná spíš vesnici, v porovnání s městem stejného jména Niagara Falls, které vyrostlo na druhé straně, v Kanadě. Spojené státy mají sice Niagaru, ale je jim to houby platné, protože nejhezčí pohled na padající vody je, nic naplat, z Kanady. Na druhou stranu vede most s hraničním přechodem do kanadského Niagara Falls, kde je plno hotelů, restaurací, barů a vyhlídkových teras postavených za prachy Američanů, kteří se odtamtud jezdí na Niagaru podívat.

Přesně tam, na druhou stranu, mají namířeno i Pivoňka s Bobešem, Klára s Markétou i F. Rohlík s videokamerou 8mm. Nejdříve si ale užívají atrakcí na americkém břehu. Bobeš se baví tím, že krade záběry jiným fotografům. Když si někdo postaví a naaranžuje líbající se novomanžele, tak než stihne upravit nevěstě kytku a závoj, cvakne zezadu Bobešův aparát a fotí si poblázněnou dvojici i s fotografem.

Pivoňka s F. Rohlíkem a Markétou jedou zase výtahem do díry v zemi a vylézají pod vodopádem. Dostávají žluté pláštěnky a jdou po železných konstrukcích s dřevěnými podlážkami až tam, kde se voda odráží od skal, šumí, pění a stříká, ale nezabíjí. Pod přímým proudem padající vody by tak titěrná stvoření, jako jsou člověk, kůň nebo slon, stát nemohli. Ale už ten pocit, že hlavní proud padá metr od nich, je fantastický. Pivoňka, F. Rohlík i Markéta vystupují ze svých pláštěnek a vystavují prsa i tváře padající a odrážející se vodě, která z nich udělala vodníky okamžitě.

"Dobrá, ale než půjdeme na skleničku přes most do Kanady, zajděte se převléknout do suchého," radí

vodníkům Bobeš, který hlídal na břehu videokameru. F. Rohlík na to odpověděl, že nepotřebuje, protože hadry budou za chvíli suché.

"Tak jdi aspoň ty, Markéto," posílá ségru na hotel Klára, která zase hlídala jejich peníze a doklady, aby se nenamočily.

"Dobrá, jdu taky," přidává se Pivoňka k Markétě, neboť ví, že samotné se jí na hotel nechce a jako žádná mladá holka, ani ona si neuvědomuje, že v sázce je také její zdraví a rodina v budoucnu, až se vdá a jednou bude chtít mít děti.

Tak se stalo, že u vodopádu zůstali F. Rohlík s videokamerou, Bobeš s Klárou a ta s penězi. Fotoaparát a další zbytečnosti jako jsou např. cestovní pasy, nesou Pivoňka s Markétou na hotel, přičemž z hotelu mají za úkol přinést velikou konzervu šunky, která jim zbyla, tuším ještě z Coloradského potlachu. Domů ji přece nepovezou. Domluva zněla:

" Tady někde v těch místech, až přijdete, tak přijdete, budeme čekat, nikam nejdem," to říkali Bobeš, Klára a F. Rohlík, když si sedali pod stromy na lavičku. Kolem nich plno veverek, zamilovaných lidí, dětí a tak.

"Ale ne, ať se nám někam ztratíte," to zase říkal Pivoňka než odešel s Markétou směr hotel.

Když už se čekání zdálo F. Rohlíkovi příliš dlouhé, šel obcházet břehy s videokamerou. "Našel jsem perfektní místo, úplně u vody. Pojďte, ukáži vám to," volá na Bobeše s Klárou, kteří ho následují přes nějaké zábradlí na úplně nejkrajnější skálu k tomu vodopádu. Házejí do proudu jakási dřívka a kytku, co tam divoce rostla a F. Rohlík si je natáčí na kameru a začíná řvát do hukotu vody píseň "Na břehu Niagary" a Klára s Bobešem se přidávají na refrén a pak ještě zaslechli píšťalku a jakési povely. Jsou zatčeni, naloženi do auta a odvezeni. Pasy nemají, řeč pro jistotu neovládají, protože kdo řeč ovládá, musí podepsat protokoly a buďto platit a nebo jít sedět. Tři dny před odletem do Evropy nemá na pokutu nikdo z nich. U výslechu stále opakují jenom název hotelu, že čeká sestra a kamarádi a turistická skupina z Československa. I to málo říkají spíše česky než anglicky a slibují si od toho, že se jim nic mnoho nestane, a že je možná ti policajti pustí dříve, když jsou cizinci.Pak se u F. Rohlíka při osobní prohlídce našel kvalitní lovecký nůž, ne turistický ale lovecký, což jednoznačně překlopilo poměr sil asi sto ku jedné na stranu policajtů. Jejich šéf seřadil na stůl troje pouta.

Mezitím se už Markéta převlékla do suchého a rozhlíží se beznadějně na všechny strany.

"Jak seš starej, tak seš blbej!" nadává si Pivoňka vduchu, když už potřetí míjí místo, kde měl s Bobešem sraz. "Tak proto on mě posílal převléknout. Teď vyrazil s Klárou někam do baru a já tu zůstal s Markétou, kterou při jejím věku pustí tak akorát do cukrárny. Nejlepší na tom je, že mají všechny naše peníze u sebe. To se mi ta prohlídka vodopádů pěkně vyplatila. Teď budu běhat po parku se znuděnou dorostenkou, který bych klidně mohl dělat fotra." Tohle vše se honí Pivoňkovi hlavou. A hlavně je mu divné, že Bobeš s sebou vleče F. Rohlíka. "To jsem zvědav, kam ho pošle s tou kamerou, režisér!" dotahuje dál své úvahy vzteky rudý Pivoňka. "Už ho vidím, jak mu nechá snímat pomaličku Niagaru tam i zpátky, tááák, pomaličku, nespěchat... Až se ten vůl otočí, bude Bobeš s Klárou dávno někde za větrem."

Zatímco se naše dvojice prohání po sluncem rozpálených cestách, Bobeš, F. Rohlík a Klára sedí v chládku. Policajti se radí, co se zadrženými, a Bobeš baví Kláru tím, že jí povídá něco česky, aby náhodou nezačala reagovat na to, co uslyší. Bobeš ví, že Klára doma vyučuje anglický jazyk, ale neví, jestli dovede také tak dobře lhát. (Pozor Jiříku, abys nepřelil!) Klára říká, že neví, co bude dělat, až je policajti rozdělí a Bobeš zase mluví o tom, že až je za pár let pustí, měli by je vysadit na tom místě, kde je sebrali, a že si potom na tu sklenku určitě ještě zajdou, protože za práci v lomu se dá ve Spojených státech vydělat dost peněz.

Tou dobou si chladí Pivoňka oteklé nohy v kašně.

"Nesníme, Markéto, aspoň půlku ze šunky, co jim nesem?", navrhuje on.

"Sníme ji celou!" rozhoduje ona, protože s nastávajícím soumrakem a únavou ztrácí i ona víru v dobrou povahu své sestry Kláry.

Po jídle dostávají žízeň, tak jdou do hospody, kde u výčepu není ani noha. Markéta čepuje do dvou kelímků Coca colu a oba dva nepozorovaně mizí v terénu.

"Ani mi ta cola nechutná, Markéto," říká Pivoňka, když vyhazuje kelímek vycucaný brčkem do poslední kapky. "Víš, co by to bylo, kdyby nás přivedli na hotel policajti? Také by tě mohli vyhodit ze školy."

"Myslíš, že mě mohou zjistit?" táže se zkušeného Pivoňky k smrti vyděšená Markéta. "Nechala jsem na pípě otisky prstů."

"Ty jsem setřel kapesníkem," prohodil ten s oteklýma nohama.

Nebyli to Markéta s Pivoňkou, koho na hotel policisti přivedli.

Když večer na pokoji 215 popíjeli Straka s Kubátem z kelímků na zuby bourbon, otevřely se dveře z chodby a dovnitř vstoupil s rukama nad hlavou vynervovaný F. Rohlík. Rozkročen mezi dveřmi zaujmul pozici šerifův pomocník v plné zbroji. Oba měli za úkol přivézt z hotelu naše cestovní doklady, pasy se vstupními vízy do USA. Straka zapomněl, že má nalito v kelímku a musel si okamžitě loknout přímo z půlgalónového zdroje, aby se mu rozjasnil zrak, neboť stále nějak nemohl uvěřit svým očím. Otřel hrdlo láhve a podával jej F. Rohlíkovi. Ten se otočil ke dveřím a pohledem se zeptal policajta, zda se může napít. Strážci zákona a exekutoři jsou v Americe zvyklí plnit poslední přání svých zákazníků, a tak i tento ozbrojenec s lehkým mrknutím přikývl. F. Rohlík, s jednou rukou vysoko vztyčenou nad hlavou a s druhou rukou zalomenou nad hlavou, vpravil do sebe dávku bourbonu a nabídl také policajtovi. Ten však tentokrát již nepřikývl a dožadoval se zrychlení akce.

Mezitím Markéta vyprávěla cestou na hotel otrávenému Pivoňkovi o tom, jaké bylo vysvědčení, jak jí vypadly mléčné zuby, jak jsou kluci pitomí a jak ji rodiče nechápou.

Na policejní stanici zatím ještě panoval děs.

"Gulag!!!" zakřičel šerif a udeřil jedněmi z ocelových pout do horní desky stolu.

Srdéčka Kláře i Bobešovi poskočila radostí, když uslyšeli řeč tolik jim blízkou, ba téměř mateřskou a oba dva se začali na vzteklého strážce pořádku srdečně a mile usmívat.

Když se F. Rohlík s doprovodem vrátili na policejní stanici, probírali už Bobeš se šerifem a Klárou slova "stoličnaja, Gorbačov a chorošó", a nálada byla celkem výborná, jak jen výborná může na policejní stanici být. Po zběžné kontrole dokladů byly všem třem vráceny zabavené osobní věci a po slavnostní přísaze, složené ve třech jazycích najednou, že je "ně nádo zpívat na břehu Niagary the song Na břehu Niagary, potomu što éto very dangerous," odvezli Bobeše, F. Rohlíka i Kláru, za skřípání brzd policejního vozu, před hotel Holiday Inn, kde si podávali s policajtem navzájem ruce, objímali se a volali za odjíždějícím autem "nice to meet you, družba a danke schön!"

(Konec povídky)

Za hodinku jsme pak seděli v nějakém baru a připili jsme si "na svobodu". Povečeřeli jsme v zahrádce na ulici a šli se podívat na osvětlenou Niagaru, protože bylo už asi 10 večer. Bylo to skvělé, tisíce reflektorů a světel a stínů a lezli jsme také na vyhlídkovou věž a zase zpátky, ale vždycky jsme se trošku přikrčili a zatáhli do stínu, když kolem jelo známé policejní auto.

Přesně v 11:00 PM začaly z kanadské strany létat rakety a gejzíry a ohňostroje a to bylo tak fascinující, že jsme seděli s Klárou v trávě a ani nedutali a ani nedýchali. Celých 12 minut trval ten zázrak a potom spousty lidí začalo chodit domů a maminky pochytaly své malé černoušky a nakládaly je do kočárků a malé Indy balily do svých brokátových hadrů k tělu a nasedli všichni do svých aut a někam odjeli. Ještě dlouho do noci jsme chodili a prošli ještě jednou celé vodopády, protože se nedalo jít spát. A když jsme přišli na své patro v hotelu, tak jsme vypili ještě plechovku cherry-coly napůl, která vypadne vždycky z automatu s takovým žuchnutím, až jsme se báli, že to vzbudí celý hotel. Byly asi 3 v noci a za okny se spustil hustý liják.

28.8. jdeme na nákupy a ve 13 hod. odjíždíme do New Yorku. Cesta fádní, auto teplotu drží, chybí peníze. Jedná se o 25 dolarů, no, to nic. Kdyby se nedopatřením ztratilo z kalendáře 27.8., bylo by to více škoda.

Jsou 4 PM, silnice číslo 90 East. Do N.Y. přijedeme asi v 10 večer.
Míjíme Exit 38, jedna míle je do Syracouse.

New York

Můj milý deníčku!

Do N.Y. jsme přijeli ve 12 večer, čtyřikrát jsme zaplatili mýtné, než jsme našli Manhattan. Pořád jsme se motali v nějakých špatných pruzích a nedalo se nikam projet. Spát jdeme velmi pozdě, máme z noci strach. Spíme 7 lidí na dvoulůžkových pokojích s postelemi nad sebou, nahoře jeden, dole dva a jeden na zemi. Pokoj je velký dvakrát dva metry a je plný batohů. Klimatizace funguje naštěstí dobře, takže ráno se probouzíme živí.

29.8. Odpoledne odjíždí Růža, Markéta, Klára, Straka a Kubát na letiště. Jedeme s nimi subwayí a loučíme se na Kennedyho letišti a pak ještě hodinu čekáme s Frolíkem, abychom mohli zamávat letadlu Finair, které má asi 30 min. zpoždění. Pozorujeme ty spousty letadel, co vylétávají asi co dvě minuty. Když je jedno ve vzduchu, už stoupá druhé a někdy je mezi letadly rozdíl i jen jediná minuta.
Když si vezmete ta letadla, která asi tak stejně hustě přistávají (a to je jenom tohleto letiště, pak je tady ještě Newark a jedno letiště vnitrostátní), nad New Yorkem ve vzduchu je pěkný cvrkot.

Z letiště se vracím asi v 8:00 večer a volám Lisu. Je to šílený hovor. Se zděšením zjišťuji, jak je pro mě náročné mluvit cizím jazykem do telefonu. V 9:15 večeříme v zahrádce na ulici a dorozumíváme se všelijak. O půlnoci jedu domů (vlastně na hotel) taxíkem. Cestou ještě říkám taxikáři, ať mi zastaví u nějakého krámu, kde bych si mohl koupit pivo. Je ochotný, chvíli přemýšlí a už to švihá pruhy nepruhy, ruku z klaxonu sundává málokdy. Vzal jsem pivo také Petru Frolíkovi, myslím, že už je bez peněz, ale tašku jsem nechal na sedadle v taxíku, aby si ten šofér nemyslel, že chci vystoupit bez placení. Jenomže v krámu si zase říkám, že to byla pěkná kravina, že co když mi odjede on? Kde pak budu shánět letenku, doklady, to bych zůstal v New Yorku nezvěstným.

Můj milý deníčku,

za takové přemýšlení se sám před sebou stydím a už to nikdy neudělám. Za prvé proto, že takhle nepřemýšlejí frajeři ale srabové, za druhé proto, že nejsem někde v Kyjevě ale v New Yorku.

30. 8. Včera jsme mohli naposledy spát na pokoji v hotelu YMCA. Dnes to bude horší. Předpokládám, že Petr Frolík se vrtne k někomu na zem, no a já mám dnes večer rande s Lisou. Chceme se podívat na Statue of Liberty, Trade centrum, Brooklyn Bridge, něco lodí přes záliv, něco pěšky, uvidíme.

Dopoledne ještě jezdím autem po New Yorku. Ne, že bych si nutně potřeboval zajezdit, ale spíš hledám tu půjčovnu, kde mám vrátit vůz. Teď, když už parta odjela, platit 50 dolarů denně za auto by byl zbytečný luxus.

No samozřejmě, musel jsem projet Manhattan křížem krážem, než jsem půjčovnu našel. Nějaký pitomec, pravděpodobně Komodor, mi zakroužkoval na mapě náš hotel na 63. East side a my jsme na 63. West side. Já, protože blbě vidím, jsem si toho nejdříve vůbec nevšiml a hodinu jsem jezdil zrcadlově úplně naopak a místo toho, aby avenue pokračovaly 8, 7, 6 ..., tak šly přesně obráceně 6, 7, 8 ... Myslel jsem si, jestli v New Yorku neproběhla nějaká revoluce.

To bych pak chápal, že se musely přečíslovat ulice, že to nemohli nechat postaru.

Auto bylo převzato v pořádku a mně spadl kámen ze srdce. Pokud někdo ze čtenářů tohoto deníku bude mít tu smůlu, že na něj v půjčovně aut zbude tmavě modrý Plymouth Voyager SE, poznačte si už dnes, pro jistotu, do svého digitálního diáře číslo Emergency Road Servisu 800-235-9393, kam můžete volat z celých Států po 24 hodin denně a je to v ceně.

Petr Frolík na mě čeká s obědem. Má butanový vařič, ešus i lžíci, takže dělá polívky a konzervy a je víc peněz na subway, taxi atd... Odpoledne jsme s Froldou chodili po N.Y.C. a večer už jsem se těšil na Lisu. Včera platila večeři a dnes prý zase já mohu zaplatit loď. Jenže! Ta loď je zadarmo. To Lisa věděla, ale já ne. Dělá si ze mě legraci a má z toho radost. Petr Frolík byl dnes na lodi s námi. Vytáhli jsme ho, protože měl narozeniny. Po večeři odjel taxíkem na hotel a bude improvizovat s noclehem. Já budu improvizovat tady v Down Town u Lisy na Bleecker St.

Lisina spolubydlící je z Asie, myslím z Thajska. Plíží se jak šelma přes moji postel a vždycky mě to vyděsí, když usnu. Chodí vypínat Air Conditioning. A já ho zase zapínám, protože v tom vedru se prostě nedá ani dýchat. Člověk je úplně zplavený. Pro Čecha je to dost katastrofa. Je potřeba se neustále koupat , oholit se pod pažemi a natřít takovým tím mejdlíčkem proti pocení. Jinak si od vás odsednou i černoši v metru nebo-li jak tady se říká v "subwayi". Když jsem jel onehdá s našimi na Kennedyho letiště, opravdu jsem si všiml, jak si černošky dávaly k nosu voňavé kapesníčky, a když jsme vystoupili, očividně se jim ulevilo. Já osobně používám nejraději Brut Sport, ale upozorňuji, že to musí být deodorant stick, protože všelijaké ty voňavé kuličky roll-on jsou na houby. Uvědomte si, že New York City leží na takové rovnoběžce asi jako Madrid. Američané mají jinak nastavenou termoregulaci. Jsou zvyklí chodit v černém obleku a vázance. Číňané tahají bedny se zeleninou, s rybami a kraby, a nic jim to nedělá.

Černá krasavice se neslyšně plíží po čtyřech přes moji postel, našlapuje měkce a opatrně jak kočka. Když se vzbudím, skočí zpátky do svého pokoje. Jako že tady vůbec nebyla. Nevím, na kolik peněz to může holky přijít, ten provoz klimatizace, možná je to pro ně drahé, ale snad jednu noc by to vydržet mohly, když mají návštěvu.

31.8. ráno má Lisa nějaké povinnosti, tak jedu na hotel zkontrolovat Frolíka. S Lisou se sejdeme ve 13:00 hodin tady u nás na hotelu, protože odtud je to deset kroků do Central Parku a tam nás chce Lisa dnes provést, protože jak mi i psala v dopise, Central Park je její favourite place.

Chodíme po trávě, Lisa nám ukazuje místo, kde byl koncert P. Simona s A. Garfunkelem, ukazuje nám Shakespearovské divadlo, děláme hodně fotografií i záběrů na "osmičku" kameru. Pozorujeme sportující mládež a Lisa mě učí novým výrazům: soccer - football, roller blading - bruslení na kolečkových bruslích, frisbee - talíř, který se hází a chytá. Dáváme si kávu v docela drahé zahradní restauraci u jezírka, pozorujeme kachny a lodičky.

Říkám Lise, že dnes v 18:00 jedeme na letiště. Není to pravda, ale je to nejlepší způsob, jak se rozejít v nejlepším, uprostřed pohody a legrace. Na páté avenue se loučíme, objímáme a děkujeme za všechno. Lisa jde žít svůj život a já s Petrem jdeme na hotel, kde už nepatříme, ale v nějaké skříni tam máme bágly. Kupujeme si 12 plechovek piva, několik papírových pytlíků a sedáme si na lavičku uprostřed jedné z velmi frekventovaných křižovatek. Popíjíme pivo a pozorujeme dění na ulici. Poslíčkové nosí pizzu, černoši čistí boty bělochům a auta jezdí a jezdí. Přemýšlíme, čím to je, že je tady tak čistý vzduch. Somráky ignorujeme. Akorát muzikantům jsme dnes v Central Parku dali peníze, protože se nám líbili, popovídali jsme s nimi a Petr si je nahrál.

Somráci jsou v N.Y.C. všude. Stačí vytáhnout fotoaparát a už má nastavenou ruku někdo, kdo říká, že se tady fotit nesmí, leda když zaplatíš. Nebereme je moc
vážně.

Přemlouvám Petra, ať jdeme spát do Central Parku. To není frajeřina. Peníze nemáme, spát také nemáme kde, takže tam patříme.

Před spaním jsme ještě navštívili překrásnou diskotéku s tisíci světýlky a lampióny mezi stromy posetými květy. Jako ve snu. Ale když k nám přišel číšník, vzali jsme každý svůj papírový pytlík s ocucaným okrajem a šli spát.

Někteří kluci na hotelu věděli, co máme v úmyslu a byli zvědaví, jestli nás ráno najdou živé a zdravé, ale nikdo se nepřidal. Raději se mačkali někde na podlaze. Ono to opravdu zpočátku vypadá dost děsivě. Jeden z homeless na nás přímo něco pokřikoval, ale já jsem na něj tak trochu zadupal nohou, jako že za ním chci vyběhnout (asi jako pes Raťafák v Méďovi Béďovi) a on ujel na kole.

Noc byla dobrá, ráno bylo děsně vlhko, tak jsme se zatáhli hlouběji pod keře. Asi rosa. Měl jsem mokré sako.

1.9.1993 Ráno už běhali sportovci od 6:00 a to přeukrutně. Chtěl jsem jim udělat nějakou legraci, tak jsem si stoupnul na hlavu a v puse jsem měl cigaretu. Když běžela skupinka sportovců, tak jsem vyfoukl dým a to tedy ještě neviděli. Jeden borec se málem rozsekal o sloup, protože zapomněl koukat kam běží. Péťa Frolík se smál a litoval, že jsme vedle mě nepostavili kelímek na peníze. To už začali jezdit do práce kolečkoví bruslaři. Vypadá to tak, že sekretářka jede po ulici v luxusních šatech, ve výtahu si sundá brusle a v úřadu je za dámu v lodičkách. Po práci si zase obuje brusle, udělá nákupy a jede domů.

Posnídali jsme nakrájené melouny od Číňanů. Byly neuvěřitelně čerstvé. Co dokáže ta ledová tříšť, je obdivuhodné.

Pak jsme šli do China Townu pro rádio. Než odjel Kubát na letiště, dal mi stodolarovku, co mu zbyla. Byli jsme domluveni, že mu ji v Česku vrátím. Chci koupit ženě dárek. Rádio s kompaktovníkem a kazeťákem. Nejlevněji je opět u Číňanů. Vybral jsem docela slušný typ, moderní, s evropskou vidlicí na 220 V asi za 120 dolarů. Říkal jsem prodavači, že mám pouze stovku. Udělal cenu, propočítal daň a z pokladny vyjel účet na rovných 100 dolarů. V této čtvrti jsme i poobědvali. Za málo peněz hodně jídla. I takový je New York.

Jsou 3:15 po poledni. Frolík mi odjel na letiště, já pojedu až v 19:00. Sedím v hotelové hale bez klimatizace, jedním okem hlídám svůj bágl a rádio, píšu deník, ventilátor mi obrací listy a těším se domů. Proč ne. Smířil jsem se s

tím.

Mám přesně 10 dolarů v drobných a vím, že najíst dostanu v letadle. Napít se musím za své, žízní nevydržím, hlady ano.

Pivo v USA nesmí mít více, než 10 stupňů. Takže plechovková piva mají zhruba 6 - 8 stupňů a prodávají se klidně i u benzínových pump. Chutově to jde a hlavně, člověk se nemotá jako po dvanáctce. Když, tak jen říhá, protože je to samá bublina.

Na hotelu zůstala poslední parta. Parta S.A.S. 10:55 PM. Nálada je všelijaká. Nikdo už nemá klíč od pokoje, ručník atd., bágly jsou sbaleny a nechceme do nich vrtat, aby se zas něco nerozsypalo a neztratilo. Domů přijedeme zpocení a špinaví, ale určitě na každého z nás někdo čeká, kdo si nás hodí do vany, vypere a vyžehlí.

Hotel YMCA je asi nejhorší v celém okolí. Nejsou tady portýři s livrejemi, netahají nikomu kufry ani nevstupují do ulice aby svým hostům s nasazením života odchytili taxi. Je to tady spíš jako vrátnice, ale zato se tady my, špindírové, nemusíme žinýrovat.

15:35 Bolí mě už ruka od psaní.

16:40 Čas se vleče. Povídáme si s klukama, které jsem za celý výlet v Americe ani jednou nepotkal. Koupil jsem si ještě kafe a pohlednici se známkou. Zbývá mi 8 dolarů a pak už budu úplně "country".

V 19:00 přijíždí před náš hotel autobus na letiště. Také přijíždí komodor Kužel a volá na mě, pojeď se mnou, vezmu tě na letiště. Dej mi pokoj komodore. Jsem ti za všechno vděčný a vím, že i teď jsi chtěl pro mě udělat něco navíc. Ale chci jet s ostatními autobusem.

Boeing stoupá ...

22:55 Sedíme na palubě letadla, v televizi běží instruktáž o tom, jak správně havarovat. Nadmořská výška 7 metrů, čekáme na start.

23:03 Strkají nás na dráhu.

23:07 Silně je cítit nafta. Asi z tahače.

23:08 Rolujeme. Podle plánku na obrazovce tentokrát poletíme sice také severní cestou, ale ne až tolik. Trasa vede přes Atlantik, nikoliv přes Grónsko.

Na letišti jsem měl dost času k tomu, abych poděkoval šéfovi liberecké cestovky America Tours Michalu Kuželovi za to, že mi umožnil poznat Spojené státy, ale místo toho jsem si raději vyreklamoval sedadlo v kuřácké části letadla. Děláme několik zatáček na ranvej a čekáme, až nad N.Y.C. nebude ve vzduchu tak husto a my dostaneme povolení k odletu.

23:16 Rozjíždíme se znovu, řadíme se do těch míst, odkud se odlétá. Za pár vteřin jsme ve vzduchu. Za další dvě minuty jsme vzdáleni 25 km, výška je přes 2 tis. metrů a rychlost 500 km/hod. Dostal jsem sedadlo úplně na konci letadla. Po pravé ruce mám uličku, po levé sousedku a za ní je zase ulička. Uličky končí vzadu za námi, tam, odkud stewardky budou servírovat jídlo a nápoje. Napravo ani nalevo od nás už nejsou sedadla. Tam se trup letadla zužuje k ocasu a je bez oken. Jsme úplně poslední řada, prostřední sedadlo. Sousedka vedle mě kouří a letuška se jí pořád věnuje. Píšu si, mám mizernou náladu a dělám, že tady nejsem. O čem si holky vedle mě povídají, to neposlouchám.

Na letišti jsme se dověděli, že tři hodiny za námi letí hurikán, ale že my budeme rychlejší, takže se nic nestane. Dobrá. Měl bych spát, za dvě hodinky bude ráno, ale musím počkat na jídlo. Už mi dost silně vyhládlo.

Pak jsme si povídali s tou slečnou, která se jmenuje Cecilia, je jí 26 let, nervózní, a ve čtvrt na dvě jsme začali lítat jako hadr na holi.

V 1:20 nám okamžitě odnášejí všechna jídla i pití i příbory a pouštějí film. Všechno v letadle lítá, co má peří a padá, co není přišroubováno. Měl jsem veliký celodenní hlad a stačil jsem sníst ani ne celý předkrm. Večeři už nemám, moučník také ne. Člověk asi líp přežije hladový než najedený. Budeme přistávat? Jsme asi o pět tisíc metrů níže, než bychom měli být, ale vítr cloumá pořád. Jediné, co jsem nevrátil je Johnie Walker. Dopiju, zakouřím si a něco se vyřeší časem. Jenomže - jsme nad Atlantikem a ty legrační filmy o záchraně na moři by mohly platit někde u Filipín. Ne tady, na severu. Tady prý člověk může vydržet při životě 4 minuty, když je otrlý. Opilý pět.

Stewardka si opět povídá s mojí společnicí a já si píšu. Bratr Cecilie před deseti lety zemřel při leteckém neštěstí. Bylo mu 35 let. Ona je na nervy. Dávám jí svého Johnieho, když svého vypila tak rychle, ale ona statečně nechce. Jenom se tak trochu drží za hlavu a má asi migrénu.

1:35 Cloumá to stále. Asi že by ten hurikán? To se nedovíme. Ve sluchátkách není hlášení, jenom 10 programů hudby a zábavy. Film, který se děje před námi je psychologicky náročný asi jako Angelika. Chce se mi čůrat, ale nebudu dělat paniku.

1:37 Teď zaznělo pípnutí a můžeme se rozepnout. Kouříme. Všichni jdou na záchod. Cecilia žije v New Yorku, ale rodiče má ve Švédsku. Teď právě za nimi letí.

Já teď právě skládám státnici z amerického jazyka. Ne, že bych na to měl znalosti, ale je společensky nemyslitelné sedět na sedadle vedle dámy, která má své problémy, a nepohovořit s ní, aby se rozptýlila.

Přítel Cecilie se jmenuje Horice Grant. Co dělá? Sportuje. Hraje basketball. Jó, hodně kluků u vás v Americe hraje basketball, viď? No jó, jó. Prakticky v každém městě. Horice hraje za Chicago Bulls. S Tony Kukočem, B. Armstrongem, Michelem Jordanem, Skottie Pippenem, Will Perclenem a tak, rozhovoří se Cecilie, když vidí, že se chytám.

"Ty znáš Michela Jordana?" ptám se Cecilie.

"Jó, znám. Ty taky?"

"No."
"Dobrá je Junita, že? Jeho žena, mexičanka."
"Jó."
"A víš, že Tony Kukoč má taky Švédku?"
"Ne, neříkej! To vůbec nevím."
"A ty seš odkud?" ptá se mě Cecilia, a potom je nadšená, když jí to všechno povídám. "No vždyť já bydlím také na Bleecker Street," dostává se konečně do nálady Cecilia a bere ubrousek, aby mi namalovala, že z druhé strany toho domu, za rohem, je vchod 63 B, a tam že bydlí zase nějaká její přítelkyně, kterou bych mohl znát, protože je z "Checkoslowikie", jmenuje se "Paulina Poriskova" a je nějaká modelka.

2:15 Letadlo začalo znovu poskakovat, ale ne už tak mnoho. Moje nová přítelkyně zavírá oči a dělá, že spí, ale kouří u toho jednu za druhou. Konečně poznávám film (W. Shakespeare: Much To Do About Nothing).

Na mých hodinkách je 5 hodin ráno, asi 1 - 2 hodiny jsem spal. Za okny je poledne. Během 90-ti minut přistaneme v Copenhagenu. Před šestou snídáme melouny, jahody, dalamánky se sýrem a s máslem a s marmeládou a kafe s mlíkem a cukrem, pomerančový džus a cigaretu a vrátili jsme sluchátka.

Říkal jsem v noci Cecilii, že si píšu deník, a že bych byl rád, kdyby mi do něj něco napsala na památku. Vzala můj deník a psala okamžitě, co jí napadlo:

"Dear Pavel
we meet on the 914 flight from New York to Copenhagen. My name is Cecilia. I hope you will be very happy in your life
Cecilia"

2. 9. 1993. Je po šesté hodině ranní, poledne místního času. Jsme mezi Norskem a Dánskem nad mořem a blížíme se k nějakému ostrovu v zálivu. Už delší dobu klesáme a to je dobře. Nebude aspoň tolik bolet přistání. V televizi končí film Velcome to Copenhagen a palubní počítač říká, že do cíle zbývá 10 minut, že z New Yorku jsme zatím naletěli 3 864 Miles, což není ani 4 tisíce. Autem jsme po Spojených státech najezdili 8 733 "majlí". To je dost!

Všechnu krev mám v hlavě, skáče to a hází, je 7 minut do přistání. Přestávám psát, abych si nepropíchl nohu.

Vystoupili jsme, popřál jsem nastávající mladé paní Grantové pěkný pobyt ve své domovině atd, pak jsem šel na toalety oholit se a zazvonit ženě, že přijedu večer domů. Vzal to Matěj a dobrý. Stálo to 13.- Kr a ztratil jsem se výpravě.

Do Prahy mně to letí v 17:05 a mám 100 Kr, což je 500 Kč. S tím snad dvě, tři hodinky vydržím. Jsem chvíli před letištní halou, protože jsem dosti ospalý, tak se chci nadýchat čerstvého vzduchu. Hlavně že nepadá sníh. Koukám po lidech. Mají saka, bundy, kabáty, větrovky. A oni koukají po mně. Košili s krátkým rukávem v těchto končinách už dlouho neviděli.

Abych se dostal zpátky dovnitř, musím obejít letiště. A drahota jako je tady, také není nikde na světě. Kartón cigaret tady ve Free Zóně stojí 100.- Kr, zatímco v Americe z trafiky si můžeš odnést kartón za $15. V samoobsluze si dávám pivo Tuborg za 19.- Kr a přemýšlím, jestli těm Dánům přece jenom nekřivdím. Dobrá, už jsem zapomněl, jak to s těmi penězi je. Možná je ta stovka hodně malý peníz. V Americe se mi zdálo levně. Všechno bylo v centech, maximálně v dolarech, ale nic v desítkách. Vzpomínám si dodatečně, že jsem málem zastavil provoz newyorské podzemní dráhy, když jsem tam chtěl platit stodolarovou bankovkou. To byl neřešitelný případ a všichni zaměstnanci a hlídači měli pohotovost.

No, s tím letadlem to bylo blbý i při přistávání. Sedlo to na plochu jako žebřiňák. Myslím, že piloti se na nás hodně učili. V Rusku bych byl za takový let vděčný, ale u S.A.S mě to štve a je to vidět, když se navážím už dvě stránky do jejich měny.

Mají tady hrozně čisto a pořádek. Vlevo se kouří, vpravo se nekouří. Pro pivo jdete těmi dveřmi, s pivem odcházíte tamtěmi dveřmi na druhé straně. Pak ovšem musíte zase hledat, u kterých dveří jste si vlastně nechali kufr, a jak se k němu dostat. Když procházím těmi všemi turnikety a gejty a exity, tak furt chtějí vidět pas a když jim říkám, že jsem na transitu, tak si kontrolují, v kolik hodin že mi to letí dál. Jako u blbejch. Člověk si tady připadá jako chudý turista v socialismu. Ten pocit se mi v USA nedostavil ani na vteřinu. V New Yorku ani na desetinu vteřiny.

Můj milý deníčku!

Když jsem byl v N.Y.C., připadalo mi to město sice jako velký bordel, ale teď mi tak nevkusně připadá ten dánský pořádek. Nic naplat, je to jen království.

Kudy chodím, rozhlížím se, zda někde neuvidím zbytek naší výpravy, které jsem se ztratil a napadá mi úryvek z jedné básně:

Určitě kluci změnili jen podnik
a pokračují v jízdě spanilé
Musím je najít, deštěm ztemněl chodník
ještě pár kroků a jsem u cíle !
M. Florián (zamlada)

Pak jsem je našel. Seděli na jedné zasklené terase a pili pivo, tak jsem také koupil jeden kartón teplého

Tuborgu (pivo vychladit neumějí) a přidal jsem se k nim. Za pár hodin jsme letěli Fokkerem do Prahy. V letadle jsem si dal už jenom dvakrát kafe, abych se dal do pořádku, ale kluci byli k nezastavení. Myslím, že z nás byli v letadle dost nešťastní. V Praze jsem si vzal z letiště taxi, abych měl už cestu za sebou. Domů jsem přijel asi tak před desátou večer a to je všechno.

AMERICA TOURS, jak už sám název napovídá, je cestovní kancelář, která organizuje zájezdy do Ameriky. Sídlí v Liberci. Majitelem je pan Michal Kužel, ale vytočíte-li číslo 048 / 323 1111, zvedne telefon nejspíše někdo z jeho zaměstnanců. "Michal v Liberci dneska není. Je na Floridě nebo v Jižní Americe a vysekává tam z průseru nějakého provinilce, kterému chtějí vzít vízum či vysolit tisícidolarovou pokutu." V otázce organizace zájezdu nás to názorově rozhodilo do dvou skupin. Jedni říkají "drahé, nezvládnuté, již nikdy víc..." Druzí si myslí: "Jedině America Tours, jedině individuální zájezdy po vlastní ose a na vlastní nebezpečí." Přemýšlím, ke které skupině se mám přidat. Ano, mohli jsme jet zájezdovými autobusy a mít své jisté. Cestou jsme mohli shlédnout na obrazovce televizoru nové příhody Toma a Jerryho. Po levé ruce jsme mohli vidět Bílý dům, pak se mohl autobus překlopit na pravou stranu a my, natlačeni na oknech, jsme mohli žasnout z pohledu na Niagarské vodopády. Zajisté bychom také dodrželi časový rozvrh cesty a žádnému z našich kamarádů by nevykradli auto v Jižní Kalifornii. Žádné vozy by neskončily s rozbitými vanami motorů v coloradských horách a nikdo z nás by se nedostal do konfliktu s americkou policií. Mohli jsme se vrátit ze Spojených států naprosto nedotčeni a vybrat do klobouku na řidiče za to, že po nás vymetl z autobusu vajgly a prázdné láhve, tak jak jsme byli zvyklí ze zájezdů na Zlaté písky s CKM. No, a já jsem se mohl pochlubit Lise dopisem z Hradce Králové do New Yorku, že jsem jejím městem projížděl. Závěrem chci tedy panu Michalu Kuželovi a liberecké cestovce speciálně PODĚKOVAT - NEPODĚKOVAT*).

*) Nehodící se, po přečtení této knihy, škrtněte!

KONEC

Pavel Dobeš
NĚCO O AMERICE
Autorská spolupráce na povídkách Vladislav Casey Růža
Grafická úprava a návrh obálky Radoslav Pavlíček
Textové konzultace Karel Michal, agentura Copyright
Vydalo nakladatelství PEAR Hradec Králové
v roce 1995
1. pro internet upravené vydání 2002-11-10

(c) Pavel Dobeš 1995
design (c) Radoslav Pavlíček 1995
cover photo (c) Marek Dostál 1995

ISBN 80-900737-1-9

1Plymouth Voyager je 7-místný minivan o obsahu 3,3 l. Z českých aut, která znám, se mu nejvíce podobá Š -1203. Akorát, že když je venku příliš horko, u Plymouthu se to řeší tak, že pustíte klimatizaci a dokonale zavřete všechna okna, nechcete-li se uvařit. U Škody 1203 musíte okna otevřít a pustit topení naplno, abyste neuvařili motor. Tady v Americe je to obráceně, než u nás. Stroje jsou zvyklé sloužit člověku.

2Komodor = šéf liberecké cestovní kanceláře America Tours - Michal Kužel.

1 truck (čti trak) = nákladní vůz